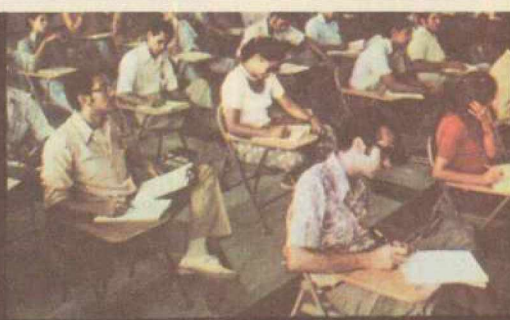

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

PE AGENDA UNCTAD IV
PROBLEME VITALE PENTRU
DEPĂȘIREA SUBDEZVOLTĂRII

GLORIOASA ANIVERSARE A PARTIDULUI

**Marea manifestare populară din Capitală —
o vibrantă expresie a unității întregii națiuni
în jurul partidului, a secretarului său general**

„Cea de-a 55-a aniversare a Partidului Comunist Român s-a transformat într-o puternică manifestare a voinței și hotărârii oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului nostru popor, de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului, de a da viață istoricelor hotărâri ale Congresului al XI-lea, Programului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”.

NICOLAE CEAUȘESCU

8 MAI 1976, o entuziastă și puternică manifestare populară

PARTIDUL CEAUȘESCU, ROMÂNIA

PARTIDUL a împlinit 55 de ani. O aniversare străbătută de un singur gând, o simțire, o voință: **PARTIDUL, CEAUȘESCU, ROMÂNIA.** Cuvinte înflăcărate de sentimentele unei solidarități de nezdrun-cinat între popor, partid și secretarul său general, uni-tate cimentată de cel mai puternic liant: idealurile comune, destinul comun. O zi plină de semnificații isto-rică. O istorie glorioasă în care poporul, par-tidul și patria împreună s-au ridicat de „sub vremi” deasupra lor, pe platforma idealurilor socialismului și comunismului, a aspirațiilor celor mai profunde ale na-țiunii de Muncă și izbînzii ale muncii, de Libertate și bucuria libertății, de Dreptate și virtuți ale dreptății, de onoare și noblețea umanismului.

La a cizeci și cincea sa aniversare, partidul, iden-tificat deplin cu năzuințele poporului român, strateg și arhitect al societății românești de astăzi și de mîine, devenit centrul vital al națiunii noastre socialiste, ne dă imaginea dimensiunilor fenomenului de **politizare**, de **partinitate**, în faptă și în gîndire, a tuturor fiilor pa-triei, a dimensiunilor unor energii și forțe creatoare imense, concentrate cu abnegație și fermitate în fău-rirea noului destin.

Comuniștii români au dovedit-o cu forța de convin-gere a faptelor că au știut să militeze pentru noul curs al istoriei. Transformările fundamentale care au avut loc în societatea românească sub conducerea Partidului Comunist Român — desființarea exploatării, realizarea unității social-politice a întregii națiuni, des-cătușarea energiilor și dezvoltarea conștiințelor, crea-rea unui nou mod de viață și a unei noi civilizații — nu constituie numai acumularea unui mare număr de fapte de covîrșitoare semnificație, ci atestă capacitatea stra-tegică și revoluționară a partidului de conducere a na-țiunii spre noile sale destine socialiste și comuniste. Astăzi mai mult ca oricînd poporul nostru nu are senti-mentul că este purtat de cursul istoriei. Dimpotrivă, se simte stăpîn deplin pe destinul său și făuritor al isto-riei. El nu a avut niciodată vocația resemnării. Cu atît mai mult tot ce plămădește astăzi, forjează ca să dureze.

În glia străbună au fost înfipti adînc pilonii de oțel ai industrializării, apele sînt zăgăzuite și li se smulge

puterea pentru a ne amplifica energiile, iar pămîntului i s-a dat o nouă rodnicie. Am schimbat chipul țării și al oamenilor, am plămădit noi orașe și noi conștiințe, am forjat o adevărată demnitate pentru oamenii țării și pentru patrie, am promovat valorile fundamentale ale socialismului la noi acasă și am militat pentru in-staurarea unor relații principiale în lume. Toate aceste realizări de mare anvergură istorică confirmă juste-țea politicii partidului nostru, care a știut să aplice în mod creator principiile marxist-leniniste la condițiile specifice țării noastre, elaborînd strategia și tactica luptei pentru făurirea societății socialiste pe pămîntul românesc, pentru a obține efectele economice și so-ciale maxime în beneficiul creatorilor lor. Partidul Co-muniștilor din România a știut să formuleze în planul teoretico-conceptual și al acțiunii concluziile ce se desprind din analiza minuțioasă a istoriei, a practicii revoluționare și a condițiilor concrete din țara noastră. „**Întreaga politică** — spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în ampla cuvîntare rostită la entuziasta ma-nifestație aniversativă — **activitatea de pînă acum a partidului nostru, viața însăși demonstrează cu putere că Partidul Comunist Român a știut să aplice în mod just, creator, adevărurile universale, general valabile ale marxism-leninismului, la condițiile concrete din țara noastră, în vederea asigurării triumfului socialismului pe pămîntul României**”.

PERIOADA ce a urmat după Congresul IX al P.C.R. relevă capacitatea inovatoare și dinamizatoare a partidului, a conducerii sale, capacitatea sa de a imprima un alt ritm evenimentelor, de a accelera istoria și a condensa timpul. Este perioada cea mai dinamică și mai fructuoasă din întreaga noastră istorie, perioa-dă în care societatea românească a cunoscut mutații profunde de ordin cantitativ, calitativ, structural și conceptual. Realizările obținute pe planul construcției economico-sociale, scot în evidență, nu numai pentru analistul avizat, dinamismul unei dezvoltări bazată pe potențarea și maximizarea eficienței efortului propriu, fundamentat pe baza unor opțiuni științifice, a unei unități dialectice între teoria și practica conducerii so-cietății. România deceniului opt se înfățișează ca o

țară extrem de dinamică, cu structuri economice aflate într-un continuu proces de modernizare și eficientizare, cu o viață socială tot mai bogată și un nivel de civilizație tot mai ridicat.

Întreaga evoluție și orientare a politicii interne și externe a țării, mutațiile esențiale intervenite pe planurile vieții social-economice și politice din această perioadă, poartă pecetea aportului creator teoretic și practic al secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care prin neobișnuita sa forță de analiză și sinteză, prin genialitatea intuiției soluțiilor și imensa sa capacitate de creație și inovație, prin profundul său umanism și acutul său spirit de justiție și echitate, a imprimat un curs și un ritm nou istoriei noastre. Patriot înflăcărat, revoluționar intransigent și internaționalist consecvent, întreaga sa gândire și acțiune este ghidată de cele mai fierbinți aspirații ale poporului nostru de libertate și dreptate, de lupta pentru transformarea societății românești în concordanță cu exigențele concepției comuniste, de solidaritatea deplină cu tot ceea ce este progresist în lume.

Efortul de creativitate și inovație pe tărîm teoretico-conceptual s-a concretizat în formularea, elaborarea și fundamentarea unor concepte de avangardă în gândirea social-politică contemporană. Conceptul cheie de **multilateralitate** pentru orientarea raționamentelor, opțiunilor și articulării vectorului **CREȘTERE-DEZVOLTARE-PROGRES** prin care proiecțiile sociale tind să antreneze într-o viziune globală, sinergică, integratoare, diferitele sfere de activitate economică, socială, politică, culturală — a umanismului și formației umane, a cunoașterii și civilizației, a relațiilor dintre om-tehnică-mediul și societate — prezintă realmente o contribuție fundamentală la dezvoltarea teoriei și practicii conducerii societății. Teoria și practica construcției sociale s-au îmbogățit cu numeroase noi concepte. Enumerarea cuprinde o arie largă, de la cele mai generale, care definesc esența și componentele de bază ale societății socialiste multilaterale dezvoltate, pînă la cele economice și sociale — privind opțiunile de bază ale creșterii economice, optimizarea raportului acumulare-consum, plan național unic, fond de dezvoltare, prioritățile dezvoltării sectoriale, integrarea proceselor educaționale și inovaționale cu practica, sistematizarea dezvoltării economico-sociale a întregului teritoriu, perfecționarea continuă a relațiilor de producție, adîncirea democrației socialiste, formarea omului nou, introducerea principiilor de etică și echitate în relațiile dintre oameni. Ce poate fi mai incitant, mai evoluat pe planul vieții sociale, decît găsirea modalităților celor mai adecvate și eficiente de participare a maselor la conducere, la formularea obiectivelor și a aspirațiilor sale față de dezvoltarea economico-socială în perspectivă, prin participarea la dezbaterile planurilor, a principalelor decizii care îi prefigurează viitorul, a legilor sau prezenta nemijlocită la modelarea cadrului de viață în concordanță cu dorințele colectivității, prin dezbaterile și corectarea schițelor de sistematizare?

ROMANIA — simbolizează astăzi o țară dinamică, liberă, independentă, stăpînă pe destinele sale, care militează pentru promovarea celor mai progresiste idealuri ale omenirii de dreptate și echitate, cooperare și pace între popoare suverane și egale. Ea și-a dobîndit aprecierea și prietenia a tot mai multe state, intrînd în conștiința lumii ca o țară care militează pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazate pe echitate și dreptate, pe principiile independenței și suveranității naționale depline, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și renunțării la forță în relațiile dintre state. Acționînd cu consecvență pentru dezvoltarea colaborării cu toate țările socialiste, pentru intensificarea legăturilor cu țările în curs de dezvoltare și lărgirea, pe baza principiilor coexistenței pașnice, a relațiilor cu toate țările lumii, România se înscrie printre factorii cei mai activi de edificare a unei lumi noi mai drepte și mai bune, în cadrul căreia fiecare țară, indiferent de mărime, orînduire și de gradul de dezvoltare să se bucure de un loc demn, în deplină securitate, care să-i asigure satisfacția participării constructive și creative la progresul omenirii, la soluționarea marilor probleme ale vieții internaționale.

Prin realizările sale, prin politica sa externă principală România se bucură de tot mai mult interes și stimă pe plan internațional, contribuind la creșterea prestigiului socialismului în lume, la întărirea forțelor progresiste de pretutindeni.

Realizările obținute, cifrele și curbele care trasează evoluția României socialiste în perspectiva deceniilor 8 și 9, exprimă capacitatea de a proiecta sistemul social-economic în concordanță cu aspirațiile noastre socialiste și comuniste, capacitatea de a crea acea unitate dialectică dintre teoria și practica socială, dintre „substanța” dezvoltării și perspectivele sale, indispensabile elaborării strategiilor de dezvoltare.

Programul de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, elaborat de Congresul al XI-lea al partidului nostru ne dă imaginea globală a societății românești către sfîrșitul acestui mileniu, prin formularea explicită a scopurilor și valorilor economico-sociale, politice și umane preconizate, ca și a căilor, mijloacelor, strategiilor și politicilor de punere în operă a exigențelor formulate. Am dovedit că în fața istoriei știm să răspundem cu demnitate de trecutul, prezentul și viitorul acestei țări, că știm să-i modelăm viitorul, să-l proiectăm și să-l realizăm. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul grandioasei sărbători a partidului „Putem afirma că dispunem de tot ce este necesar pentru realizarea cu succes a acestui măreț program. În primul rînd avem o minunată clasă muncitoare, o țară-nime harnică, o intelectualitate tot mai activă, un popor hotărît să-și asigure o viață demnă, să ridice continuu țara pe noi culmi de progres și civilizație — și aceasta constituie principala garanție că vom îndeplini programul elaborat de Congresul al XI-lea”.

Ionita OLTEANU

„Construim societatea nouă în epoca celor mai mari descoperiri ale științei și tehnicii, a desfășurării furtunoase a revoluției tehnico-științifice contemporane. Această mare operă constructivă nu se poate realiza decât pe baza celor mai avansate cuceriri ale cunoașterii umane. Societatea socialistă și comunistă trebuie să fie societatea celei mai înalte productivități, a celei mai raționale organizări a producției și a vieții sociale, a celui mai înalt nivel de civilizație materială și spirituală”

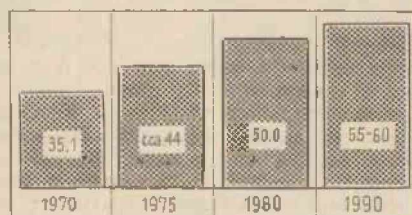
NICOLAE CEAUȘESCU

PROGRESUL TEHNIC ȘI ACCELERAREA DEZVOLTĂRII

Introducerea rapidă a progresului tehnic în industrie — condiție esențială a dezvoltării în ritm înalt a economiei și a participării eficiente a României la diviziunea internațională a muncii

ÎN ÎNĂPTUIREA strategiei sale de ridicare a societății românești pe o treaptă superioară de civilizație, partidul nostru atribuie un rol deosebit dezvoltării științei și promovării progresului tehnic în toate ramurile economiei, în întreaga viață socială a țării. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința națională a cercetării științifice și proiectării, „un aport hotărâtor la realizarea înaltelor idealuri sociale de care este animat poporul nostru trebuie să-l aducă știința și tehnica, cunoașterea tot mai aprofundată a legilor obiective ale naturii, a legităților dezvoltării societății umane. Iată de ce știința este indisolubil legată de țelurile fundamentale ale partidului și poporului nostru, de cauza nobilă a făuririi noii orânduri sociale pe pământul României”.

Partidul nostru consideră că știința și tehnologia constituie factori primordiali ai progresului contemporan, că idealurile

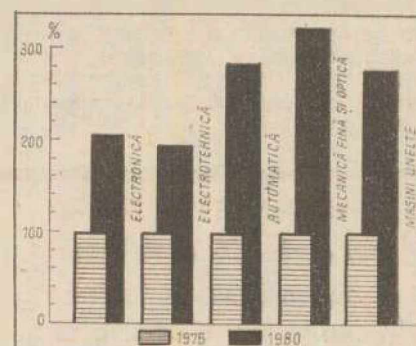

Graficul nr. 1 — Creșterea ponderii industriei constructoare de mașini și a industriei chimice în totalul producției industriale (%).

Gheorghe OPREA

vice prim-ministru al guvernului

noastre sociale — societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul — nu pot fi edificate decât pe baza celor mai trainice și mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii. În concepția partidului, cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică au prin urmare înalte rosturi sociale; ele sînt chemate să sprijine și în același timp să devanseze întreaga dezvoltare a societății, să rezolve nu numai problemele legate de înăptuirea planurilor cinci-ale și a celor anuale, ci să definească și să abordeze cu responsabilitate și curaj problemele noi, de perspectivă, care să creeze rezerva de soluții, baza întocmirii viitoarelor planuri. Pentru realizarea acestor sarcini, politica științei, tehnologiei și progresului tehnic adoptată de Partidul Comunist Român, pune pe prim plan cunoașterea și valorificarea superioară a tuturor resurselor materiale și de inteligență ale țării, crearea unor produse noi cu valoare și competitivitate sporită, realizarea unor noi tehnologii caracterizate prin consumuri reduse de energie, materii prime și materiale care să determine o înaltă eficiență economică a muncii sociale. Știința și tehnologia aduc, în acest fel, o contribuție esențială la dezvoltarea întregii baze tehnico-materiale a socialismului, creînd premisele dezvoltării multilaterale a națiunii în condițiile creșterii neconținute a independenței noastre teh-

Graficul nr. 2 — Dezvoltarea subramurilor de vîrf ale industriei constructoare de mașini.

nologice, a reducerii și înlocuirii importurilor de inteligență, tehnologie, utilaje și materiale, a sporirii exporturilor, pentru afirmarea puternică și eficientă a creativității științifice și tehnice românești în creșterea venitului național, a schimbului internațional de bunuri și valori.

Sub îndrumarea permanentă a conducerii partidului, a fost fundamentată o nouă concepție asupra orientării și organizării efortului de introducere a progresului tehnic pe calea cercetării științifice și dezvoltării tehnologice proprii, în concordanță cu cerințele dezvoltării economiei și societății moderne. În spiritul indicațiilor conducerii partidului nostru, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnolo-

logică, introducerea a progresului tehnic, învățămînt și producție au fost așezate la nivelul fiecărei ramuri a economiei naționale, în sisteme integrate sub raportul obiectivelor, organizării ramurilor, teritoriului și bazei materiale. S-au redus considerabil și s-au raționalizat activitățile neproductive, creîndu-se condițiile de creștere a calității muncii în cercetarea științifică și proiectarea tehnologică, de integrare a acestor activități cu proiectarea și realizarea investițiilor, acțiuni menite să asigure valorificarea mai eficientă a creației științifice și tehnologice naționale. În acest fel, cercetarea a început să contribuie mai substanțial la introducerea rapidă și efectivă a cuceririlor revoluției tehnico-științifice în producție, avînd posibilitatea să se desfășoare în mai strînsă legătură și unitate cu producătorii bunurilor materiale.

S-a urmărit consecvent promovarea planificării activității de cercetare și dezvoltare pe obiective, care să răspundă unor nevoi majore ale economiei și vieții sociale, înscrise în coordonatele generale ale programelor de dezvoltare ale țării. Planificarea activității pe obiective, asamblate în programe complexe de cercetare, dezvoltare și progres tehnic, a reprezentat o formă efectivă de mobilizare a lucrătorilor din aceste sectoare la îndeplinirea sarcinilor prioritare de dezvoltare a economiei naționale și a vieții sociale.

Un element nou, stimulator, care marchează creșterea răspunderilor ce revin științei și tehnologiei în ansamblul activităților productive din țara noastră îl constituie indicația de întocmire a planului de cercetare științifică, dezvoltare tehnică și introducere a progresului tehnic ca secțiune distinctă a planului național unic de dezvoltare economică și socială a țării, în avans față de celelalte secțiuni de plan. Prin aceasta știința și tehnologia se manifestă cu mai multă putere ca factori de fundamentare și modele a planului național unic, ca pirghii de reducere a importurilor și sporire a exporturilor, se asigură posibilitatea unor acțiuni și influențe favorabile nemijlocite ale cercetării și proiectării tehnologice, a concepției proprii asupra obiectivelor de investiții și a programelor de înnoire a producției.

Cincinalul 1971-1975 — perioadă de mobilizare și consolidare a forțelor de cercetare și dezvoltare

CINCINALUL 1971-1975 a reprezentat o perioadă importantă de consolidare organizatorică și creștere a aportului cercetării științifice și dezvoltării tehnologice la dezvoltarea economico-socială a țării. Rezultatele obținute s-au materializat în cadrul noilor capacități de producție, în tehnologii moderne, produse noi și reproiectate, cu tehnicitate înaltă și baze în mare măsură pe concepție proprie.

Se remarcă faptul că prevederile planului cincinal 1971-1975 au fost depășite la toate categoriile de sarcini, semnificativ fiind, din acest punct de vedere, în primul rînd gradul de înnoire a producției care reprezintă 29,3% în industria chimică, 30,2% în domeniul economiei forestiere și materialelor de construcții, 24,5% în domeniul agriculturii și industriei alimentare, 89,4% în domeniul industriei ușoare și 41% în domeniul industriei metalurgice.

Graficul nr. 3 — Valoarea fondurilor fixe pe economie.

A crescut considerabil efortul de asimilare și introducere în fabricație a produselor noi și reproiectate. Au fost astfel introduse în fabricație numeroase noi tipuri de mașini, utilaje, aparate și instalații cum sînt: grupul turbogenerator de 330 MW cu turbină de condensare, motorul Diesel de 4000 CP pentru tracțiune, linii automate, semiautomate și mecanizate de formare-turnare, familia de tractoare de 50-55 CP, strungul Carusel Ø 1250 mm, calculatoare electronice și componente electronice active, mineralier de 55 000 tdw, instalație de foraj cu acționare electrică pentru adîncimi de 8 000 m, betatroane pentru defectoscopie industrială și iradiere, laseri și instalații cu laseri și multe altele.

Realizări importante s-au obținut în domeniul asimilării în fabricație a noi tipuri de materiale și înlocuitori, marea lor majoritate avînd o contribuție însemnată la reducerea importurilor. O pondere valorică însemnată o dețin noile produse realizate de industria noastră chimică pe baza efortului propriu de cercetare și dezvoltare. Este de apreciat faptul că la realizarea acestora contribuția cea mai însemnată revine concepției proprii, astfel că, din totalul produselor asimilate în unitățile din cadrul Ministerului Industriei Chimice, 94% au la bază lucrările de cercetare-dezvoltare elaborate în cadrul Institutului central de cercetări chimice, iar la Ministerul Industriei Metalurgice acest aport este de 92% din totalul materialelor asimilate.

În cursul cincinalului s-au înregistrat o serie de realizări importante pe linia introducerii de tehnologii noi și a extinderii unor tehnologii avansate existente. Numărul tehnologiilor realizate depășește de peste 3 ori sarcina planificată. Este de menționat totodată, că din numărul total de tehnologii, procedee și procese tehnologice aplicate, 142 sînt noi, iar dintre acestea cca 90% au la bază concepția proprie.

Dintre realizările obținute în acest domeniu în cincinalul 1971-1975 pot fi amintite: tehnologia originală elaborată de ICECHIM care a stat la baza realizării instalației de fabricarea anilinei, tehnologia de fabricare a anvelopelor radiale de turism fără cameră de aer, procedee noi de extracție a minereurilor neferoase prin metode de mare productivitate, tehnologii de valorificare a unor noi substanțe minerale utile (sulf, disten, mercur); forajul cu jet ș.a.

Creșterea gradului de mecanizare a unor lucrări grele și cu volum mare de muncă, automatizarea operațiilor și proceselor de producție, au constituit, de asemenea obiective importante. Nivele mai înalte de mecanizare sau automatizare s-au realizat în special la: încărcarea mecanizată la lucrări miniere de înaintare în gaterii; optimizarea operațiilor de montaj în fabricația de autoturisme; transportul mecanizat al cărămizilor refractare pentru industria

cimentului; producerea de fontă în furnale etc.

Cincinalul 1971-1975 a constituit o perioadă de efervescență creatoare a oamenilor muncii din toate sectoarele economiei naționale, fiind acordate brevete pentru mai mult de 6 700 soluții originale, cu efecte tehnico-economice în valoare de circa 1 miliard lei anual.

În cincinalul care s-a încheiat, cercetarea științifică și proiectarea tehnologică din țara noastră, reasezate pe baze noi, au beneficiat de un sprijin material considerabil din partea statului. Pentru sporirea pirghiilor valorice în stimularea și creșterea eficienței activității de cercetare și dezvoltare, finanțarea acestei activități a trecut tot mai mult, pe seama fondurilor proprii (tehnica nouă, producție ș.a.). Astfel, dacă în 1970 finanțarea de la buget reprezenta 50% din totalul cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare, în 1975 din această sursă proveneau doar 25% din total, cu toate că volumul cheltuielilor a crescut cu 140%.

Cercetarea științifică și proiectarea tehnologică au obținut rezultate bune în cincinalul trecut. Cu toate acestea, se poate aprecia că aportul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și activității de introducere a progresului tehnic a fost încă mic față de posibilitățile materiale și umane existente, față de efortul material al statului. Nu s-a făcut încă totul pentru soluționarea cu forțe proprii a unor probleme impuse de dezvoltarea economiei, recurgîndu-se uneori cu ușurință la importul de licențe. Neajunsurile s-au datorat și unei anumite dispersări a forțelor de cercetare, proiectare, precum și abordării unui număr prea mare de obiective de mai mică importanță și necorelate, în detrimentul problemelor hotărîtoare pentru dezvoltarea economică și socială.

S-a conturat clar necesitatea de a se acționa cu fermitate, în primul rînd, pentru corelarea mai bună a obiectivelor cercetării și dezvoltării cu nevoile prioritare ale economiei, pentru creșterea operativității în aplicarea în practică a rezultatelor cercetării și proiectării, în vederea realizării integrale, la termen, a obiectivelor de investiții.

Afirmarea deplină a revoluției tehnico- științifice, obiectiv de bază al actualului cincinal

SINTETIZÎND experiența perioadei 1971-1975 se poate spune că acesta a reprezentat cincinalul unor acumulări și mobilizări de forțe necesare pentru trecerea la o etapă superioară a operei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să asigurăm promovarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne în toate ramurile economiei naționale, astfel încît actualul cincinal să devină cincinalul afirmării plene a revoluției tehnico-științifice în România în toate sectoarele de activitate. De aceea devine esențial ca în acest cincinal întreaga bază materială și umană a economiei să-și dovedească capacitatea de a produce venit național la parametrii pentru care a fost gîndită și făurită. În înfăptuirea acestei sarcini este imperios necesar ca toate produsele industriei, ale

celorlalte ramuri ale economiei naționale să fie competitive sub aspectul calității cu produsele similare ale economiilor dezvoltate, iar realizarea acestor produse să fie cât mai puțin tributară inteligenței și resurselor materiale străine. Acest salt de calitate cit și emanciparea tehnologică de care avem nevoie sînt, în cel mai înalt grad, în sarcina forțelor de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și progres tehnic din țara noastră.

ORIENTĂRI ȘI OBIECTIVE

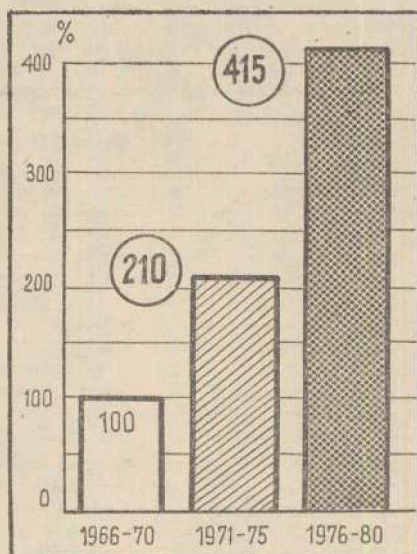
Realizarea cu succes a sarcinilor actualului cincinal face necesară intensificarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în toate ramurile și domeniile economiei naționale și vieții sociale, și concentrarea ei spre satisfacerea nevoilor concrete ale industriei, agriculturii și celorlalte domenii de activitate, urmărind cu prioritate:

- identificarea și valorificarea superioară a resurselor naturale de materii prime ale țării, pentru a asigura cerințele crescînde ale economiei și sporirea potențialului național de rezerve. O atenție deosebită trebuie acordată identificării și valorificării optime a resurselor energetice, în scopul dezvoltării industriei și a întregii economii naționale în ritmurile planificate, program în cadrul căruia un loc important îl deține energia nucleară;

- crearea de noi materiale și înlocuitori, apte de a înlocui materiale scumpe și deficitare, pentru a contribui la reducerea continuă a cheltuielilor materiale de producție;

- elaborarea de noi tehnologii și perfecționarea celor existente, acțiune care să ducă la înnoirea rapidă a ramurilor economiei naționale, la valorificarea superioară a tuturor categoriilor de resurse, la reducerea consumurilor specifice și creșterea eficienței, la obținerea de produse de calitate superioară, competitive pe piața mondială;

- crearea de noi tipuri de mașini-unelte, utilaje și instalații, de aparate de măsură și control, precum și noi sisteme de automatizare, competitive pe plan mondial, care să încorporeze într-o măsură sporită inteligența proprie, pentru susținerea introducerii și difuzării largi a progresului tehnic, satisfacerea cerințelor programului național de investiții, dotarea industriei și

Graficul nr. 4 — Dinamica fondurilor de investiții destinate cercetării științifice și dezvoltării tehnologice.

celorlalte ramuri ale economiei naționale, reducerea importului;

- dezvoltarea ramurilor de vîrf ale economiei naționale (chimia, fizica, electronica, automatica, tehnica de calcul, mecanica fină și altele), care au largi perspective pentru realizarea, pe baze noi, de tehnologii și produse de înaltă calitate care să reprezinte priorități românești pe plan mondial, cu competitivitate de lungă durată și să asigure țării noastre un loc de frunte în schimbul internațional de valori și cooperare dintre națiuni;

- dezvoltarea și perfecționarea producției agricole vegetale și animale, pe baza celor mai noi cuceriri ale geneticii, biofizicii și bichimiei, realizarea cât mai eficientă a programului național de îmbunătățiri funciare;

- îmbunătățirea condițiilor de viață, a stării de sănătate a populației și protecția mediului înconjurător.

Activitatea de cercetare și dezvoltare tehnologică din țara noastră va aborda probleme fundamentale în domeniul de mare actualitate și perspectivă, urmărind descoperirea legilor structurii materiei, cunoașterea Pămîntului, a scoarței sale, a oceanului planetar, descoperirea mecanismelor vieții și legăturilor biosferei, a unor noi forme și mijloace de comunicație, a noi mijloace materiale și spirituale care să determine progresul general al societății omenești.

CREATIVITATE, CALITATE, COMPETITIVITATE

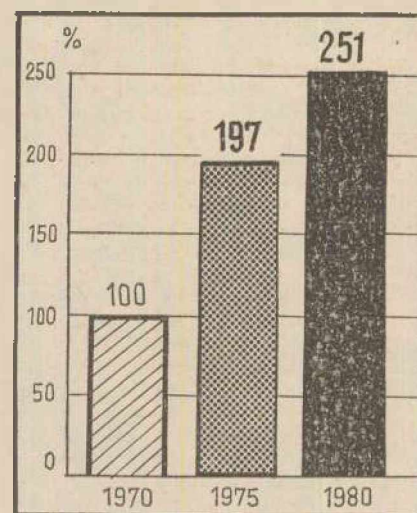
Creșterea economică accelerată, menținerea unei rate înalte a acumulării — sînt coordonate fundamentale pe care economia României de azi — țară socialistă în curs de dezvoltare — se înscrie cu convingerea fermă că numai o asemenea strategie poate asigura progresul și prosperitatea reală a generațiilor prezente și viitoare.

Introducerea masivă și accelerată a progresului tehnic ca element de bază în deplinarea țelului întregii politici a partidului — ridicarea nivelului de trai, de bunăstare și civilizație a întregului popor — face necesară afirmarea deplină a creativității românești în spațiul economic și social al națiunii. În actualul cincinal, în treaga sferă de construcție economică și socială a partidului nostru este marcată de acest imperativ — al progresului prin propriile noastre forțe.

- **STRUCTURA PE RAMURI.** constituie după cum se știe, unul din elementele care caracterizează eficiența sistemului economiei naționale. Politica partidului și statului nostru orientează efortul material și de creație spre dezvoltarea accelerată a ramurilor purtătoare de progres tehnic (graficul nr. 1). Acest sens al creșterii primește, în cincinalul revoluției științifice și tehnice și în perspectivă un accent deosebit. Astfel, ponderea industriei constructoare de mașini și chimiei — ramurile de bază ale economiei naționale, purtătoare de progres tehnic — a crescut de la 12,9% în 1938, la 27,9% în anul 1965, ajungînd la circa 44% în totalul producției industriale în 1975. Aceasta va permite ca în 1980 aceste ramuri să dețină circa 50% din valoarea producției industriale.

- **STRUCTURA PE SUBRAMURI** adîncește și concretizează prioritățile în dezvoltarea industriilor care aduc o contribuție hotărîtoare la asimilarea cuceririlor revoluției științifico-tehnice în întreaga economie. Ca urmare, în cadrul industriei constructoare

de mașini și chimiei, o dezvoltare mai rapidă cunosc subramurile care asigură o valorificare superioară a resurselor naturale ale țării, prin realizarea acelor produse ce înmagazinează într-un grad înalt concepție științifică și tehnică proprie, muncă de înaltă calificare. Astfel, în chimie, ponderea producției de fire și fibre chimice, de cauciuc sintetic și mase plastice crește de la 22,8% în 1970, la 29% în 1980. O dezvoltare rapidă vor cunoaște producția de îngrășăminte chimice, chimia produselor de sinteză fină și mic tonaj, precum și petrochimia. La rîndul său perfecționarea structurii industriei constructoare de mașini, realizată în concordanță cu tendințele de perspectivă ale progresului științific și tehnologic pe plan mondial, va asigura dezvoltarea accentuată a subramurilor de vîrf. Astfel, industria electronică va crește în 1980 față de 1975 de 2,2-2,5 ori, cea de mecanică fină și optică de 2,5-3,0 ori, producția de mașini-unelte pentru așchierea metalelor de 2,4-2,6 ori etc. (graficul nr. 2).

Graficul nr. 5 — Dinamica personalului de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică.

Dotarea tehnică a economiei, ca urmare firească a dezvoltării puternice a ramurilor purtătoare ale tehnicii de vîrf, va continua să crească și să se perfecționeze. Programul amplu de investiții aprobat de Congresul al XI-lea al partidului, face ca fondurile fixe pe ansamblul economiei să ajungă în 1980 la circa 2000 miliarde lei (graficul nr. 3). În acest fel, politica consecventă a partidului și statului de dotare a industriei cu tehnică și tehnologii de vîrf, face ca țara noastră să dispună de un sistem de producție modern, de înaltă tehnicitate și eficientă.

- **CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DEZVOLTAREA TEHNOLOGICĂ** și-au asigurat, în cincinalul precedent, o structură, o orientare și un stil de muncă ce reprezintă premisele de bază ale activității de mare amploare și responsabilitate pe care urmează să o desfășoare în actualul cincinal.

În prezent și în anii ce urmează cercetarea și dezvoltarea sînt marcate de tendința de concentrare a întregului potențial, înțeles ca bază materială și forțe de creație, indiferent de aparența lor la o instituție sau alta pe programe complexe, structurate pe obiective ce derivă din nevoi majore ale economiei și vieții sociale. Aceste programe integrează într-un efort unitar activități de cercetare fundamentală și aplicativă, crearea de prototipuri și piloți,

dezvoltarea tehnologică a acestora, asimilarea în producție a rezultatelor obținute, formarea de cadre specializate, înfăptuirea în felul acesta a sinteză a întregii capacități de creație și producție, ajunsă la maturitate după trei decenii de dezvoltare socialistă, punerea ei în slujba principalului comandament economic și social al cîincinzelei — progresul tehnic.

Ca și în anii anteriori, cercetarea științifică dezvoltarea tehnologică și activitatea de introducere a progresului tehnic se bucură și în actualul cincinal de sprijinul susținut al statului nostru. Pentru dezvoltarea bazei materiale a unităților de cercetare și proiectare s-au prevăzut pe perioada 1976—1980 fonduri de investiții de aproape două ori mai mari ca în perioada 1971—1975 (graficul nr. 4). În anul 1980, în activitatea de cercetare științifică și de dezvoltare tehnologică se prevede că vor fi cuprinse cca 190 000 persoane, din care peste 108 000 cadre vor fi cuprinse în activitatea de cercetare științifică și proiectare tehnologică (graficul nr. 5).

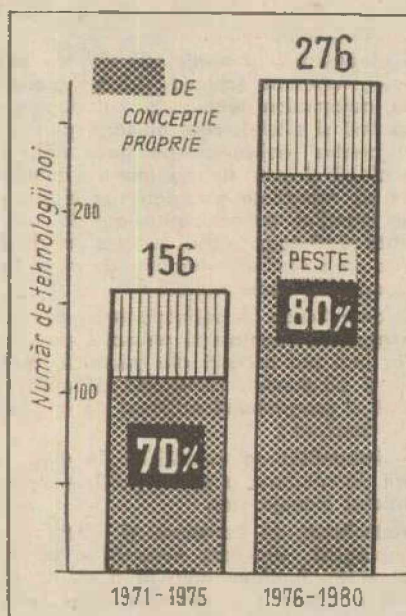
Sporirea în ritm susținut a potențialului de cercetare-dezvoltare impune ca unitățile de cercetare, proiectare, institutele centrale de cercetări, academiile de știință, ministerele, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie să manifeste o deosebită grijă pentru dezvoltarea, modernizarea și gospodărirea rațională a bazei materiale a cercetării și dezvoltării tehnologice, evitînd risipa și degradarea acesteia.

Sarcinile deosebit de complexe ce revin activității de cercetare și introducere a progresului tehnic impun, în continuare, o îmbunătățire a stilului de muncă al tuturor celor care lucrează în domeniul creației științifice și tehnice. Fiecare specialist trebuie să cunoască permanent cerințele actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei și vieții sociale și să se preocupe în permanență de găsirea celor mai eficiente soluții pentru rezolvarea lor. Să manifeste pasiune, imaginație, perseverență și creativitate în promovarea noului, să se facă totul pentru a contribui la soluționarea optimă a problemelor științifice și tehnice ridicate de dezvoltarea economică și socială, să asigure, prin activitatea lor de creație, menținerea competitivității produselor și tehnologiilor, promovarea accelerată a progresului tehnic în toate ramurile și domeniile economiei naționale și vieții sociale.

● **STRUCTURA PRODUCȚIEI** va cunoaște mutații, ce se exprimă într-un înalt grad de înnoire a produselor și tehnologiilor, preocupare fundamentală în cincinalul revoluției tehnico-științifice. Ea trebuie să reflecte în măsură sporită efortul făcut pentru dotarea economiei cu o bază tehnico-materială și cu un potențial uman situat la nivelul performanțelor mondiale.

Ca pondere, în perioada 1976—1980, produsele noi și reproiectate vor reprezenta 45% din valoarea producției industriale, în condițiile în care valoarea producției globale a industriei crește în 1980 la 1 000 miliarde de lei. Pe ansamblul industriei, efectele totale ale programului de asimilare prevăzut pentru anii 1976—1980 se vor concretiza, în punerea în fabricație a peste 280 grupe de noi materiale.

Nu este vorba numai de latura cantitativă a înnoirii. În cadrul cincinalului revoluției științifice și tehnice se va acorda o atenție deosebită creării unor produse care să înglobeze în cit mai mare măsură creația proprie a specialiștilor noștri și care să se remarcă prin calitate, performanțe tehnice ridicate, însușiri necesare pentru creșterea competitivității lor pe plan internațional. Astfel, dacă în 1971—

Graficul nr. 6 — Tehnologii noi, aplicate pentru prima dată în producție.

1975 ponderea produselor noi și reproiectate realizate prin concepție proprie reprezenta 80% în totalul produselor noi introduse în fabricație în industrie, în perioada 1976—1980, aportul sporit al specialiștilor noștri va face ca ponderea produselor realizate prin concepție proprie să crească la peste 90%.

Pînă în 1980 se prevede asimilarea și punerea în fabricație a unui mare număr de mașini, utilaje, aparate și instalații noi sau reproiectate. Dintre acestea, începînd chiar cu anul 1976, va începe fabricația curentă la 200 produse.

Un aport substanțial în această direcție aparține în principal ramurilor purtătoare de progres tehnic: construcțiile de mașini, chimia ș.a. Industria constructoare de mașini, de exemplu va realiza în anul 1980, circa 70% din valoarea producției sale industriale pe seama produselor noi și reproiectate puse în fabricație cu începere din acest an. Încă din 1976 are loc în această ramură o intensificare a ritmului de înnoire și modernizare a produselor, prin introducerea în fabricație a peste 2 000 de produse noi și modernizate. Din valoarea lor totală peste 90% vor fi realizate pe baza concepției proprii. Crearea noilor tipuri de mașini și utilaje va urmări, participarea în măsură sporită (90%) a construcției de mașini la dotarea cu utilaje tehnologice a industriilor metalurgică, chimică, a construcțiilor și transportului etc., creșterea însemnată a producției la export, valorificarea într-un grad cit mai înalt a metalului și în general a materialelor, a energiei și combustibililor. Va fi creată în acest fel o bază reală pentru reducerea importurilor de mașini și utilaje, a apelului la tehnologia străină. În acest cincinal se vor asimila mașini de alezat și frezat cu diametre de 200—250 mm; mașini de frezat longitudinal și mașini de rabotat cu lățimea năseii de peste 2 500 mm; mașini de superfinisat căi de rulare la rulmenți; noi tipuri de mașini-unelte cu comandă program; linii automate de formare la presiune înaltă; echipamente pentru metrou; serie nouă de motoare antiexplozive; transformatori uscați 100—160 KVA, serie nouă tipizată, de medie tensiune ș.a.

În 1976—1980 vor fi puse în fabricație noi produse macromoleculare, catalizatori, produse organice de bază, interme-

diari și produse auxiliare, produse petroliere, produse pentru chimizarea agriculturii, lacuri, vopsele, coloranți și medicamente, în industria chimică; oțeluri aliate și speciale în metalurgie, materiale de construcții; produse ale industriei lemnului, produse ale industriei ușoare etc.

● **TEHNOLOGIILE NOI, PURTĂTOARE DE PROGRES TEHNIC**, formează, alături de produsele noi și reproiectate, substanța de bază a revoluției tehnico-științifice. Dacă în cincinalul pe care l-am încheiat în 1975 ponderea tehnologiilor noi, de concepție proprie a reprezentat 70% din totalul tehnologiilor introduse în producție, în anii 1976—1980 tehnologiile avansate, noi, de concepție românească vor asigura peste 80% din totalul celor prevăzute a fi valorificate în cadrul obiectivelor de investiții planificate (graficul nr. 6).

O trăsătură distinctă a tehnologiilor moderne, un element hotărîtor în asigurarea eficienței lor economice îl constituie implicarea din ce în ce mai marcată în fluxurile tehnologice a automatizării proceselor. Industriile noastre constructoare de mașini, electronică și electrotehnică au făcut progrese însemnate în asigurarea bazei tehnice a automatizării producind astăzi în mod curent elemente de captare, stocare, prelucrare și aplicare a informației. Punerea deplină în valoare a acestora rămîne însă o sarcină importantă în actualul cincinal. Într-adevăr, introducerea automatizării nu se confundă și nu se încheie, ci de abia începe cu producerea pe scară largă a elementelor de automatizare. Automatizarea presupune analize și decizii tehnico-economice care afectează profund întreaga concepție de proiectare a proceselor și produselor. De asemenea, trecerea la utilizarea pe scară largă a calculatoarelor electronice se poate justifica pe deplin numai în condițiile în care calculatorul este prezent în toate sectoarele creației și producției, intervenind în programarea automată a cercetării, proiectare automată, execuție automată, optimizare, gestiune și desfacere, marketing și prognoză, conducerea proceselor, învățămînt, elaborarea deciziilor, asigurarea coerenței și eficienței subsistemelor și sistemelor economiei naționale.

Propunîndu-și, după trei decenii de creștere economică impetuoasă, drept țel o cit mai avansată emancipare tehnologică, țara noastră nu face altceva decît să dea curs unui imperativ, firesc, logic, al strategiei dezvoltării sale socialiste. Această strategie nu numai că nu ignoră interdependența tehnologică și economică din ce în ce mai accentuată din lumea de azi, dar adoptă o atitudine deosebit de activă și constructivă față de diviziunea internațională a muncii.

Mișcarea de reducere a importurilor, ce se desfășoară cu succes de la începutul acestui cincinal în întreaga țară, sub conducerea organizațiilor de partid a scos în evidență însemnatul potențial de care dispunem, a situat favorabil, în numeroase cazuri, creativitatea românească față de competitorii din afara țării. Avînd drept efect direct păstrarea și sporirea cu mijloace proprii a avuției țării, această mișcare reprezintă un factor de mobilitate hotărîtoare a tuturor forțelor.

Trebuie subliniat, în același timp, faptul că, promovarea creației proprii nu trebuie înțeleasă ca o acțiune administrativă, prohibitivă sau protecționistă, ci ca o operație economică și de conștiință, politică, și profesională, de amploare și de durată, în care un rol esențial îl are

(Continuare în pag. 32)

FORȚA EDUCATIVĂ A COLECTIVULUI DE MUNCĂ

O funcție specifică a întreprinderii în societatea socialistă

În procesul accelerat al dezvoltării contemporane, determinat de revoluția tehnico-științifică, factorul uman continuă să dețină locul principal. „Nu trebuie să uităm nici un moment — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din iulie 1972 — că mai presus de orice se află omul, dezvoltarea lui multilaterală trebuie să stea în centrul tuturor preocupărilor partidului nostru, trebuie să fie țelul suprem al societății noastre socialiste”.

Măsurile adoptate de partidul și statul nostru privind făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate, rațiunea majoră a tot ceea ce înfăptuim, converg în această direcție, a creșterii bunăstării materiale și spirituale a maselor, a satisfacerii cât mai depline a nevoilor întregului nostru popor, asigurând tuturor oamenilor muncii condiții optime pentru manifestarea plenară a personalității umane.

Producătorii și beneficiarii ai bunurilor materiale și spirituale, toți oamenii sînt încadrați în colective de muncă, angrenați conștient în făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. Colectivele de muncă sînt adevărate centre ale relațiilor sociale, nuclee importante ale societății, care oglindesc trăsăturile economice și sociale ale societății în ansamblu. Colectivul de muncă nu poate fi privit ca ceva izolat de structura societății; în ansamblu, el reprezintă o parte componentă a acesteia, cu funcții și trăsături bine definite.

În societatea socialistă, caracterul relațiilor economice și sociale determină natura relațiilor din cadrul colectivului de muncă, mai mult, însăși noțiunea, „colectiv de muncă”, devine realitate, în înțelesul deplin al cuvîntului, abia în societatea în care s-a statornicit proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție.

Unitatea economică este veriga de bază a economiei care are ca obiectiv producerea de bunuri materiale, executarea de lucrări sau prestări de servicii, și unde oamenii muncii își exercită direct, nemijlocit, prerogativele ce decurg din dubla lor calitate de proprietari și producători de bunuri materiale. Constituind nivelul de bază al proprietății socialiste, este forma organizatorică în cadrul căreia forța de muncă intră în contact direct cu mijloacele de producție. Aici se asigură cadrul primar în care producătorii intră în relații reciproce în vederea producerii bunurilor materiale sau executării de lucrări, servicii, iar activitatea unității productive condiționează în mod hotărîtor realizarea sarcinilor ce decurg din planul unic de dezvoltare economico-socială.

Avînd o determinare istorică, și apărută în urmă cu cîteva secole, întreprinderea devine în socialism o formă de organizare a activității economico-productive cu esență și conținut nou, cu o finalitate economico-socială concordantă cu conducerea planificată a întregii activități economico-sociale.

Dar unitatea economică socialistă nu reprezintă numai o unitate de producție, ci și o celulă a vieții sociale. De aceea, relațiile din cadrul colectivului (întreprindere) nu se limitează numai la legăturile economice dintre oameni, ci și la relații de ordin psiho-social. Munca în comun este numai o premisă obiectivă de formare a colectivului. Un colectiv de muncă cu valențe funcționale eficiente, apare numai acolo unde oamenii sînt conștienți de răspunderea lor pentru o cauză comună, se deprind să rezolve în mod colectiv problemele care se ridică în fața întreprinderii, unde opinia publică se formează și devine o forță activă. Colectivul de muncă se încheagă prin spiritul colectivismului, care are cea mai mare importanță pentru formarea spiritului de echipă, pentru rezolvarea celor mai complexe probleme și învingerea tuturor dificultăților. Numai în atmosfera colectivismului se poate desfășura formarea cu succes a persona-

lității, iar formarea unui colectiv unit și a omului de tip nou, constructor al socialismului, reprezintă procese interdependente.

Colectivul de muncă ocupă un loc important în viața societății socialiste constituind astfel o școală a educației profesionale, culturale-politice și cetățenești. Omul crește și este educat în cadrul colectivului de muncă, este legat de acestea în cursul întregii sale vieți. Colectivele de muncă din întreprinderi sînt mobilizate să participe la întregul proces de concepție, programare, organizare și conducere a producției, animate de faptul că realizarea intereselor generale ale societății, înseamnă, totodată, satisfacerea intereselor personale. Un rol de mare importanță în cadrul colectivului de muncă îl are înțelegerea conștientă de către fiecare individ a dublei sale calități de producător și proprietar al mijloacelor de producție — care stă la temelia dezvoltării societății noastre socialiste.

În calitatea de producători, oamenii muncii contribuie la creșterea producției materiale, a avuției naționale, iar în calitate de proprietar-beneficiar, se manifestă ca adevărați gospodari ai întregului potențial al țării în scopul valorificării raționale și eficiente al acestuia. Colectivul de muncă, cultivă în rîndul membrilor săi atitudinea gospodărească față de întreprinderi, le formează deprinderea de a munci organizat și în armonie deplină cu alți oameni, promovează spiritul solidarității, tovarășești și intrajutorării în muncă, în viață. Bineînțeles, formarea calităților socialiste într-un colectiv de muncă nu se face în mod automat, de la sine, numai munca în comun în cadrul întreprinderii nefiind suficientă pentru aceasta. Este necesară o susținută muncă politico-educativă a organizațiilor de partid, de masă și obștești, a tuturor factorilor educaționali din întreprinderi în această direcție. „Munca politico-educativă — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să pună în primul plan, apărarea proprietății socialiste de stat și cooperatiste. Să facem ca fiecare cetățean să-și consacre energia și capacitatea creșterii avuției naționale, înfloririi vieții tuturor oamenilor muncii; numai astfel va crește fericirea fiecăruia în parte”.

Transformarea omului și prin el a societății

Așa cum se sublinia la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 — Programul partidului pentru îmbunătățirea activității ideologice, are menirea de a impulsiona transformarea omului, ridicarea nivelului conștiinței și răspunderii lui sociale,

astfel, ca fiecare să înțeleagă că la locul său de muncă răspunde atît pentru activitatea lui cit și pentru cea a întregului colectiv, pentru desfășurarea bunei activități în întreaga economie. La Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972, se arată că „va trebui să se acționeze permanent pentru a făuri un om cu cunoștințe multilaterale, capabil să înțeleagă, să interpreteze și să folosească just legile obiective ale dezvoltării sociale în fiecare etapă a evoluției societății, să acționeze cu fermitate pentru transformarea revoluționară a lumii”. Aceste imperative majore ale procesului de educație, se formează în cadrul colectivului de muncă unde se desfășoară o susținută activitate politico-educativă, iar exemplul pozitiv devine un stimulent în activitatea și comportamentul tuturor membrilor săi, contribuind în același timp la sporirea eficienței economice-sociale, obiectiv de importanță majoră a etapei actuale de dezvoltare a țării noastre.

În procesul complex de formare a unei conștiințe înaintate a oamenilor muncii încadrați în colectivele de muncă, un rol important îl are educarea lor în spiritul dragostei și a sentimentului de mîndrie pentru întreprinderea în care lucrează, ca o parte integrantă a bazei economice și sociale a națiunii și statului nostru.

Aceasta necesită în primul rând, valorificarea la maximum a celor mai bune tradiții ale colectivului de muncă din întreaga țară. Un exemplu pozitiv în această privință poate fi dat cel de la Întreprinderea „Tractorul”-Brașov, unde noii angajați, înainte de a intra în secție, sînt invitați să viziteze expoziția întreprinderii, prezentându-li-se aspecte din activitatea revoluționară și de construcție socialistă, desfășurată de harnicul colectiv de muncă al acestei uzine. Această cunoaștere a trecutului reprezintă doar prima treaptă pentru participarea activă în viața și activitatea prezentă.

Formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste presupune și folosirea stimulentele materiale și morale, care au un rol educativ contribuind la formarea personalității membrilor colectivului. Cointeresarea materială, interacțiunea ei cu cea morală, formează un tot unitar; complexul cointeresării trebuie utilizat în scopul finalității social-economice: omul nou, devotat muncii și națiunii noastre socialiste.

De o mare forță educativă s-a dovedit aprecierea, respectul pentru activitatea depusă, prețuirea rezultatelor obținute, întregul arsenal al formelor de stimulare morală care duc la coeziunea colectivului, a grupului de muncă, la armonizarea relațiilor din interiorul lui.

Integrarea în profilul moral al oamenilor muncii a spiritului de inițiativă și inventivitate, se înscrie ca mobil interior al realizării practice, eficiente, a tuturor sarcinilor constructive, proprii noii orînduirii. Socialismul, prin baza sa economică, asigură cadrul declanșării unor largi procese inovaționale și se poate spune că amploarea și eficiența inovației în societatea noastră, sînt date de calitatea sistemelor de conducere și organizare a activității economice, sociale, spirituale.

Educarea în spiritul creativității a întregului colectiv de muncă reprezintă o sarcină de mare responsabilitate a factorilor de decizie la toate nivelele. Stimularea creativității presupune: o cunoaștere completă, continuă, a sarcinilor unității și a fiecărui loc de muncă, stabilirea clară, precisă a sarcinilor, aplicarea și generalizarea ideilor novatoare, utilizarea eficientă a ansamblului stimulentele morale și materiale, mobilizarea întregului colectiv la acțiune, capacitatea de a aplica, constructiv ideile noi, rapiditatea, dinamica deciziilor și controlul sistematic al realizării lor, armonizarea obiectivelor imediate cu cele de perspectivă, spiritul de disciplină, asumarea riscului acțiunii.

În procesul educativ exercitat de colectivul de muncă socialist, o mare importanță o are și sistemul de relații interpersonale. Din investigațiile făcute la cîteva întreprinderi brașovene, a reieșit faptul că, relațiile interpersonale au un rol important în formarea coeziunii și moralului microgrupurilor, exercitînd în același timp o puternică influență asupra creșterii productivității muncii, a creșterii eficienței economice. Așa de exemplu, s-a constatat că în microgrupurile de muncitori de la Întreprinderea Rulmentul-Brașov, acolo unde numărul tinerilor calificați este mai mare, iar gradul de calificare și de conștiință socială mai ridicat, există o coeziune grupală ridicată. Tinerii care fac parte din aceste microgrupuri manifestă dorința de a lucra în colectiv, de a acționa împreună pentru realizarea anumitor obiective și simț de răspundere față de munca lor. Ei se ajută reciproc în procesul muncii și chiar în viața particulară. În aceste microgrupuri, fluctuația este foarte scăzută.

Din studiul efectuat a reieșit că această coeziune este dependentă și de modul în care în microgrupul dat, raporturile interpersonale din cadrul acestuia, asigură sau satisfac aspirațiile fiecărui membru în parte, căruia nu îi este indiferent dacă microgrupul său este apreciat, stimat și stimulat prin diferite mijloace, cum sînt: evidențierea publică, verbală sau scrisă etc.

Generalizarea participării la conducerea întreprinderii, cerință a democrației socialiste

Participarea oamenilor muncii la activitatea de organizare și conducere a vieții economice și sociale, constituie un deziderat major al democrației socialiste. În unitățile economice, această vizează consultarea permanentă a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, în vederea gospodăririi cu maximă eficiență a mijloacelor de producție de care dispune, îndeplinirea ritmică și integrală a sarcinilor de plan, folosirea deplină a capacităților de producție, creșterea eficienței economice etc.

Un exemplu de mare importanță practică cu profunde semnificații pentru adîncirea democrației socialiste îl constituie contactul direct, dialogul permanent al conducerii partidului, îndeosebi al tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu oamenii muncii din unitățile economice. În acest context s-a înscris și vizita de lucru a secretarului general al partidului în unități economice din județul Brașov. Aceasta a constituit un bun prilej de cunoaștere amănunțită a realităților, de examinare și discuție nemijlocită cu muncitorii, inginerii și tehnicienii, cu cadrele de răspundere asupra problemelor economice principale, a sarcinilor care revin colectivelor de muncă brașovene în acest cîcinal. Consultarea permanentă a maselor a devenit o coordonată de

bază a conducerii vieții economice și social-politice din țara noastră, o formă de educație comunistă a maselor.

Un loc principal în cadrul formării și educării oamenilor muncii ca producători și beneficiari ai muncii lor, îl constituie adunările generale, ale acestora. Aceste organisme colective de conducere au sarcini deosebit de complexe — s-ar putea spune cu alte cuvinte că ele se ocupă de toate problemele activității întreprinderii, atît cele referitoare la definitivarea și realizarea planului de stat, cît și cele care privesc condițiile de muncă și viață ale lucrătorilor. Cu ocazia unei investigații efectuate în unele întreprinderi brașovene, 98% din numărul total al subiecților chestionați, au afirmat că adunările generale constituie un moment de mare însemnătate politică în viața întreprinderilor, iar peste 84% au răspuns că, acestea constituie un mijloc eficace de ridicarea conștiinței și responsabilității fiecărui lucrător pentru activitatea colectivului din care face parte, un bun prilej de intensificare a procesului de educare a oamenilor muncii, în spiritul atitudinii conștiente de producător și proprietar al mijloacelor de producție, de sporire a vigilenței politice și combativității revoluționare. Se poate afirma cu toată certitudinea că această instituție democratică devine și trebuie să devină forul muncitoresc suprem efectiv de conducere a întreprinderilor și organizațiilor economice, mijlocul eficient de formare și educare a oamenilor muncii, în spiritul unor înalte valori sociale și profesionale.

Metoda conducerii colective, are un rol important în formarea și educarea cadrelor, în cultivarea unor trăsături moral-politice și profesionale necesare omului nou, constructor al societății socialiste. Aceasta a reieșit și dintr-un studiu făcut la unele consilii ale oamenilor muncii din întreprinderile brașovene, unde, peste 95% din subiecții testați au răspuns că această formă de conducere colectivă corespunde cel mai bine cerințelor actuale de conducere a unităților economice fiind deosebit de eficientă. Cu această ocazie au ieșit în evidență și unele neajunsuri, mai ales de natură organizatorică. Așa de exemplu: la întrebarea din chestionar, „dacă în ședințele consiliului oamenilor muncii sînt discutate întotdeauna problemele majore ale întreprinderii”, peste 77% din subiecții chestionați au răspuns afirmativ, 23% au răspuns că nu sînt aduse întotdeauna în dezbaterile organismului colectiv de conducere problemele cele mai urgente și importante ale activității. La întrebarea: „ați făcut propuneri în ultimele opt luni în cadrul ședințelor consiliilor oamenilor muncii”, s-au obținut următoarele răspunsuri: 40% cite 4 propuneri, 20% cite 3 propuneri, 25% cite 2 propuneri, 5% o propunere, iar 10% nici o propunere. Din această investigație principala concluzie care se degajă este că majoritatea membrilor consiliilor oamenilor muncii își cunosc atribuțiile, și le exercită din plin, manifestîndu-se printr-o participare activă la dezbaterile și la elaborarea deciziilor, la îndeplinirea hotărîrilor care se adoptă. Neajunsuri în funcționalitatea angrenajului conducerii colective tîn uneori de necunoașterea reglementărilor legale existente în acest domeniu sau de insuficiența preocupare a unor membri pentru afirmarea lor în soluționarea problemelor complexe ce se ridică în fața organelor de conducere colectivă. Iată de ce participarea activă a tuturor membrilor organismelor de conducere colectivă la ședințe nu este o problemă de ordin strict procedural ci o necesitate obiectivă. În acest fel se asigură o fuziune a gîndirii tehnice, economice și social-politice, se obține o viziune de ansamblu asupra întregii activități a întreprinderii, deoarece din aceste organe de conducere colectivă fac parte atît oameni din conducerea unităților respective, cît și cei din sectoarele direct productive care cunosc cel mai bine modul cum se desfășoară producția la un loc sau altul, care sînt problemele care preocupă colectivele de muncă.

Privită în acest context, conducerea colectivă are importante valențe educative asupra colectivităților umane din cadrul întreprinderilor socialiste. Astfel, concomitent cu participarea directă la soluționarea problemelor economice, acționează pentru dezvoltarea unei atitudini înaintate față de muncă, pentru stimularea inițiativelor creatoare ale oamenilor muncii, pentru combaterea manifestărilor de nepăsare, neglijență, lipsă de răspundere, pentru respectarea principiilor eticii și echității socialiste.

Importanța deosebită a educației în și prin colectivele de muncă impune o revedere a modului de tratare a funcțiilor unităților economice, introducînd în componența și ierarhia acestora și funcția educativă. O asemenea tratare a funcțiilor unităților economice ar evidenția mai bine natura noilor relații socialiste de producție, statornicite în cadrul orînduirii noastre sociale, oglindite prin prisma realităților existente, în care oamenii muncii nu sînt numai producătorii bunurilor materiale, ci și proprietarii mijloacelor de producție, beneficiari ai rezultatelor propriei lor munci, integrată în fluxul general al forței productive a societății. Convergența acțiunilor la toate nivelele, a tuturor factorilor conduce la creșterea gradului de conștiință a colectivului de muncă, concretizată în acțiunea unitară și creatoare a acestuia.

Bucur TOMNIUC
Gavril COLCERIU
Brașov

ROLUL PÎRGHIILOR FINANCIAR-BANCARE ÎN ÎNDEPLINIREA SARCINILOR DE PLAN

ÎN ÎNDEPLINIREA SARCINILOR DE PRODUCȚIE de către unitățile economice, în condițiile unei eficiențe sporite, prin valorificarea superioară a resurselor materiale și a forței de muncă, un rol de prim ordin revine pîrghiilor financiar-bancare. Calitatea creditului de a sprijini îndeplinirea obiectivelor economice, dar în același timp de a identifica cu mai multă operativitate cazurile în care în mecanismul economic al unei întreprinderi au intervenit factori care împiedică desfășurarea normală a circuitului mijloacelor materiale și bănești, ajută activitatea de conducere și contribuie la aplicarea în condiții optime a gestiunii economice, la stimularea reducerii cheltuielilor de producție, la desfășurarea unei activități rentabile.

Folosirea eficientă a fondurilor

REALIZĂRILE obținute de întreprinderile din județul Mureș în primul trimestru din acest an atestă o activitate fructuoasă, rod al unei munci pline de dăruire și abnegație a colectivelor din aceste unități. Indicatorii prezentați în tabel (vezi pag 10) reflectă în mod pregnant rezultatele activității tuturor colectivelor din întreprinderi, preocuparea pentru asigurarea condițiilor în vederea satisfacerii ritmice cu produse de calitate și la un înalt nivel de competitivitate a beneficiarilor interni și externi. Este demn de relevat faptul că 56 de întreprinderi din cele 60 unități raportoare și-au îndeplinit și depășit planul, realizând o producție peste plan de 124,7 mil. lei; în același timp, 50 din cele 55 unități raportoare au obținut o producție marfă peste plan în valoare de 143,4 mil. lei. Din sporul producției globale, de 8,7% față de aceeași perioadă a anului trecut, 81,2% s-a realizat pe seama creșterii productivității muncii. Numai o singură întreprindere dintre cele raportoare nu și-a îndeplinit sarcina de creștere a productivității muncii. Preocupările

care au existat pe linia reducerii cheltuielilor de producție și în mod deosebit a celor materiale s-au concretizat în economii față de plan, care numai la întreprinderile republicane însumează 1,3 milioane lei la total cheltuieli și 4,2 milioane lei la cheltuielile materiale.

Toate acestea au determinat o creștere substanțială a acumulărilor socialiste reflectată în vărsămintele la buget peste prevederile planului de 102 439 mii lei.

Prin preocupările comune ale întreprinderilor și ale organelor bancare pentru utilizarea eficientă a banilor, creșterea producției industriale s-a realizat în condițiile în care volumul creditelor la 31 III 1976 a fost mai mic cu 22 mil. lei decât al celor existente la 31 XII 1975, prezentînd un spor minim față de trimestrul I 1975, ceea ce exprimă faptul că la fiecare leu credite acordate s-a obținut un volum sporit de producție.

Se știe că creditele cu dobînzî penalizatoare ca și datoriile restante reflectă, la un moment dat, insuficiențe ale activității economice, imobilizări de fonduri și o încetinire a vitezei banilor, care se materializează în reducerea capacității de plată a întreprinderilor sau chiar în apariția unor datorii care nu pot fi onorate la scadență. Preocupările pe linia prevenirii și înlăturării fenomenelor negative, care generează lipsă de lichiditate, ca și aplicarea unor măsuri care să contribuie la refacerea capacității de plată, au asigurat o evoluție favorabilă și pe structură a creditelor, materializată în reducerea absolută și relativă a creditelor restante și a plăților restante, atât în raport cu creditele curente, cît și în dinamică, ele fiind cu 25% mai mici decît cele existente la sfîrșitul anului trecut.

Reglementările legale stabilesc obligația ca sarcinile ce decurg din plan să se desfășoare pe întreprinderi și unități, astfel încît cu trei luni înainte de începutul anului să se poată perfecția contractele economice privind livrarea acestora. Prevederile respective vizează asigurarea condițiilor necesare producătorului de utilaje de a-și organiza în mod optim procesul de fabricație în funcție de capacitățile de pro-

ducție, ciclul de fabricație, termenele contractuale, data planificată a punerii în funcțiune a investiției ș.a. Ele permit și titularilor de investiții ca, împreună cu ceilalți factori care concurează la realizarea obiectivelor înscrise în plan, să ia toate măsurile pentru realizarea lor în termen și chiar în devans, cunoscut fiind faptul că un obiectiv pus în funcțiune mai devreme înseamnă producții suplimentare, eficiența în utilizarea fondurilor bănești și, dimpotrivă, orice abatere determină imobilizări de fonduri, scoaterea din circuitul economic a unor materiale cu toate consecințele ce decurg din aceasta.

Întreprinderile la care ne referim au întîmpinat greutăți care au avut repercusiuni financiare negative tocmai datorită unor abateri de acest gen de la disciplina de plan.

Astfel, „Imatex”-Tg. Mureș a făcut lansarea în fabricație a diferitelor tipuri de războaie pe baza unor reparații emise de coordonatorul de balanță; între acestea și contractele cu beneficiarii de investiții au intervenit însă anumite neconcordanțe materializate în fabricarea unor tipuri de războaie de care economia are nevoie numai în trimestrele III, IV, sau chiar trimestrul I 1977, în care s-au imobilizat cantități însemnate de materiale și de manoperă, precum și acumulări, în timp ce nu pot fi onorate contracte scadente în trimestrul I a.c.

Pe de altă parte, se produc întîrzieri în stabilirea prețurilor la produsele noi. Dispozițiile legale permit lansarea în producție a produselor de acest gen, urmînd ca pînă la terminarea și livrarea lor prețurile să fie aprobate. La întreprinderea la care ne referim, întocmirea și aprobarea prețului s-au prelungit, depășind însăși procesul de fabricație, fapt care a determinat importante imobilizări. Imobilizările de la întreprinderea „Nicovala” din Sighișoara poartă amprenta tot a unor nesincronizări și abateri de la disciplina de plan. Ele se datoresc neconcordanței ce există între capacitatea întreprinderii de a executa preesele de vulcanizat și asigurarea unor subansambluri de la beneficiarii aparținînd de Ministerul Industriei Chimice.

O analiză întreprinsă la nivelul întreprinderii, al centralei industriale și al Ministerului Industriei Ușoare împreună cu Centrala Băncii Naționale a determinat reglementarea problemei prețurilor la utilajele finite și accelerarea întocmirii documentației pentru celelalte, ceea ce a permis efectuarea livrărilor către beneficiari sau creditarea curentă a utilajelor realizate în avans față de contracte. Cu acest prilej s-au soluționat divergențele între furnizori și beneficiarii de investiții, perfectându-se contractele, precum și unele probleme legate de pregătirea și finanțarea investițiilor în concordanță cu capacitățile de producție ale furnizorului. Ca rezultat al analizelor efectuate, al acționării ferme pe linia creditului și al controlului s-a reușit, într-o perioadă scurtă, să se reglementeze o serie de probleme, să se elimine, în consecință, imobilizări și credite anormale de valori însemnate.

Sfera de acțiune a controlului

SE CUNOAȘTE rolul pe care-l joacă în formarea imobilizărilor aprovizionărilor neraționale sau peste necesitățile curente ale procesului de producție, precum și practica supracostării materiilor prime și a materialelor. Îmbunătățirea activității în acest domeniu vizează creșterea rolului controlului bancar în două direcții.

a) În primul rînd, prevenirea formării stocurilor de materii și materiale, ceea ce presupune un control eficient pe tot parcursul întocmirii și definiției planurilor de aprovizionare în deplină concordanță cu necesitățile producției și încheierea contractelor economice cu clauze și termene adecvate; pe de altă parte, urmărirea aprovizionărilor pe parcursul executării planului și prevenirea imobilizărilor prin neachitarea facturilor din credite, potrivit prevederilor Legii finanțelor. Prin această metodă s-a reușit, în colaborare cu conducerea de întreprinderi, să se facă renunțări la repartiții și contracte pentru materiale (care altfel ar fi fost scoase din circuitul economic pentru o perioadă de timp) în valoare de 105,9 mil. lei, instituindu-se în același timp supravegherea temporară a plăților la un număr de 7 întreprinderi.

În legătură cu eficiența măsurii de supraveghere temporară asupra efectuării plăților părțile sînt controversate atît printr-o teorie, cît și în aplicarea practică. Există părerea că prin nedecontarea de către bancă a facturilor, în esență, nu se oprește circulația valorilor materiale și executarea contractelor economice, ci numai plățile, ceea ce aduce prejudicii furnizorului de bună credință, care, prin livrarea mărfurilor, își respectă sarcinile asumate prin contracte.

Considerațiunile de mai sus sînt corecte. Totuși, aș dori să arăt că experiența acumulată în această privință a dovedit că instituirea supravegherii plăților, prin care se previne formarea de stocuri inutilizabile sau peste necesar a avut efecte favorabile și la furnizori; aceștia, paralel cu măsurile asigurătorii, au adaptat și sarcinile de

Indicatori	%	Diferență	% față de tr. I. 1975
Producția globală industrială	101,9	+ 76 200 mii	108,7
Producția marfă fabricată	102,9	+ 97 161 mii	105,6
Productivitatea muncii	101,0	+ 560	108,8
Numărul mediu scriptic	100,0	+ —	102,1
Cheltuieli la 1 000 lei producție marfă (pe 2 luni)	99,9	— 0,7 lei	99,9
Cheltuieli materiale	99,7	— 2,3 lei	95,6
Veniturile de stat	113	+ 102 439 mii	—
Credite curente	—	—	103,8 *)
Credite penalizatoare și datorii restante	—	+ —	81,1 *)

*) Față de 31 XII 1975

producție în raport cu nevoile reale ale beneficiarilor. Apreciem totuși necesar ca prevederile Legii finanțelor privind dreptul băncilor de a refuza creditele în astfel de împrejurări să fie aliniate și cu celelalte legi în vigoare, și îndeosebi cu legea privind contractele economice, pentru ca măsurile de adaptare a aprovizionărilor la nevoile reale ale planului să nu fie un atribut exclusiv al băncilor, avînd în vedere că în prezent întreprinderile beneficiare nu pot cere rezilierea contractelor sau adaptarea lor pe parcursul anului decît numai cu acordul furnizorului. Cum în executarea planului pot apărea cauze obiective care să determine readaptarea planului de aprovizionare, consider ca în anumite condiții, expres prevăzute de lege, și pe baza unor termene rezonabile de preavizare, să fie posibilă readaptarea contractelor și în timpul executării lor.

b) A doua direcție a îmbunătățirii situației financiare o constituie aplicarea legislației privind preluarea prin bază a stocurilor disponibile și redistribuirea lor; pe această cale, în primul trimestru s-au lichidat prin B.J.A.T.M. Tg. Mureș stocuri supranormative neutilizabile la furnizor în valoare de 6,6 mil. lei, care au și fost redatate circuitului economic.

Activitatea întreprinderilor poate fi urmărită în condiții deosebite și prin intermediul veniturilor de stat. Nerealizarea impozitului pe circulația mărfurilor sau a beneficiului poate constitui un avertisment care să determine analize și să permită organelor de control constatări importante, fie în ceea ce privește nerespectarea disciplinei sortimentale și deci a contractelor economice, fie neîndeplinirea producției destinate fondului pieței, fie chiar existența în stoc a unor mărfuri necorespunzătoare. Analizele lunare, cenzinale și chiar zilnice ale mersului îndeplinirii planului de vîrsăminte la buget permit să se acționeze eficient pentru îndeplinirea și depășirea veniturilor bugetare provenite din activitatea economică și lichidarea unor stocuri de produse finite care la un moment dat erau fără utilitate socială, nefiind cerute de piață sau fiind refuzate de beneficiari, pentru diferite cauze.

Eficiența urmăririi realizării veniturilor

bugetului statului este condiționată însă de o justă stabilire și fundamentare a acestora în raport cu ceilalți indicatori de plan: producția marfă vîndută și încasată, producția destinată fondului pieței, structura sortimentală, nivelul cheltuielilor de producție ș.a., cunoscute fiind principiile stabilirii impozitului pe circulație în funcție de destinația produselor și condițiile realizării beneficiului în raport cu nivelul cheltuielilor planificate, rentabilitatea pe produse ș.a. Asupra tuturor acestora se poate acționa prin mijlocul controlului financiar-bancar, determinînd rezerve care să poată fi mobilizate la buget sau care să asigure creșterea rentabilității activității întreprinderii, problemă care a constituit obiectul multor analize finalizate cu bune rezultate. Una dintre ele a vizat analiza rentabilității și eficienței exportului la produsele din lemn și în special la mobilă la I.P.L. „23 August”, I.P.L. Reghin, I.F.E.T. Reghin, rezultatele fiind dezbătute cu factorii interesați din întreprinderi și făcînd obiectul și al unor concluzii la nivelul Consiliului județean de control muncitoresc al activității economice și sociale și al Comitetului județean de partid.

Creșterea an de an a mijloacelor bănești puse la dispoziția unităților economice întărește și mai mult rolul și importanța pîrghiilor financiare în urmărirea și determinarea utilizării în condiții de eficiență sporită a acestor fonduri. În acest scop, este necesar ca organele financiar-bancare să acționeze cu fermitate și exigență împotriva fenomenelor de gospodărire nerațională a fondurilor materiale și financiare ale întreprinderilor. În același timp, pentru folosirea mai eficientă a pîrghiilor financiar-bancare este necesară o mai strînsă colaborare a aparatului bancar cu conducerea unităților economice pentru că numai astfel se poate cunoaște mai îndeaproape activitatea acestora, mersul îndeplinirii sarcinilor de plan, se pot identifica operativ fenomenele care frînează procesul de producție și se pot lua măsuri pentru prevenirea lor.

dr. Ioan OȚELEA
Tg. Mureș

Un factor de accelerare a creșterii
REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE

CHELTUIELILE MATERIALE ȘI COSTURILE DE PRODUCȚIE (II)

DIN ANALIZA factorială efectuată asupra evoluției indicatorilor de costuri la întreprinderea „Electromagnetica”-București*) se conturează însemnate rezerve interne a căror mobilizare poate asigura o dinamică mult mai favorabilă a cheltuielilor de producție la 1 000 lei producție marfă în acest an și în continuare. Astfel, ponderea foarte ridicată a cheltuielilor materiale (peste 86%) în structura costurilor de producție impune mobilizarea în primul rând a rezervelor interne la această categorie de cheltuieli, cu toate că progresul tehnic și organizatoric acționează mai rapid asupra cheltuielilor de muncă vie. De asemenea, faptul că în dinamica cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă cheltuielile materiale au influențat nefavorabil acest indicator în majoritatea perioadelor analizate, iar rezultatele finale mai bune au fost determinate de efortul făcut și rezultatele obținute la cheltuielile de muncă vie, constituie un argument în plus pentru orientarea în mod deosebit a necesității mobilizării eforturilor în primul rând în vederea reducerii cheltuielilor materiale de producție.

Așa cum rezultă din analiză, principalele rezerve ce pot fi mobilizate la această categorie de cheltuieli se regăsesc, în principal, la următoarele costuri materiale: cheltuieli cu materii prime și materiale directe și derogările înregistrate în consumurile acestor cheltuieli: cheltuieli cu semifabricate și produsele obținute prin cooperare; cheltuieli materiale cu caracter relativ constant. La cheltuielile cu materii prime și materiale directe, rezervele interne sînt localizate în principal în normarea consumului de materiale, în formarea stocurilor de materii prime și materiale și respectarea disciplinei tehnologice.

Normarea consumului și rezervele sale

Din cercetarea modului în care s-au realizat normele de consum de materiale și a influenței acestui fapt asupra

costurilor de producție, s-au desprins câteva aspecte semnificative.

La un număr însemnat de produse la care normele de consum de materii prime și materiale au fost judicios elaborate și experiența acumulată de către muncitori a permis însușirea acestora, realizările sînt în mod constant bune, fără a influența negativ costurile de producție planificate. În alte cazuri, de regulă la produsele aflate de mai mult timp în fabricație, normele de consum se realizează sub nivelul planificat, înregistrîndu-se economii însemnate la cheltuieli materiale directe. Astfel, în anul 1975 de exemplu, s-au realizat pe această cale economii la cheltuielile materiale în valoare de peste 2 milioane lei. La un alt număr însemnat de produse însă, la care normele de consum nu au fost elaborate în corelație directă cu condițiile tehnice și organizatorice de producție ale întreprinderii au fost înregistrate depășiri de circa 1 600 000 lei la cheltuielile materiale directe.

Depășirile normelor de consum au fost determinate în mare parte de derogările de la normele stabilite, care au înregistrat trei variante principale de manifestare: folosirea aceluiași material dar de dimensiuni diferite, folosirea altui material de aceeași dimensiuni dar cu prețuri diferite și folosirea altui material și de dimensiuni diferite și cu preț diferit de aprovizionare.

În sfîrșit, se observă că cele mai multe depășiri de norme la materii prime și materiale se manifestă la normele interne uzinale; la materialele pentru care sînt elaborate norme republicane și departamentale, derogările sînt cazuri particulare.

Aspectele necorespunzătoare ale normării consumului de materiale au următoarele cauze mai importante:

- compartimentul tehnic, care odată cu pregătirea fabricației elaborează și normele de consum de materii prime și materiale pentru fiecare produs proiectat și reproiectat, nu ține totdeauna seama în alegerea materialelor de proveniența acestora. Deseori tehnologia de fabricație prevede materii prime sau materiale pe care compartimentul de aprovizionare nu le poate procura operativ nici din țară nici din import, ceea ce conduce inerent la derogări în consumurile specifice;

- normele de consum elaborate de serviciul tehnic nu sînt întotdeauna fundamentate științific. Consumurile elaborate și experimentate cu ocazia elaborării prototipului sau capului de serie nu corespund întotdeauna condițiilor de producție în general, și a secțiilor de

bază, în special. De asemenea, trebuie precizat că normele de consum se elaborează pentru fiecare produs în parte, dar lansarea în fabricație se face pe comenzi (așa cum se lansează planul de producție) fără să se limiteze riguros cantitățile de materiale ce se eliberează secțiilor de la magazine în funcție de aceasta. În fine, normele de consum elaborate de către compartimentul tehnic nu corespund întotdeauna cu normele de consum folosite de compartimentul de aprovizionare în fundamentarea necesarului de materiale pentru planul de producție. Aceasta deoarece în activitatea de planificare a acestei secțiuni de plan se folosește o metodologie nefirească: compartimentul costurilor de producție, în loc să folosească pentru planificarea cheltuielilor materiale de producție expresia valorică a indicatorului „necesar de materiale pentru producție” din planul de aprovizionare, acționează invers; informează compartimentul de aprovizionare care este limita cheltuielilor materiale de producție pentru materii prime și materiale și acesta din urmă are sarcina de a se încadra în această limită calculată global;

- urmărirea realizării consumurilor specifice se efectuează doar în cadrul înregistrărilor contabile globale a cheltuielilor materiale pe comenzi. Mai mult decît alit, compartimentul de aprovizionare tehnico-materială (și respectiv depozitele acestuia de materii prime și materiale) nu urmăresc îndeplinirea normelor de consum.

Detalierea cauzelor care conduc la influența nefavorabilă a unor norme de consum asupra cheltuielilor materiale la 1 000 lei producție marfă impune realizarea operativă în practică a unui număr însemnat de măsuri tehnico-organizatorice. Este vorba, în primul rînd, de reproiectarea, revizuirea unor norme de consum de materii prime și materiale. Acțiunea de reproiectare a unor produse aflate un timp mai îndelungat în fabricație (redresare, coloane, plăci etc.), ca și revizuirea normelor de consum la aceleași produse a constituit obiectul de activitate al compartimentului tehnic, care și-a elaborat în acest sens un plan de măsuri de încadrare a normelor de consum în sarcinile planului pe 1975. Această acțiune trebuie să aibă însă un caracter permanent pentru fiecare etapă de plan, deoarece reducerea numai cu 1% a normelor de consum conduce la economii planificate la cheltuieli materiale de peste 5 milioane lei anual.

De asemenea, o acțiune importantă o constituie introducerea fișelor limită de

*) Revista economică nr. 17 din 30 aprilie 1976. Studiul a fost întreprins de un colectiv de cadre didactice de la Academia de Studii Economice format din: prof. dr. G. Dumitru, conf. dr. D. Ciucur, lectori dr. E. Mălin, I. Gavrilă și C. Stănescu, asist. T. Gavrilă.

consum la materii prime și materiale. Compartimentul de aprovizionare tehnico-materială, pe baza normelor de consum elaborate de compartimentul tehnic de pregătire a fabricației și în strictă concordanță cu programele lunare de producție ale secțiilor de bază, poate să introducă — pentru sporirea eficienței — în activitatea de eliberare a materialelor din depozite, fișe limită de consum. Ele vor fi elaborate pentru fiecare lună de plan și pentru fiecare secție care consumă direct materii prime și materiale. Concepută în acest mod, fișa limită de consum prezintă avantaje însemnate pentru raționalizarea consumului de materii prime și materiale: permite evidența și mai ales urmărirea normelor de consum și informarea concomitentă a celor două compartimente interesate, și anume compartimentul tehnic și cel de aprovizionare; asigură o fundamentare științifică a cantităților de materii prime și materiale ce se eliberează din depozite; asigură disciplina consumului de materiale atât la nivelul secțiilor de bază cât și pe întreaga întreprindere ș.a.

Stocurile de materii prime și nevoile reale ale consumului

DATORITĂ faptului că planul de aprovizionare tehnico-materială nu este corelat în suficientă măsură cu programele lunare de producție, formarea stocurilor de materiale nu corespunde întotdeauna nevoilor consumului productiv, ceea ce conduce la folosirea altor materiale mai scumpe, deficitare și de dimensiuni diferite, la înlocuirea unor materiale inexistente în stoc cu materiale procurate din import, la folosirea aceluiași material dar de dimensiuni diferite, la încălcarea clauzelor contractuale de aprovizionare și de aici și de desfacere care conduce la un sold ridicat al amenzilor și penalizărilor pentru nerespectarea disciplinei contractuale etc. Asemenea manifestări au o serie de cauze bine determinate.

În primul rând, influența hotărâtoare o are necorelarea planului de aprovizionare tehnico-materială cu planul anual de producție și cu programele lunare de producție. Planul anual de aprovizionare tehnico-materială este elaborat cu câteva luni de zile înaintea anului de plan, când contractele economice pentru produsele finite ale întreprinderii nu sînt încă încheiate și deci planul de producție nu este definitivat pe sortimente. De asemenea, programele lunare de producție pe secții sînt elaborate prea tîrziu pentru a se asigura o corelare și corectare corespunzătoare a stocurilor de producție, existente în depozite și necesare consumului productiv.

În al doilea rând, dinamica și diversificarea producției întreprinderii, numărul mare de sortimente de fabricat — din care foarte multe sînt noi și modernizate — au schimbat structura materialelor prime și materialelor necesare consumului productiv și au modificat destul de frecvent și legăturile de aprovizionare, ca și nomenclatorul de materii prime și materiale al întreprinderii.

Multitudinea de materii prime și ma-

teriale, în întreaga lor gamă sortimentală, trebuie să fie cunoscută deopotrivă de compartimentul de aprovizionare, de compartimentul tehnic, de cel de contabilitate și de toate secțiile de bază consumatoare de materii prime și materiale. Pentru corelarea judicioasă a tuturor activităților legate de planificarea și organizarea realizării aprovizionării pînă la locurile de consum, este necesară elaborarea unui nomenclator de materii prime și materiale al întreprinderii. Elaborarea nomenclatorului și codificarea acestuia, deși este o activitate simplă, necesită un volum mare de muncă și o atenție deosebită, deoarece acestuia trebuie să i se asigure elasticitate în timp, adică să fie util pe o perioadă îndelungată de timp. Elasticitatea, care se realizează prin sistemul de codificare, trebuie să permită oricînd introducerea în nomenclator a unor noi materiale cerute de dinamica lucrărilor de pregătire a fabricației.

Aplicarea acestei măsuri organizatorice, ca și a celorlalte legate de corelarea planului de aprovizionare cu planul și programul de producție, prezintă o serie de avantaje deoarece asigură raționalizarea consumului de materiale și evită depășirile de consumuri și de cheltuieli materiale ca urmare a derogărilor, reduce imobilizarea mijloacelor circulante aflate în stocuri de materii prime și materiale și a dobinzilor la credite restante pentru mijloace circulante ș.a.

Respectarea disciplinei tehnologice, de la aprovizionare la produs finit

O BUNĂ PARTE din depășirea cheltuielilor materiale de producție pe perioada analizată se datorează nerespectării disciplinei tehnologice și deci obținerii de produse necorespunzătoare din punct de vedere calitativ. Din rezultatele obținute prin prelucrarea unor chestionare aplicate la 1500 muncitori din patru secții de bază, au fost stabilite următoarele cauze mai importante:

- lipsa de răspundere față de calitatea lucrărilor efectuate și circulația de la un loc de muncă la altul a unor piese cu defecte de prelucrare. La sondajul făcut, 25% din numărul muncitorilor consultați au precizat drept cauză a rebuturilor primirea de piese cu defecte de prelucrare de la alt loc de muncă;

- întreprinderea necorespunzătoare a utilajelor care se defectează frecvent (21,86% din numărul de muncitori);

- alimentarea locurilor de muncă cu materiale necorespunzătoare calitativ, ceea ce înseamnă că recepția calitativă la depozitele de materii prime și materiale este superficial efectuată (17,89% din muncitori);

- alte cauze, ca: seule defecte sau folosirea de seule necorespunzătoare, schimbarea frecventă a locului de muncă ș.a. (care au o pondere mai mică).

Pentru eliminarea sau diminuarea efectelor nefavorabile ale acestor cauze ar putea fi adoptate unele măsuri tehnico-organizatorice, printre care la loc de frunte se situează organizarea controlului tehnic de calitate al lucrărilor

pe faze sau la operațiile mai importante din punct de vedere tehnologic, extinderea autocontrolului etc.

În fine, este vorba de realizarea unei organizări mai corespunzătoare a recepției calitative a materialelor prime în depozite. Compartimentul de aprovizionare tehnico-materială trebuie să răspundă în mai mare măsură de activitatea depozitelor sale, deoarece aprovizionarea producției nu se termină la intrarea materialelor în întreprindere, ci numai atunci cînd acestea se lansează în consumul productiv.

Aplicarea acestor măsuri asigură întărirea disciplinei tehnologice, contribuie la ridicarea calității producției, avînd ca efecte economice: reducerea cheltuielilor materiale prin eliminarea rebuturilor, care la nivelul anului 1975 au fost de 763 000 lei; reducerea cheltuielilor cu munca vie consumată pentru remedieri la produsele cu defecte recuperabile, care din chestionarele aplicate eșantionului de muncitori studiat, se ridică la 770 000 lei.

Unul din factorii care au grevat nefavorabil costurile de producție de perioadă afectată studiului au fost cheltuielile neeconomice. În anul 1975 aceste cheltuieli s-au ridicat la peste 14,6 milioane lei, ceea ce a influențat cu + 14,8 lei cheltuielile la 1 000 lei producție marfă. În totalitatea lor, cheltuielile neeconomice fiind cheltuieli care nu se planifică, reprezintă sintetic expresia anomaliilor din activitatea tehnico-economică și financiară a întreprinderii și ca atare pot fi considerate în totalitatea lor rezervă internă de reducere a costurilor de producție. Măsurile ce trebuie întreprinse pentru mobilizarea unor asemenea rezerve se pot desprinde din însăși structura cheltuielilor neeconomice la această întreprindere și anume:

— amenzi și penalizări	94,34%
— rebuturi și remanieri	5,09 %
— cheltuieli de arbitraj	0,53 %
— pierderi din întreruperi	0,04 %

Întrucît greutatea specifică covîrșitoare o reprezintă amenzile și penalizările, iar acestea la rîndul lor sînt cauzele de dobinzi la credite restante și împrumuturi nerambursabile la termen (73,29%) și amenzi și penalizări pentru nerespectarea contractelor economice (28,60%), măsurile tehnico-organizatorice ce trebuie întreprinse pentru evitarea lor se cer operativ aplicate. Ele trebuie să se refere la formarea corectă a stocurilor de materii prime, semifabricate, producție neterminată, produse finite, pentru a diminua dobinzile la creditele legate de imobilizarea ridicată a mijloacelor circulante, programarea corectă a producției și a devansărilor lansării în fabricație cerute de termenele de livrare ale comenzilor la beneficiari, întărirea disciplinei contractuale etc.

După cum se observă, măsurile tehnico-organizatorice necesare mobilizării unor asemenea cheltuieli sînt, în exclusivitate, măsuri ce privesc perfecționarea conducerii, a planificării și organizării producției și au caracter complex, vizînd toate laturile activității. Ele se află deci la îndemîna colectivului din întreprindere care, valorificînd mai bine experiența pozitivă acumulată, mobilizînd mai amplu rezervele interne va dispune de toate condițiile pentru a obține rezultate superioare în activitate în acest an.

DIAGNOSTICUL ACTIVITĂȚII DE CONDUCERE A UNEI CENTRALE

UN GRUP de specialiști de la Academia „Stefan Gheorghiu” și Centrala pentru producție avicolă au elaborat un amplu studiu de analiză-diagnostic a activității acestei centrale. Făcând apel la tehnici de cercetare dintre cele mai noi, studiul analizează în amănunțime toate structurile sistemului complex al activității centralei, indicând pentru fiecare subsistem component punctele asupra cărora trebuie orientată atenția celor chemați să proiecteze viitorul centralei.

Întrucât studiul reprezintă un bun exemplu pentru modul cum trebuie concepută o analiză-diagnostic și având în vedere că aspectele puse în evidență au un caracter mai general pentru toată etapa a dezvoltării unităților cu statut de centrală, considerăm util să-l facem cunoscut cititorilor noștri și să prezentăm unele elemente mai semnificative din capitolul destinat diagnosticării mecanismului de conducere al centralei.

Conducerea colectivă a fost abordată cu un ansamblu de metode și tehnici practicate în luarea deciziilor de cea mai mare importanță pentru activitatea curentă și de perspectivă a centralei, metode și tehnici aplicate, în primul rând, în cadrul organelor constituite în acest scop.

Analiza modului de organizare și funcționare a consiliului oamenilor muncii (COM) a scos în evidență necesitatea orientării preocupărilor conducerii centralei în următoarele direcții: completarea regulamentului de organizare și funcționare al COM cu elemente concrete de constituire și particularizarea atribuțiilor prevăzute în Legea nr. 11/1971 la specificul centralei; excluderea relațiilor COM cu adunarea generală a oamenilor muncii și cu biroul consiliului.

Pe de altă parte, analiza modului concret de desfășurare a ședințelor COM a relevat o serie de practici bune privind invitarea sistematică a unor specialiști și factori de decizie din afară, cuprinderea în ordinea de zi a unor probleme majore de organizare și conducere pentru centrală, desfășurarea constructivă și creatoare a unor dezbateri. În această direcție, există însă multe posibilități de îmbunătățire. S-a remarcat faptul că dezbaterile din cadrul consiliului pot câștiga în eficiență și operativitate printr-o mai bună pregătire (planuri de măsuri complete, materialele prezentate să propună soluții diferențiate și posibile de realizat la nivelul centralei). De asemenea, că desfășurarea ședințelor ar trebui să fie orientată în mai mare măsură spre dezbateri constructive, schimburi mai ac-

tive de opinii privind problemele și soluțiile aflate de participanți din materialele distribuite anterior și nu comunicate în cadrul ședințelor, iar dezbaterile să se finalizeze prin hotărâri cu caracter operațional și precis (resurse, mijloace, termene, etape, responsabilități individualizate), a căror realizare să fie încredințată unui sistem eficient de urmărire, informare și control.

O constatare importantă a analizei sistemului conducerii colective a fost aceea că un număr mare de probleme de același gen apar cu o frecvență mare în ședințele C.O.M., ele presupunând, în principiu, aceleași modalități, aceleași proceduri de rezolvare. De aici propunerea elaborării unor soluții fundamentate pe algoritmi cu caracter general care să permită rezolvarea cu efort minim și din timp a problemelor respective.

Din analiza structurii organizatorice existente, atât cea reală, cât și cea formală (aprobată) au rezultat o serie de observații critice. Gradul de încercare al cadrelor de conducere, de exemplu, nu este suficient corelat cu importanța funcțiilor respective, aceasta presupunând o mai rațională distribuție a personalului pe compartimente și cadre de conducere. Problema se accentuează pentru unele funcții și compartimente, ca urmare a existenței unor diferențe între structura organizatorică aprobată și cea practică, care generează, atât fenomene de multiplicitate în conducere, cât și neclarități în exercitarea atribuțiilor.

Analiza regulamentului de organizare și funcționare (R.O.F.) al centralei a arătat că deși acesta este întocmit, el nu este pus de acord cu modificările intervenite pe parcurs, nu sînt cuprinse în R.O.F. diagramele de relații între compartimente și nu sînt definite precis, în multe cazuri, competențele și responsabilitățile fiecărui post din structură.

Subliniind, ca un element pozitiv, faptul că la centrală au fost elaborate descrierile de posturi, s-a evidențiat însă că în redactarea acestora nu se precizează ordonat atribuțiile (de exemplu, pentru cadrele de conducere), relațiile ierarhice și funcționale, competențele decizionale și responsabilitățile, corelate cu elementele sistemului informal.

Toate aceste constatări au condus la concluzia de a se preconiza asigurarea unor compartimente funcționale și de stat major, încadrate cu specialiști în planificare și prognoză, marketing, analiza conducerii, informatică etc., care

să fundamenteze concret deciziile strategice și tactice ce privesc dezvoltarea centralei în cîincinalul 1976—1980.

Analiza metodelor de conducere practicate prin prisma principiului conducerii colective a evidențiat, printre altele, următoarele: deplasările pe teren, făcute de personalul centralei, inclusiv directorul general și celelalte cadre de conducere, au în vedere, în principal, soluționarea operativă a unor probleme privind programul de investiții, organizarea producției la noile capacități și probleme de cercetare și dezvoltare; înfățișările periodice (lunare, trimestriale și semestriale) ale conducerii centralei cu conducerile unităților subordonate au, de regulă, ca obiectiv analiza realizărilor la producția industrială, livrări la intern și la export, investiții și se finalizează cu stabilirea unor programe care cuprind sarcinile de realizat. Se constată unele supra-puneri între ședințele operative (de lucru) cu directorii, cele ale C.O.M. al centralei și adunările generale ale reprezentanților oamenilor muncii. S-a constatat că se practică frecvent, o metodă combinată, însă insuficient sistematizată, a conducerii prin obiective cu conducerea planificată, care se realizează prin deplasări, analize și participări la ședințele din întreprinderi ale unor lucrători din centrală, repartizați pe unități, care au rolul de organe operative de legătură între centrală și întreprinderi.

S-a remarcat, ca un aspect pozitiv, utilizarea în munca de conducere, a programelor de lungă durată (pe domenii și sectoare de activitate) care realizează o legătură coerentă între activitatea curentă și cea de perspectivă, dar care, uneori, sînt incomplete (nu se evidențiază modul concret de asigurare a resurselor) și nu se urmăresc sistematic.

Pentru investigarea timpului de muncă al cadrelor de conducere s-a folosit metoda chestionarelor prin care s-a solicitat principalelor cadre de conducere opinia în ceea ce privește utilizarea timpului lor de muncă, structura și îmbunătățirile pe care le preconizează.

Analiza datelor culese a permis constatarea că timpul de muncă al cadrelor de conducere de la nivelul centralei și al unităților subordonate este utilizat eterogen de la o funcție de conducere la alta, iar aria de preocupări nu este conjugată întotdeauna cu cerințele specifice ale posturilor. Astfel, unele cadre de conducere realizează un contact redus cu aspectele concrete din unități — directorul comercial, contabilul șef, șeful biroului aprovizionare-desfacere — sub 5% din bugetul lor de

timp. Aceasta face, ca lipsa de informare directă, la fața locului, să fie suplinită în mare măsură, cu alte mijloace de comunicare, mai puțin eficiente, ca de exemplu, convorbiri telefonice, situații operative, ședințe etc.

Proportia în care cadrele de conducere din centrală se ocupă de probleme curente și de perspectivă, arată că la unele nivele predomină activitatea curentă, în timp ce analiza și orientarea pentru viitor ocupă un loc încă inferior cerințelor actuale de puternică dezvoltare, pe toate planurile, a centralei.

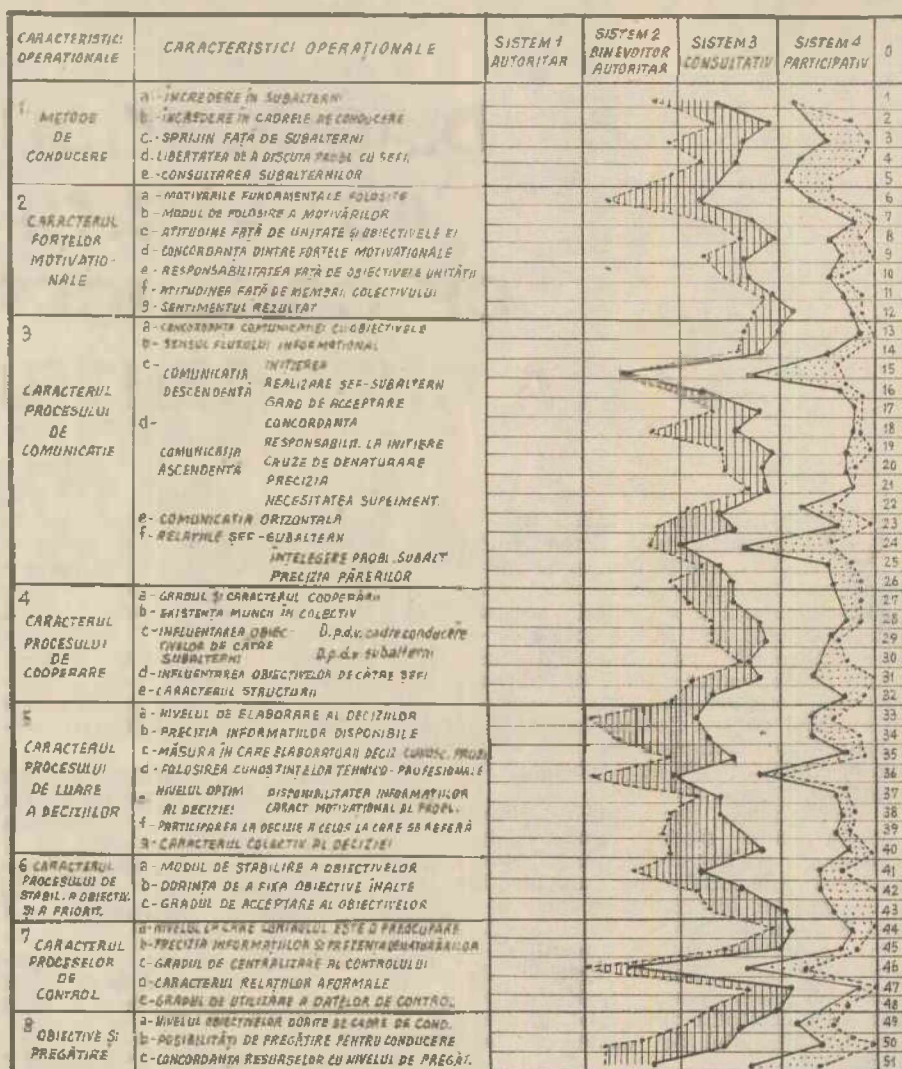
Pentru caracterizarea stilului de muncă practică de conducere a centralei, s-a efectuat o investigație prin chestionare nenominalizate, la care au participat 26 de lucrători din cadrul centralei. Investigația a urmărit să definească: a) stilul de conducere practică; b) stilul de conducere dorit de cei chestionați; c) principalele deficiențe existente în stilul de conducere practicat; d) ordinea în care trebuie eliminate deficiențele existente.

Ca definitorii în activitatea de conducere a unei unități, au fost luate în considerare 4 stiluri sau sisteme de conducere și anume: sistemul autoritar; sistemul autoritar-binevoitor; sistemul consultativ și sistemul participativ.

Pentru a determina, pe baza opiniei celor chestionați, sistemul (stilul) în care se realizează conducerea, s-au analizat 7 domenii operaționale principale și anume (vezi graficul din fig. nr. 1): aspectul general al procesului de conducere prin intermediul a 5 caracteristici (metoda de conducere); caracterul forțelor motivaționale, prin intermediul a 7 caracteristici; caracterul procesului de comunicații din unitate, prin intermediul a 14 caracteristici; caracterul procesului de cooperare din unitate, prin intermediul a 6 caracteristici; caracterul procesului de luare a deciziilor, prin intermediul a 8 caracteristici; caracterul procesului de stabilire a obiectivelor și priorităților, prin intermediul a 3 caracteristici; caracterul proceselor de control, prin intermediul a 5 caracteristici; relația dintre obiective și pregătirea cadrelor de conducere, prin intermediul a 3 caracteristici.

Din datele anchetei (vezi fig. nr. 1), s-a constatat, printre altele, că profilul mediu al situației actuale se plasează în proporție de 76% în zona sistemului consultativ și în proporție de 14% în zona sistemului participativ, în timp ce profilul mediu al situației dorite se situează în proporție de 10% în zona sistemului consultativ și în proporție de 90% în zona sistemului participativ.

Un aspect interesant este acela că în profilul rezultat, cu mici excepții, se poate evidenția și o distincție netă de opinii între cele 3 compartimente din care s-au primit chestionare completate. Situația prezintă interes, deoarece rezultă că în centrală se poate face o diferențiere a moralului principalelor compartimente, din care provin cei chestionați, și anume: compartimentul tehnic (14 persoane) cu o apreciere medie a situației existente și cu tendința de îmbunătățire la maximum a acestei situații; compartimentul comercial (6 persoane) cu o apreciere pronunțată critică a situației actuale și cu tendința spre îmbunătățire limitată a situației actuale; compartimentul economic (6 persoane) cu o apreciere mai

VALORI MINIME MINIMUL LA SITUAȚIA EXISTENTĂ VALORI MAXIME MAXIMUL LA SITUAȚIA DORITĂ
 □ MEDIA PE TOTAL 26 RĂSPUNSURI PE CENTRALĂ

Fig. 1 — Diagrama caracteristicilor organizaționale

puțin critică a situației actuale și, totuși, cu o orientare spre îmbunătățire a acestei situații.

Analizarea mai detaliată a informațiilor culese prin anchetă a scos în evidență aspecte interesante relative la situația actuală și a modului cum trebuie acționat asupra fiecăruia din cele 8 grupe de caracteristici din fig. nr. 1, aspecte asupra cărora nu ne oprim în acest articol. Formulăm însă câteva concluzii cu caracter mai general care subliniază utilitatea unor astfel de investigații în ansamblul preocupărilor de îmbunătățire a conducerii unităților economice.

1. Centrala, din punct de vedere al potențialului uman se situează într-o poziție favorabilă, dispunând de un colectiv care VREA să realizeze mai mult și căruia TREBUIE să i se asigure condițiile necesare pentru aceasta.

2. Efectuarea unui DIAGNOSTIC general este justificată dat fiind că domeniile prioritare în care trebuie să se îmbunătățească situația actuală se referă la esența organizării și realizării unei conduceri colective cât mai corecte și eficiente, eliminându-se tendințele de formalism.

3. Îmbunătățirea climatului general de muncă, în sensul creșterii gradului de participare responsabilă la luarea deciziilor, se poate realiza prin mă-

suri coordonate care să vizeze, în principal: formularea, implementarea și controlul unei politici realiste de comunicații în vederea cunoașterii și înțelegerii de către întregul personal a obiectivelor și problemelor centralei, în scopul definirii mai precise a obiectivelor și responsabilităților fiecăruia;

4. Formularea, definirea, implementarea și urmărirea modului de concretizare a unei concepții adecvate de conducere colectivă, în care accentul principal trebuie pus pe găsirea unor soluții practice de aplicare, în condițiile promovării unor metode moderne de conducere.

5. Îmbunătățirea continuă a pregătirii profesionale și perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere în domeniul organizării și conducerii. Această pregătire trebuie adaptată la specificul activității centralei, cu participarea activă a cadrelor care au beneficiat până în prezent de o pregătire în acest domeniu. În plus, pentru creșterea gradului de motivare a participanților trebuie ca programul de perfecționare a pregătirii să concorde cu orientările de bază din domeniul tehnic și tehnologic în care activează centrala.

George PLESOIANU
 Petre ANTON

experți. Academia „Ștefan Gheorghiu”

În sprijinul participanților la învățămîntul politico-ideologic de partid

CONSULTAȚIE RECAPITULATIVĂ

SEMINARUL : Probleme ale politicii interne
și internaționale a partidului și statului nostru —

BAZELE PRINCIPIIALE ALE POLITICII ECONOMICE INTERNE ȘI EXTERNE A ROMÂNIEI

ÎNCEPÎND din luna septembrie 1975 „Revista economică” a publicat un ciclu de consultații în sprijinul participanților la seminarul de învățămînt politico-ideologic pe tema „Politica economică internă și externă a partidului și statului nostru”. Ele au tratat pe larg cele mai importante probleme și direcții ale dezvoltării economico-sociale a României în actuala etapă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. În cele ce urmează, ne propunem o sinteză recapitulativă asupra acestei teme cu accentul asupra bazelor teoretice, marxist-leniniste, ale concepției și politicii partidului și statului nostru.

Factorii principali ai dezvoltării accelerate a economiei naționale

Pe plan economic obiectivul fundamental al etapei actuale, de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, este depășirea într-un termen cât mai scurt a stadiului de țară în curs de dezvoltare, făurirea unei economii avansate, multilateral dezvoltate, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale. Pornind de la adevărul axiomatic după care edificarea socialismului, dezvoltarea economiei socialiste este opera istorică a poporului din fiecare țară, de la rolul decisiv al factorilor interni și de la ideea posibilității potențării acestor factori interni printr-o largă colaborare economică și tehnico-științifică internațională, Partidul Comunist Român — forța conducătoare a societății noastre — a elaborat un vast program de mobilizare intensă a tuturor resurselor și posibilităților interne, de punere în valoare a tuturor factorilor și condițiilor unui progres accelerat astfel încît, pînă în jurul anului 1990 România să se înscrie în rîndul țărilor cu economie avansată. În concepția partidului nostru factorii principali ai unei dezvoltări economice accelerate sînt :

1) conducerea unitară pe bază de plan unic, a întregii dezvoltări economico-sociale ;

2) asigurarea unei rate înalte a acumulării și utilizarea fondului național de dezvoltare economico-socială pe baza unor priorități științifice fundamentale ;

3) asigurarea unei structuri moderne și eficiente a complexului economiei naționale ;

4) repartizarea rațională a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării ;

5) introducerea largă în toate ramurile economiei a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii ;

6) asigurarea tuturor ramurilor economiei naționale cu forță de muncă calificată corespunzător nevoilor economiei naționale, cu cerințele producției moderne ;

7) creșterea eficienței economice în toate sectoarele și ramurile de activitate ;

8) integrarea României într-un mod cât mai eficient în diviziunea internațională a muncii, în circuitul economic mondial.

(Obiectivele și sarcinile concrete în toate aceste domenii au fost larg dezbătute în cadrul celor opt seminarii. De aceea, ne vom opri în continuare, doar asupra unor aspecte de principiu cu intenția de a integra aspectele parțiale într-o viziune de ansamblu).

1) Conducerea centralizată, unitară a întregii activități economico-sociale, pe bază de plan unic național este un principiu de bază al conducerii societății românești și totodată un factor de bază al dezvoltării economice. De altfel, un aspect esențial al superiorității socialismului față de capitalism constă în aceea că permite mobilizarea într-un fond unic a tuturor resurselor dezvoltării, permite organizarea conștientă, pe bază de plan, a dezvoltării economice corespunzător cu cerințele legilor economice obiective, cu necesitățile și posibilitățile fiecărei etape, cu aspirațiile poporului din fiecare țară. Necesitatea obiectivă a conducerii centralizate, unitare a economiei

naționale decurge, printre altele, din caracterul unitar, indivizibil al proprietății socialiste naționale, din gradul ridicat de socializare a producției, din împletirea și intercondiționarea diferitelor forme de activitate economică, din necesitatea asigurării unor proporții optime între activitatea economică a diferitelor întreprinderi, ramuri și sectoare.

Conducerea centralizată se îmbină însă în mod organic cu democratismul socialist, exprimat prin participarea largă a maselor la conducere sub diferite forme cum ar fi: conducerea colectivă la toate nivelele economiei naționale, lărgirea atribuțiilor colectivelor de întreprindere în elaborarea și fundamentarea planului, dezbaterile largă a proiectelor de plan etc. În aceste condiții centralismul democratic materializează principiul suveranității naționale, dă expresie voinței poporului nostru de a-și organiza viața potrivit aspirațiilor sale. În concepția partidului nostru creșterea rolului economic al statului socialist și creșterea rolului conducător al partidului marxist-leninist din fiecare țară reprezintă legități obiective ale dezvoltării socialismului în actuala etapă. Conducerea pe bază de plan unic a întregii activități economico-sociale este un atribut esențial și inalienabil al suveranității și independenței naționale. În consecință, statul socialist, partidul, trebuie să dețină toate prghiile dezvoltării și conducerii, ale dezvoltării armonioase deoarece partidul din fiecare țară cunoaște cel mai bine resursele și posibilitățile dezvoltării din propria țară, nevoile și aspirațiile propriului popor, poate mobiliza masele la îndeplinirea planurilor. Conducerea de către partid a întregii activități economico-sociale, conducere pe bază de plan unic, perfecționarea continuă a activității de conducere, de planificare, reprezintă deci un factor esențial de accelerare a dezvoltării economiei naționale.

2) Asigurarea unei rate înalte a acumulării și concentrarea tuturor resurselor dezvoltării într-un fond național unic de dezvoltare economico-socială este un al doilea factor decisiv pentru accelerarea dezvoltării economice și a ridicării nivelului de trai. În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane o rată înaltă a acumulării este o necesitate obiectivă chiar pentru țările cu o economie avansată. Cu atât mai mult, este o necesitate pentru țările subdezvoltate sau în curs de dezvoltare — ca o condiție esențială a accelerării dezvoltării economico-sociale și a creșterii nivelului de trai, a depășirii situației de țară în curs de dezvoltare. Proporția optimă de împărțire a venitului național în fondul de consum și fondul de dezvoltare este aceea care în condițiile economice date asigură creșterea cea mai mare a fondului de consum în întreaga perioadă de plan. Proporția optimă este menită să îmbine în mod armonios interesele prezente cu cele viitoare, să îmbine creșterea accelerată a forțelor de producție cu creșterea continuă a nivelului de trai. În etapa actuală de dezvoltare a României o rată înaltă, de 33—34%, a acumulării este condiția esențială a introducerii pe scară largă a celor mai noi realizări ale științei și tehnicii, a continuării accelerate a industrializării și a dezvoltării intensive a agriculturii, a ridicării gradului de valorificare a resurselor și atragerii unor noi resurse în circuitul economic, este condiția creșterii gradului de ocupare și a sporirii eficienței ocupării forței de muncă, a ridicării nivelului de trai atât în etapa actuală cât și în cele viitoare. Realizările României demonstrează că pe perioade relativ îndelungate, de 10—15 ani, o rată înaltă a acumulării, de 32—34%, asigură o creștere absolută mai mare a fondului de consum decât dacă ar crește ponderea fondului de consum în repartizarea venitului național. Pe baza unei asemenea rate înalte, în ultimii 10 ani venitul național a crescut de circa 2,5 ori ajungând la circa 17 000 lei pe locuitor în 1975, iar fondul de consum pe locuitor la 11 000 lei. „Dacă am fi acordat, de exemplu, numai 25 la sută pentru dezvoltare — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul sindicatelor — am fi realizat un ritm mai redus de creștere economică, iar venitul național ar fi fost mult mai mic, cel mult ar fi putut ajunge la circa 14 000 lei pe locuitor“, iar fondul de consum la circa 10 500 lei pe locuitor. Pe baza unei asemenea politici, în prezent, venitul național pe cap de locuitor în România este de 3—4 ori mai mic decât în țările cu o dezvoltare medie, față de 8—10 ori în 1960. Aceste cifre demonstrează atât succesele remarcabile obținute cât și faptul că mai sînt necesare eforturi sustinute pentru a lichida rămînerea în urmă de la care am pornit, mai este necesară în continuare alocarea unei părți însemnate a venitului național pentru fondul de dezvoltare. Această rată înaltă a acumulării este expresia cea mai elocventă a faptului că la baza dezvoltării României socialiste se află efortul propriu al poporului — temelie trinitică a afirmării dreptului de independență și suveranitate, a dezvoltării accelerate a economiei.

O condiție complementară, dar tot esențială pentru accelerarea dezvoltării este utilizarea judicioasă, rațională, a fondului național de dezvoltare economico-socială, repartizarea științifică pe ramuri și subramuri, pe întregul teritoriu al țării. Orientarea de bază a partidului nostru în această problemă constă în alocarea celei mai mari părți a fondului național de dezvoltare pentru investiții productive, iar în cadrul acestora, pentru continuarea în ritm susținut a industrializării, pentru lărgirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. Un rol de prim ordin revine orientării investițiilor în mod prioritar spre ramuri de vîrf, de cea mai înaltă tehnicitate în care produsul finit să încorporeze o cantitate mică de materie primă și o cantitate mare de muncă complexă, de muncă de înaltă calificare, o cantitate cât mai mare de inteligență. Totodată, ca factor de accelerare a progresului, se pune un accent deosebit pe creșterea eficienței investițiilor prin folosirea intensivă a capacităților existente (creșterea indicilor de utilizare), creșterea coeficientului de schimburi, reducerea ponderii lucrărilor de construcții în favoarea creșterii ponderii utilajelor și instalațiilor, reducerea duratei de execuție a investițiilor, atingerea rapidă a parametrilor proiectați etc.

3) Un alt factor al dezvoltării accelerate și independente a economiei este asigurarea unei structuri moderne pe ramuri a întregii economii, precum și a unei repartizări teritoriale judicioase a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării. În concepția partidului nostru structura modernă înseamnă în primul rînd preponderența absolută a industriei — ramura cea mai dinamică și mai receptivă la descoperirile tehnico-științifice, cu productivitatea muncii cea mai ridicată, iar în cadrul acesteia, preponderența industriilor constructoare de mașini, chimice, electrotehnice, a unor ramuri moderne, de înaltă tehnicitate, a celor ramuri de bază care să asigure din producția internă cea mai mare parte a mijloacelor de producție necesare întregii economii naționale și să reprezinte o garanție pentru independența și suveranitatea națională. Totodată, structura modernă înseamnă receptivitate maximă la descoperirile științei și tehnicii, la introducerea unor tehnologii avansate, la aplicarea cerințelor organizării și conducerii științifice, înseamnă o economie capabilă să se înscrie în mod eficient, în diviziunea internațională a muncii. Structura modernă mai înseamnă și crearea unei agriculturi avansate care, ocupînd 10—15 la sută din populația activă, să asigure nevoile mereu crescînde de produse agricole pentru industrie, pentru alimentația corespunzătoare a populației, pentru export. Deci, o structură modernă este aceea care asigură valorificarea cea mai înaltă și complexă a resurselor naturale, a forței de muncă, care realizează o eficiență maximă la nivelul unităților și al ansamblului economiei, care asigură participarea largă și eficientă la diviziunea internațională a muncii, care contribuie la accelerarea progresului economic și social.

Tocmai spre crearea unei asemenea structuri moderne conduce aplicarea Programului partidului, îndeplinirea în practică a liniilor directoare de dezvoltare a economiei naționale stabilite de către Congresul al XI-lea al P.C.R.

Trebuie spus că în procesul elaborării și aplicării unei astfel de concepții s-a demonstrat, cu forța de convingere implacabilă a experienței practice, faptul că o economie complexă, multilateral dezvoltată reprezintă o necesitate stringentă, că industrializarea fiecărei țări în condițiile actuale revoluției tehnico-științifice este obiectiv necesară pentru progresul economico-social al fiecărei țări, pentru întărirea forței și prestigiului socialismului în lume. Argumentele științifice, materialist-dialectice și istorice se corelează cu rezultatele practice ale politicii de industrializare pentru a demonstra faptul că aceasta este singura cale de lichidare a înapoierii economice a țării noastre și de întărire a independenței și suveranității naționale. În concepția P.C.R. industrializarea trebuie să meargă chiar pînă la nivelul județelor, astfel încît să se asigure preponderența industriei în economia fiecărui județ.

4) Amplasarea judicioasă a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării este dictată de rațiuni economice, sociale și politice. Printr-o asemenea amplasare se asigură atragerea în circuitul economic și valorificarea superioară a tuturor resurselor, inclusiv a celor locale, de mai mică importanță, se asigură și folosirea mai judicioasă a forței de muncă, ridicarea condițiilor de viață ale populației din toate zonele țării, preponderența clasei muncitoare în fiecare județ, se întărește legătura organică dintre zonele și județele țării, capacitatea de apărare etc. Perfecționarea, în ultimii ani a conducerii planificate a economiei prin îmbinarea planificării în profil departamental, de ramură și teritorial, elaborarea proiectelor de plan în mai multe variante urmărește, printre altele, și punerea în valoare

a efectelor economice pe care o structură modernă de ramură și teritorială le poate avea asupra accelerării întregii dezvoltări economico-sociale.

5) În concepția partidului introducerea în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii este o condiție sine qua non a depășirii subdezvoltării, a lichidării decalajelor față de țările avansate, a făuririi unei economii socialiste moderne, în fond a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării spre comunism. În această optică cincinalul 1976—1980 este cincinalul revoluției tehnico-științifice. Însemnătatea progresului tehnico-științific în condițiile actualei revoluții tehnico-științifice este deosebit de mare și complexă. În concepția partidului nostru este necesară conceperea și producerea cu forțe proprii a celei mai mari părți a utilajelor și aparatului moderne.

(În cadrul seminarului este necesară dezbateră aprofundată a concepției partidului nostru în această problemă și relevarea posibilităților de valorificare a creativității tehnico-științifice originale în unitatea respectivă).

6) Ridicarea continuă a calificării profesionale și a gradului de cultură a oamenilor muncii este în concepția partidului nostru, nu numai un factor important în accelerarea dezvoltării economice, în creșterea eficienței activității economice, un proces important de dezvoltare a personalității umane, de stergere treptată a deosebirilor esențiale dintre munca fizică și intelectuală dar și o condiție fundamentală a introducerii și utilizării eficiente a tehnicii celei mai noi în toate ramurile economiei. Pornind de la țelurile socialismului, de la stadiul actual al dezvoltării României și de la exigențele revoluției tehnico-științifice contemporane partidul a elaborat un vast program de dezvoltare și perfecționare a învățământului, a tuturor formelor de pregătire și perfecționare a cadrelor, a forței de muncă, iar în etapa actuală, sarcina esențială în acest domeniu este realizarea integrării organice a învățământului cu producția și cu cercetarea științifică.

(În cadrul seminarului se recomandă dezbateră concepției partidului nostru despre rolul științei, rolul învățământului de toate gradele, despre instruirea și educația permanentă, ca și dezbateră realizărilor și sarcinilor mai importante în acest domeniu).

7) Printre factorii interni de accelerare a progresului economico-social și ai ridicării nivelului de trai un loc central ocupă creșterea eficienței economice a activității în toate întreprinderile, sectoarele și ramurile de activitate. Însemnătatea deosebită a acestui factor constă în aceea că asigură o creștere a producției, a efectelor utile ale activității cu același efort, cu același consum de resurse materiale și forță de muncă, respectiv permite eliberarea unor resurse materiale și umane din unele sectoare și ramuri ce pot fi alocate pentru alte nevoi ale economiei, ale societății. În concepția economică a partidului este cit se poate de limpede că gradul de satisfacere a nevoilor, cantitatea valorilor de întrebuințare create depinde de cantitatea și eficiența utilizării muncii sociale — a muncii vii și materializate — și cu cât aceasta se utilizează mai eficient cu atât crește gradul de bunăstare și posibilitățile de dezvoltare.

(Se recomandă dezbateră largă a rolului unor pîrghii valorice ca pref, beneficiu, rentabilitate, credit, dobîndă etc. în măsurarea și stimularea creșterii eficienței precum și analiza principalelor căi de sporire a eficienței economice la nivelul economiei naționale, al ramurilor și întreprinderilor în funcție de locul de muncă al cursanților).

8) Relațiile economice externe eficiente pot constitui și ele un factor de sporire a venitului național, de accelerare a progresului economic, de lichidare a rămîinerii în urmă. Condiția hotărîtoare a eficienței comerțului exterior, a relațiilor economice externe este eficiența înaltă a producției interne, capacitatea de a produce mărfuri competitive sub aspect valoric și sortimental. În concepția partidului nostru, gradul, diversitatea și eficiența participării la circuitul economic mondial depind în mod hotărîtor de nivelul și complexitatea dezvoltării economice interne. Participarea largă la circuitul economic mondial poate contribui la dezvoltarea internă mai accelerată prin valorificarea superioară a unor resurse și posibilități, prin specializarea internațională, prin transferul unor realizări tehnico-științifice, a unor resurse naturale deficitare, prin diferite

forme de colaborare și cooperare economică și tehnico-științifică, inclusiv sub forma unor societăți mixte. Pornind de la aceste considerente, de la necesitatea și avantajele participării la circuitul economic mondial, de la faptul că relațiile economice normale între state pot contribui la lichidarea marilor decalaje, reprezintă o cale importantă de apărare și consolidare a păcii mondiale, a coexistenței pașnice. România întretine și dezvoltă largi și multilaterale relații economice și tehnico-științifice, în primul rînd, cu toate țările socialiste și cu țările în curs de dezvoltare, dar și cu țările capitaliste dezvoltate. Nu trebuie uitat însă că actualele relații economice internaționale, actuala ordine economică și politică internațională mai poartă puternic amprenta imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, ceea ce generează în multe privințe mari dificultăți pentru dezvoltarea internă a țărilor în curs de dezvoltare, inechități și neechivalențe, pierderi efective pentru aceste țări, creează dificultăți în calea integrării lor eficiente în circuitul economic mondial, ridică bariere artificiale în calea unei largi colaborări și cooperări internaționale echitabile pentru toate țările. Tocmai din aceste motive partidul și statul nostru militază ferm pentru edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale. La baza edificării unei lumi mai bune și mai drepte, la baza relațiilor sale externe cu toate statele lumii, România așază în mod ferm principiile respectării independenței și suveranității, egalității în drepturi, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne ale altor țări, respectării integrității teritoriale, nerecurgerii la forță sau amenințarea cu forță, ale rezolvării tuturor diferendelor pe cale politică, respectării dreptului fiecărui popor de a-și alege organizarea socială, fără amestec din afară, ale participării tuturor țărilor, indiferent de mărime, nivelul dezvoltării sau orînduirea socială, la rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă lumea contemporană.

O privire de ansamblu asupra bazelor principiale ale politicii economice interne și externe a partidului și statului nostru evidențiază caracterul unitar, organic al tuturor componentelor acestei concepții, caracterul creator al concepției și politicii marxist-leniniste a partidului nostru, maturitatea ideologică și politică a partidului, caracterul său profund patriotic și totodată internaționalist, evidențiază faptul că Partidul Comunist Român este cel mai fidel exponent și realizator al aspirațiilor seculare ale poporului român de a-și făuri un viitor îmbelsugat, fericit, liber și independent, comunist.

V. IOTA

INTREBĂRI :

- 1) Care sînt factorii principali ai dezvoltării accelerate a economiei naționale ?
- 2) De ce este necesară o rată înaltă a acumulării ?
- 3) Care este rolul conducerii unitare, pe bază de plan unei economii naționale, în mobilizarea și utilizarea eficientă a tuturor resurselor interne și în folosirea avantajelor diviziunii internaționale a muncii ?

BIBLIOGRAFIE :

- * * * Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. pol. Buc. 1975, p. 65—110 ; 174—184.
- * * * Directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economice-sociale a României pentru perioada 1981—1990, Ed. politică, Buc., 1974, p. 5—77.
- Nicolae Ceaușescu — Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, Ed. politică, Buc. 1974, p. 47—81.
- Nicolae Ceaușescu — Expunere la Marea Adunare Națională cu privire la mărețele realizări ale poporului român în cincinalul 1971—1975 și la politica externă a României, pusă în slujba păcii și colaborării internaționale (18 decembrie 1975), Editura politică, Buc. 1975, p. 5—38.
- Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, în Știința, nr. 10476 din 27.04.1976 (Se mai pot consulta : Em. Dobrescu, Corelația dintre acumulare și consum, Ed. pol. Buc. 1971, p. 33—84 ; Ion Trăistaru, Reproducția socială în condițiile revoluției tehnico-științifice, Ed. politică, Buc. 1973, p. 9—23 și 120—200 ; I. V. Totu, „Factorii interni ai dezvoltării industriei în România“, Revista economică 17/1976 p. 16—18).

În ajutorul candidaților la examenul
de admitere în învățământul economic superior

ÎNTEPRINDEREA SOCIALISTĂ DE STAT

Publicăm în continuare consultațiile de economie politică pe temele din programul examenului de admitere în învățământul superior economic.

Consultațiile sînt elaborate de membri ai catedrei de economie politică de sub conducerea prof. univ. dr. doc. N. N. Constantinescu de la Academia de Studii Economice București.

Întreprinderea socialistă de stat și felurile ei.

Activitatea de producere a bunurilor materiale și de prestare a serviciilor destinate satisfacerii nevoilor de consum ale societății se desfășoară în cadrul unor unități, mai mari sau mai mici, denumite **întreprinderi** sau verigi principale ale economiei naționale. Resursele materiale și de muncă disponibile, **modul lor de utilizare**, precum și **gradul de satisfacere a nevoii sociale** depind în măsură hotărîtoare de calitatea activității acestor verigi.

Întreprinderea socialistă de stat este veriga de bază a economiei naționale; ea reunește laolaltă diferite laturi și grupe de activități constituind o unitate tehnico-productivă și economică, organizatoric-administrativă și socială, care li conferă autonomie funcțională, un anumit loc în sistemul diviziunii sociale a muncii, un mod de organizare și conducere adecvat. **Mărimea, funcțiile și locul întreprinderii în cadrul economiei naționale sînt determinate de nivelul forțelor de producție și de natura relațiilor de producție, care condiționează conținutul și scopul activității depuse, modul de organizare și de integrare a acestora în ansamblul procesului reproducției sociale.**

Organizarea și conducerea întreprinderilor socialiste de stat are loc pe baza **principiilor generale, unitare ale organizării și conducerii economiei socialiste**, aplicate însă la nivel microeconomic într-o mare varietate de condiții (domenii de activitate și tehnologii diferite de fabricație, importanța și mărimea unităților, locul ocupat de ele în structura organizatorică a ramurii, formele de proprietate socialistă etc.). În țara noastră întreprinderile socialiste de stat sînt grupate în **centrale**, al căror rol constă în conducerea directă și efectivă a acestora, în organizarea specializării și cooperării între ele, în elaborarea planului de producție.

În funcție de specificul activității lor, întreprinderile socialiste de stat au ca obiect **producerea de bunuri materiale, executarea de lucrări și prestarea de servicii**. Cele care produc bunuri materiale, destinate consumului productiv și neproductiv, respectiv, mijloace de producție și obiecte de consum, sînt întreprinderile industriale, agricole și de construcții-montaj.

În ceea ce privește întreprinderile care prestează servicii, acestea se împart în două mari categorii și anume: a) întreprinderi și instituții prestatoare de **servicii de producție**, cum ar fi, de exemplu, cele care efectuează transportul mărfurilor, muncitorilor, aprovizionarea tehnică-materială, cercetarea științifică și proiectarea, activitatea de comerț exterior etc., și b) întreprinderi și instituții prestatoare de **servicii de consum**, cum ar fi, cele de transport călători, de comerț interior, de turism, hoteluri, restaurante, de învățămînt, artă, cultură, ocrotirea sănătății etc.

Organizarea și conducerea științifică a activității întreprinderii socialiste de stat

În socialism există posibilitatea folosirii conștiente a legilor obiective și a metodelor moderne de organizare și conducere a

microeconomic înseamnă a urmări crearea unor condiții cît mai bune de lucru, de ușurare a muncii, de micșorare a eforturilor depuse și de sporire, în acest fel, a rezultatelor utile obținute. Ca proces complex de utilizare a celor mai avansate realizări în domeniul tehnico-organizatoric și economic, organizarea și conducerea științifică a activității întreprinderii socialiste constituie un imperativ al producției moderne, o importantă pirghie de folosire eficientă a resurselor materiale și umane, de întărire a disciplinei muncii.

Forma generală de organizare și funcționare a întreprinderilor socialiste de stat este **gestiunea economică** *), a cărei esență constă în **compararea și comensurarea în expresie bănească a rezultatelor activității depuse, cu cheltuielile de producție efectuate, acoperirea acestora din urmă pe seama veniturilor proprii și obținerea unui beneficiu**.

Gestiunea economică se caracterizează prin următoarele trăsături:

a) **Autonomia economică a întreprinderilor**, care constă în totalitatea atribuțiilor și competențelor acordate acestora, în dreptul lor de a elabora planul propriu de producție, de a organiza științific procesul de producție, de a mobiliza și stimula întregul personal la îndeplinirea sarcinilor de plan, de a încheia contracte cu alte întreprinderi pentru desfacerea produselor și aprovizionarea cu mijloace de producție, de a recruta cadre, a le pregăti și promova, de a avea cont la bancă și de a obține credite, de a avea personalitate juridică și de a încheia bilanț etc. În ultimii ani, paralel cu perfecționarea conducerii centralizate a economiei noastre naționale, s-a impus și lărgirea autonomiei întreprinderilor, asigurarea unei mobilități mai mari în activitatea lor, măsură care a contribuit efectiv la fundamentarea științifică a deciziilor economice, la sporirea operativității adoptării și aplicării acestora, la degrevarea ministerelor și a altor organe centrale de o serie de atribuții etc.

Conducerea întreprinderilor socialiste de stat se realizează pe baza **principiului conducerii colective**, care presupune elaborarea în comun a hotărîrilor și măsurilor necesare, confruntarea permanentă a acestora cu practica nemijlocită și corectarea lor operativă pe parcurs, controlul sistematic al îndeplinirii sarcinilor.

Formele de exercitare a conducerii colective sînt **consiliile oamenilor muncii, birourile consiliilor oamenilor muncii, precum și adunarea generală a personalului**.

b) **Relațiile economice directe dintre întreprinderi**, adică relații care nu sînt mijlocite de o verigă organizatorică intermediară. Aprovizionarea cu mijloace de producție și desfacerea produselor se înfăptuiesc prin contactele directe dintre întreprinderile furnizoare și cele consumatoare; ele precizează volumul și sortimentul mărfurilor care fac obiectul vânzării-cumpărării, detaliază tipodimensiunile și calitatea produselor, stabilesc operațiile privind specializarea și cooperarea lor, termenele și condițiile de livrare, prețurile etc. Toate aceste operațiuni fac de altfel obiectul **contractelor economice**, care se încheie între întreprinderi și care servesc la fundamentarea planurilor anuale pe baza prevederilor înscrise în planul cincinal.

Legea contractelor economice, adoptată în decembrie 1969,

prevede obligativitatea încheierii acestora înainte de începerea perioadei de plan și stabilirea expresă a răspunderilor pentru neîndeplinirea clauzelor contractuale, atât de către furnizor, cât și de beneficiar.

c) **Cointeressarea materială **)** a întreprinderii pentru activitatea depusă. Întreprinderea este stimulată în desfășurarea unei activități susținute întrucât veniturile obținute de ea depind de calitatea muncii cheltuite. Cu cât această activitate va fi mai eficientă, cu atât mai mari vor fi veniturile proprii, și, prin urmare, posibilitățile ei de dezvoltare în viitor. Cointeressarea materială pentru rezultatele bune obținute presupune în același timp și **răspunderea materială** pentru neîndeplinirea sarcinilor. Astfel, pentru nerealizarea volumului de livrări prevăzute în contract, întârzierea acestora, livrarea unor produse de calitate inferioară etc., întreprinderile sînt chemate în fața organelor de arbitraj și obligate să plătească despăgubiri.

d) **Controlul financiar-bancar asupra activității întreprinderii.** Desfășurarea normală a activității întreprinderilor socialiste de stat face necesară exercitarea unui control sistematic de către **unitățile economice înseși, organele financiare și bancare și de către organele ierarhie superioare** (ministere, centrală). Controlul dă posibilitatea prevenirii și înlăturării la timp a eventualelor lipsuri, dezvăluirii rezervelor interne de sporire a producției și a productivității muncii, reducerii cheltuielilor de producție. În exercitarea acestui control un rol important revine organelor financiare și bancare, care trebuie să cunoască amănunțit și în fiecare moment activitatea întreprinderilor, situația lor materială și financiară, să găsească de fiecare dată cele mai adecvate mijloace pentru prevenirea și înlăturarea neajunsurilor.

Producția globală și producția marfă a întreprinderii.

se folosesc indicatorii***): **producția globală, producția-marfă și producția netă.**

Producția globală este un indicator care exprimă valoric volumul producției întreprinderilor, obținut într-o anumită perioadă de timp (lună, trimestru, an). Ea cuprinde: a) valoarea producției-marfă și a materiilor prime aduse de clienți și prelucrate de întreprindere b) valoarea creșterii sau descreșterii stocurilor de producție neterminată, semifabricate, combustibil, scule de producție proprie etc.

Producția marfă este un indicator care exprimă valoric volumul producției întreprinderii, obținut într-o anumită perioadă de timp, livrată sau destinată vânzării. Ea cuprinde: a) valoarea produselor finite și a semifabricatelor din producția proprie, livrată sau destinată pieței; b) valoarea prelucrării materiilor prime și materialelor clienților; c) valoarea lucrărilor prestate pentru alții (reparații, montaj etc.); d) valoarea lucrărilor de reparații capitale ale utilajelor proprii.

Acești indicatori (producția globală și producția-marfă) însumează însă pe lângă munca vie, cheltuită în unitatea respectivă și munca trecută aparținând altor întreprinderi; de aceea, capacitatea lor de a exprima valoarea nou creată de o întreprindere sau alta este diminuată. Pentru a înlătura acest neajuns, din 1974 s-a introdus, ca indicator de plan în industria republicană a R. S. România, **calculul producției nete**. Acest indicator oglindește mai bine aportul propriu al fiecărei întreprinderi la crearea venitului național, adică a produsului pentru sine și a produsului pentru societate. În structura **producției nete** se includ: retribuția bănească, contribuțiile pentru asigurări sociale, beneficiile, și alte elemente ale plus-produsului. Indicatorul **producție netă** are calitatea de a permite măsurarea eficienței muncii sociale cheltuite și de a cointeresa colectivele de muncă la obținerea unor produse cu un grad înalt de prelucrare și cu consumuri reduse de materii prime și materiale.

Fondurile întreprinderii socialiste și eficiența utilizării lor.

Desfășurarea activității întreprinderilor socialiste de stat poate avea loc numai în condițiile în care acestea dispun de **mijloace de muncă** — mașini, utilaje, instalații, clădiri etc., de **obiecte ale muncii** — materie primă, materiale, combustibil, energie etc., precum și de o cantitate de resurse bănești, necesare aprovizionării tehnico-materiale, retribuirii personalului și acoperirii altor nevoi gospodărești.

Totalitatea mijloacelor materiale și bănești de care dispun întreprinderile socialiste în vederea desfășurării activității lor de aprovizionare, producție și desfacere constituie fondurile acestora.

Datorită faptului că procesul de producție are loc întotdeauna în condițiile unei anumite forme sociale a producției, imprimate

Pentru a putea cunoaște și aprecia rezultatele activității economice desfășurate de întreprinderile socialiste de stat

de relațiile de proprietate existente, **natura social-economică a mijloacelor de producție, inclusiv a celor bănești, diferă de la o orînduire la alta.** În societatea capitalistă, de pildă, aceste mijloace fiind obiect al proprietății private și exprimînd relații de exploatare, apar, sub numele de **capital**.

În societatea socialistă mijloacele de producție și bănești, fiind obiect al proprietății obștești și exprimînd relații de colaborare și ajutor reciproc, au o natură social-economică proprie, apărînd sub denumirea de **fonduri**.

Fondurile întreprinderii socialiste se compun din: a) **fonduri de producție**, b) **fonduri de circulație** și c) **fonduri cu destinație social-culturală**.

După modul specific în care se consumă și își transferă valoarea asupra produsului finit fondurile de producție se împart la rîndul lor, în: **fixe și circulante**.

Fondurile fixe sînt cea parte a fondurilor de producție care se consumă și își transmit valoarea asupra produsului creat nu dintr-o dată, ci treptat, de-a lungul mai multor cicluri de producție. Ele reprezintă partea cea mai importantă a avuției naționale, aparatul de producție al întreprinderilor socialiste. În structura acestor fonduri intră: clădiri; construcții speciale; instalații de transmisie; mașini de forță; mașini, utilaje și instalații de lucru; unelte, dispozitive și instrumente; mijloace de transport, animale de muncă etc.

Fondurile circulante sînt cea parte a fondurilor de producție care se consumă în întregime în fiecare ciclu de producție și își transferă dintr-o dată și în întregime valoarea asupra produselor create.

În structura fondurilor, circulante intră: materii prime, materiale de bază și auxiliare, semifabricate, combustibil, retribuție ș.a.

Produsele finite, rezultate din consumarea productivă a fondurilor fixe și circulante, împreună cu mijloacele bănești obținute din vânzarea lor constituie **fondurile de circulație** ale întreprinderilor. Indiferent cum vor fi folosite — ca obiecte de consum sau ca mijloace de producție — atîta timp cît se găsesc în sfera circulației sînt mărfuri și apar ca fonduri de circulație.

Fondurile circulante împreună cu fondurile de circulație alcătuiesc **mijloacele circulante** ale întreprinderii. După proveniența lor, mijloacele circulante se împart în: **proprii și împrumutate**.

În alara fondurilor de producție — fixe și circulante — întreprinderile socialiste de stat dispun și de **fonduri fixe neproductive**, adică de **fonduri cu destinație socială**: locuințe, cantine, creșe și alte construcții împreună cu echipamentul lor tehnic. Aceste fonduri satisfac nevoi social-culturale ale oamenilor muncii.

Una din sarcinile de bază a tuturor întreprinderilor socialiste o constituie **utilizarea deplină, rațională și cu maximum de eficiență ****)** a fondurilor lor. Cu cât mașinile, utilajele și materiile prime etc., vor fi utilizate și valorificate mai bine, iar activitatea economică se desfășoară ritmic, cu atât mai mare va fi producția globală, venitul național sau venitul net ce se va obține în perioada de plan cu fondurile de care dispune o întreprindere.

O mare importanță pentru creșterea eficienței activității întreprinderilor socialiste are **îmbunătățirea utilizării fondurilor fixe**, care se poate realiza pe **cale extensivă** (prelungirea timpului de funcționare a mașinilor și utilajelor prin reducerea și înlăturarea pierderilor de timp în cadrul unui schimb și prin mărirea numărului de schimburi etc.) și pe **cale intensivă** (obținerea cu aceleași mașini, utilaje etc., a unei producții sporite, în aceeași unitate de timp, prin perfecționarea tehnică a acestora și a tehnologiilor de fabricație etc.).

Eficiența folosirii fondurilor fixe se exprimă prin indicatorii: **valoarea producției globale la 1 000 lei fonduri fixe și venit net (plusprodus) la 1 000 lei fonduri fixe.** Potrivit acestor indicatori cu cât spațiile și capacitățile de producție vor fi mai bine folosite, cu atât vor fi mai mari producția globală și venitul net ce se vor obține cu fondurile fixe cu care este înzestrată o întreprindere socialistă.

În același timp, **folosirea rațională a materiilor prime și a materialelor, micșorarea continuă a consumului lor specific, reducerea deșeurilor și lichidarea rebuturilor, valorificarea stocurilor supranormative etc.**, toate acestea constituie căi și rezerve de utilizare cît mai eficientă a mijloacelor circulante ale întreprinderilor.

prof. dr. Marin MEHEDINTU

*) Gestionare economică — metodă de organizare și funcționare a unităților socialiste prin care se asigură gospodărirea rațională a resurselor acestora, economisirea muncii sociale.

**) Cointeressare materială — trăsătură caracteristică a gestiunii economice potrivit căreia, unitățile socialiste, sînt interesate în desfășurarea unei activități cît mai eficiente.

***) Indicator — exprimare numerică a laturii cantitative a fenomenelor și proceselor economice (nivelul, dinamica și structura acestora într-o perioadă dată).

****) Eficiență economică — exprimă raportul dintre efectul util (rezultatul) și efortul (cheltuiala) pentru obținerea lui.

COMUNITATEA ECONOMICĂ A ȚĂRILOR ROMÂNE ÎN EVUL MEDIU (secolele XIV — XVI)

DESI, datorită evoluției societății feudale românești și a condițiilor politice generale, pe teritoriul locuit de poporul român s-au constituit state sau țări române — Țara Românească, Dobrogea, Moldova, Transilvania — unitatea poporului român, oglindită în comunitatea de teritoriu, de limbă, de viață economică și de cultură, ca și în strânse legături politice, a reprezentat o trăsătură dominantă a istoriei României.

Comunitatea economică a țărilor române în Evul mediu se oglindește, întâi de toate, în caracterul unitar al activității productive a populației. Economia agrară, cuprinzând cultura cerealelor, viticultura, grădinăria, pomicultura, creșterea animalelor, constituia ocupația de bază a locuitorilor țărilor române, asigurându-le nevoile de hrană și de materii prime și oferindu-le totodată și produse pentru export. La rîndul lor, exploatarea minelor și ocnelor și dezvoltarea meșteșugurilor le îndeșteau trebuințele de metale, sare și produse meșteșugărești și constituiau, îndeosebi în ceea ce privește Transilvania, și însemnate resurse pentru export.

În același timp, condițiile istorice și naturale în care au evoluat țăările române au generat și un sir de trăsături specifice în viața lor economică, care au stat la baza caracterului complementar al economiei lor. În Transilvania, mineritul și meșteșugurile au luat un avînt deosebit în secolele XIV, XV și XVI. În afară de satisfacerea cerințelor locale, dezvoltarea meșteșugurilor din orașele transilvănene, îndeosebi din Brașov, Sibiu, Bistrița, a fost puternic stimulată de posibilitatea desfacerii produselor lor la sud și la est de Carpați. În economia Țării Românești și a Moldovei, alături de cultura cerealelor, un loc însemnat ocupau creșterea animalelor, abînăritul și pescuitul, care ofereau prisosuri abundente pentru negoțul lor extern.

Acest caracter complementar al producției materiale a țărilor române a stat la temelia schimbului de mărfuri al Transilvaniei cu Țara Românească și Moldova în tot cursul Evului mediu.

Schimbului permanent și intens de mărfuri i s-a adăugat statornicirea sau deplasarea pentru executare de comenzi a meșteșugarilor transilvăneni în Țara Românească și în Moldova precum și venirea unor meșteșugari moldo-munteni în Transilvania, în vederea unei mai bune însușiri a meseriei. Oierii transilvăneni își aduceau și ei turmele din primăvară pînă în toamnă să pască pe pășunile de la sud și est de Carpați, iar din toamnă pînă în primăvară să ierneze în Lunca Dunării și la bălți.

Comunitatea economică a țărilor române în Evul mediu s-a format și s-a încheiat în condițiile prielnice ale unității etnice și geografice a țărilor Române și a strînselor legături politice și culturale dintre ele.

Deoarece și în Evul mediu majoritatea covârșitoare a populației din Țările Române o alcătuiau românii, comunitatea de limbă, de fel de viață, de tradiții, a înlesnit considerabil legăturile economice dintre ele. Negustorii și cărăușii români din Scheii Brașovului, tărani și cărăușii români din Țara Birsei, din Făgăraș sau din Hațeg dețineau o pondere

însemnată în negoțul Transilvaniei cu Țara Românească. La rîndul lor, numeroșii negustori, țărani, cărăuși, boieri și clerici din Țara Românească și Moldova făceau un permanent și intens negoț în Transilvania, unde marea majoritate a populației o alcătuiau, de asemenea, românii.

Carpații meridionali și orientali, de înălțime mijlocie, brăzdați de trecători și pasuri accesibile și principalele riuri care coboară radier din podișul Transilvaniei sau din Carpați, ca dintr-o adevărată „casă a apelor”, deschizînd de-a lungul văilor lor, o rețea de drumuri naturale, au înlesnit contactul dintre regiunile de munte, deal și șes și neîncetatele și variatele legături între Țările Române. Dacă spre apus contactul Transilvaniei cu Ungaria era îngreunat de zona joasă și mlaștinoasă a Tisei, în schimb, legătura Transilvaniei cu Țara Românească și cu Moldova era asigurată prin nu mai puțin de 30 de drumuri care străbăteau trecătorile și pasurile Carpaților meridionali și orientali.

Țara Românească era legată de Banat prin drumul Orșovei, de Țara Hațegului prin pasul Vilcan, de Sibiu prin Valea Oltului, pe la Turnu Roșu, de Brașov și Țara Birsei prin drumurile Dimboviței, Prahovei, Teleajenului și Buzăului. Moldova era legată de Țara Birsei prin drumul Brașovului, de pe valea Oituzului și prin drumul Troțușului de pe valea riului cu același nume, de Transilvania răsăriteană prin pasul Bicazului, iar de Bistrița și de Transilvania nordică prin drumul Bistriței, de pe valea Moldovei. Drumurilor principale, li se adăugau numeroase drumeaguri și poteci care brăzdau ambele versante ale Carpaților.

Astfel, ca urmare a configurației sale geografice și, îndeosebi, datorită intenselor și variatelor sale legături cu celelalte două țări române de peste munți, Transilvania era orientată economic nu alit către apus, spre Ungaria, ci îndeosebi către miază-zi și răsărit, spre Țara Românească și Moldova.

★

ÎN DESFĂȘURAREA schimburilor comerciale dintre Țările române și în formarea comunității lor economice, un rol deosebit de important a revenit orașelor Brașov, Sibiu și Bistrița, așezate prielnic, în mijlocul pămîntului românesc și avînd o intensă viață meșteșugărească și comercială. În comparație cu relațiile economice transcarpatice ale Sibiului și ale Bistriței, primul orientat aproape numai spre Țara Românească, al doilea numai spre Moldova, Brașovul, prin așezarea sa geografică, la hotarele dintre cele trei țări române, avea strînse legături de negoț atît cu Țara Românească cît și cu Moldova.

Începînd cu a doua jumătate a secolului al XIV-lea, negustorii transilvăneni, îndeosebi cei din Brașov, au primit întînse privilegii comerciale în Țara Românească și Moldova, prin care li se asigurau condiții deosebit de prielnice pentru desfășurarea negoțului lor pe întreg cuprinsul acestor două țări române. Astfel, în iulie 1475, domnul Țării Românești, Basarab cel Bătrîn, le confirma brașovenilor dreptul „ca să umble oamenii voștri slobozi și în bună voie prin toată țara domniei mele, să se hrănească și să tirguiască.”)

UNCTAD IV

Modalități concrete pentru depășirea subdezvoltării

COMPONENTA FINANCIARĂ (I)

FRECVENȚA manifestărilor din ultima vreme, consacrate cooperării internaționale în sprijinul eforturilor proprii ale țărilor angajate în procesul creșterii lor economice, abordarea tot mai largă a problematicii lichidării treptate a decalajelor care separă țările în curs de dezvoltare de cele dezvoltate economic, sînt mărturii ale interesului crescînd al opiniei publice mondiale pentru căile și mijloacele de accelerare a procesului dezvoltării. Acest interes își găsește justificarea, pe de o parte, în conștiința — care se înrădăcinează tot mai mult în lume — a legăturii directe care există între lichidarea subdezvoltării și progresul umanității în ansamblul ei, deci inclusiv al țărilor dezvoltate, iar pe de altă parte, în faptul că, în anii din urmă, decalajele economice dintre țări nu au conținut să se adincească.

În mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu adresat celei de-a IV-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare care și-a deschis lucrările la Nairobi (Kenia) la 5 mai, se subliniază: „Realitățile lumii de azi arată că decalajele dintre statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, de parte de a se diminua, se mărește, că situația economică și socială a unui mare număr de popoare continuă să se agraveze, mai ales ca urmare a crizei care a cuprins o serie de țări capitaliste. Problemele materiei prime, energiei și alimentației capătă un caracter tot mai acut. Cooperarea economică internațională este grav perturbată de criza economică și valutară, de numeroase obstacole artificiale, bariere discriminatorii și inechități. La accentuarea tuturor acestor fenomene negative contribuie, într-o măsură importantă, faptul că în lume continuă cursa înarmărilor, sporesc cheltuielile militare, care reprezintă o grea povară pentru toate popoarele și mărește pericolul de război“.

Rezultat al vechii politici imperia- liste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și inechitate, de forță și dictat, de dezvoltare și îmbogățire a unor

state pe seama altora, fenomenele înfățișate se cer cât mai grabnic înlăturate din viața popoarelor. Aceasta necesită la rîndul său instaurarea unor relații noi între state care să creeze condiții de reală dezvoltare tuturor popoarelor, să asigure un climat de înțelegere și largă colaborare, în interesul fiecărui stat, al păcii și prosperității tuturor popoarelor.

„România apreciază, se arată în mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu, că în condițiile de astăzi, cînd în lume s-au petrecut și se petrec ample schimbări revoluționare, naționale și sociale, mutații adînci în raportul internațional de forțe, constituie o înaltă îndatorire a tuturor statelor, a tuturor popoarelor de a-și uni și mai strîns eforturile, de a conlucra tot mai activ, pe bază de deplină egalitate și înțelegere, pentru a asigura soluționarea constructivă a tuturor problemelor de care depind progresul și pacea omenirii contemporane“.

Sesiunea a IV-a a UNCTAD urmează să analizeze tocmai o serie de probleme esențiale pentru lichidarea subdezvoltării, între care comerțul internațional cu produse de bază și articole industriale, negocierile comerciale multilaterale, relațiile comerciale dintre state cu sisteme social-economice diferite, datorita externă a țărilor în curs de dezvoltare, măsurile speciale în favoarea țărilor în curs de dezvoltare cel mai puțin avansate. Între aceste probleme, un loc distinct îl ocupă cele monetare, de finanțare și de transfer al resurselor reale în scopul dezvoltării.

Pentru un sistem monetar internațional în slujba dezvoltării

DE MAI MULȚI ANI se depun eforturi susținute în cadrul Fondului Monetar Internațional pentru realizarea reformei relațiilor valutar-financiare internaționale. Pînă în prezent, acest

obiectiv nu a fost încă atins. Dar — așa cum spunea directorul general al acestui organism internațional, H. Johannes Witteveen, în iulie 1975, în fața Consiliului economic și social al Națiunilor Unite — „poate nu este surprinzător că avem nevoie de mult timp pentru a cristaliza puncte de vedere convenite asupra unui sistem potrivit pentru o lume care continuă să fie într-o rapidă prefacere“.

În 1974, an pentru care se programase încheierea lucrărilor de reformă a sistemului monetar internațional, s-a ajuns la concluzia că în fața instabilității și dezechilibrelor din economia mondială, o asemenea reformă nu este posibilă și că cea mai sănătoasă atitudine care poate fi adoptată este aceea de a considera reforma drept un proces evolutiv, în funcție de schimbările care se vor produce în lume.

În acest proces, un prim pas este considerat a fi modificarea statutului Fondului Monetar Internațional. Această modificare a fost trecută prin întreaga filieră a organismului pînă la sfîrșitul lunii trecute și este acum în curs de a fi prezentată spre aprobare țărilor membre.

Din tot ce s-a întreprins pînă acum în acest domeniu nu rezultă că s-ar fi ținut seama în mod deosebit de interesele țărilor în curs de dezvoltare. În cadrul reuniunii ministeriale de la Manila a „Grupului celor 77“ (ianuarie-februarie a.c.) s-a arătat că, din punctul de vedere al acestor țări, nu poate fi vorba despre o reformă a actualului sistem monetar internațional, ci despre un nou sistem care să cuprindă schimbări fundamentale, pentru a putea răspunde intereselor comunității internaționale și îndeosebi acelorale țărilor în curs de dezvoltare. Aceste schimbări ar trebui să țină seama de interdependența problemelor aferente sistemului monetar, sistemului financiar și sistemului comercial internațional, precum și de necesitatea ca promovarea comerțului și a progresului țărilor rămase în urmă să constituie unul din obiectivele esențiale ale noului sistem monetar.

În cadrul lucrărilor de la Manila s-a arătat, de asemenea, că sistemul monetar internațional ar trebui să aibă un **caracter universal**, incluzând toate țările interesate fără excepție și să țină seama, în primul rând, de drepturile și interesele țărilor în curs de dezvoltare, garantându-le un tratament echitabil care să răspundă imperativelor dezvoltării lor.

S-a mai subliniat necesitatea ca deciziile asupra problemelor monetare internaționale care interesează întreaga comunitate internațională să fie luate cu participarea totală și eficientă a țărilor în curs de dezvoltare, în toate etapele discuțiilor și negocierilor. În acest sens, ar trebui întărită autoritatea Fondului Monetar Internațional și diminuat rolul grupelor restrinse de țări care nu sînt reprezentative și care totuși au o poziție-cheie în politica valutară. Ar trebui de asemenea modificat sistemul de vot, în vederea unei reprezentări sporite a țărilor în curs de dezvoltare, a unei creșteri a ponderii acestor țări în adoptarea deciziilor, atât în cadrul F.M.I., cât și în acela al Băncii Mondiale.

O lichiditate echilibrată și problemele D.S.T.

ÎN EXAMINAREA posibilităților de utilizare a sistemului monetar internațional ca instrument de sprijinire a dezvoltării, un loc de frunte ocupă problema **creării și repartizării lichidității internaționale**. În această problemă, „Grupul celor 77” susține necesitatea ca lichiditatea internațională, echilibrul ei, să facă obiectul unui control internațional mai eficient, astfel încît să răspundă cerințelor de lichiditate adițională care se manifestă în economia mondială în general și în țările în curs de dezvoltare în special.

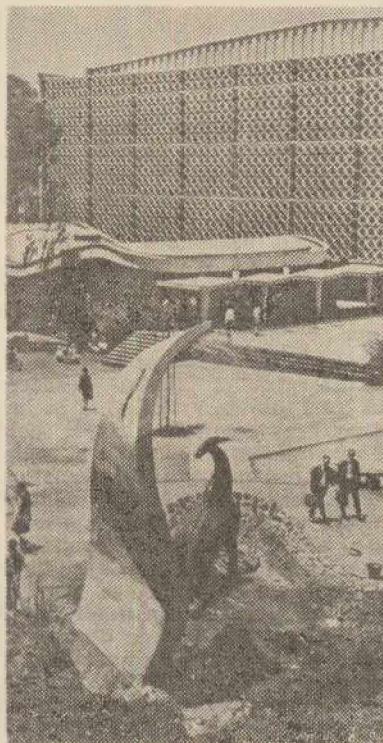
Este știut că vechiul sistem monetar internațional a avut, în această privință, carențele cele mai evidente. El nu a putut împiedica proliferarea lichidităților de dolari la principalii parteneri ai S.U.A., ceea ce a dus la criza de încredere în dolar și, în cele din urmă, la criza sistemului monetar internațional în ansamblu, soldată cu prăbușirea lui. Totodată, sistemul monetar internațional nu a contribuit decît cu prea puțin la acoperirea marilor nevoi de lichiditate ale țărilor rămase în urmă.

În vederea realizării unei lichidități internaționale echilibrate, țările în curs de dezvoltare au susținut întotdeauna că monedele de rezervă naționale — în primul rând dolarul S.U.A. — ar trebui să cedeze progresiv locul unei monede cu adevărat internaționale, cum ar fi drepturile speciale de tragere (D.S.T.). În felul acesta, nici un stat n-ar mai putea influența în această sferă situația monetară internațională, n-ar mai avea mijlocul de a exporta în alte state deficitele balanței sale de plăți.

Pornind de la această preferință, „Grupul celor 77” a propus întărirea

rolului D.S.T. ca instrument de rezervă, astfel încît el să înlocuiască progresiv atât dolarul, cât și aurul în funcția de rezervă.

În acest cadru de preocupări, o veche cerință a țărilor în curs de dezvoltare a fost aceea a **revizuirii sistemului de alocare a emisiunilor de D.S.T.** Actualul statut al F.M.I. prevede că emisiunile — efectuate de F.M.I. — se repartizează între țările membre în funcție de cotele lor de participare la Fond. Caracterul inechitabil al acestui sistem este vădit, avînd în vedere că țările cele mai bogate au subscris cele mai mari cote, deci primesc cea mai mare parte din emisiunile de D.S.T. (repartizate în mod gratuit), deși au cele mai mari disponibilități și cel mai larg acces la piețele de capital, în timp ce țările care au cea mai mare nevoie de lichidități și au un acces limitat la aceste

Vedere din Nairobi

piețe primesc cea mai mică parte din emisiuni.

O altă cerință, la fel de veche, a țărilor în curs de dezvoltare în legătura cu D.S.T. se referă la utilizarea acestui instrument pentru finanțarea dezvoltării. Ideea „legăturii” (link) între alocările de D.S.T. și aportul de resurse financiare adiționale pentru dezvoltare ar putea fi rezolvată pe diferite căi: fie, de exemplu, prin afectarea directă de către F.M.I. a unei părți din emisiunile unui **Fond de sprijinire a dezvoltării**, fie prin alocarea întregii emisiuni țărilor membre și alocarea de către acestea a unei părți din suma primită ca subvenție în folosul dezvoltării.

Unele țări s-au opus acestei cerințe, susținînd că ea ar denatura rolul de instrument de rezervă care a fost atribuit drepturilor speciale de tragere

prin actualul statut al F.M.I. Dacă acestor instrumente li s-ar încredința și rolul de mijloc de finanțare a dezvoltării, s-ar deschide larg porțile depreciilor lor inflaționiste și, prin urmare, subminării încrederii în noul instrument. Or, stabilitatea valorică și încrederea sînt indispensabile difuzării în lume a D.S.T.

Proiectul de modificare a statutului F.M.I. nu cuprinde nici o prevedere care să țină seama de **necesitatea îmbunătățirii criteriului de repartizare a emisiunilor de D.S.T. între țările membre** și nici de **cerința utilizării D.S.T. ca mijloc de finanțare a dezvoltării**. Acest proiect se limitează în esență la enunțarea principiului ridicării D.S.T. la rangul de principal instrument de rezervă al sistemului monetar internațional, fără însă să indice căile concrete de realizare a acestui principiu. Este știut în această privință că, în prezent, D.S.T. au o importanță periferică în structura instrumentelor de rezervă, deci a lichidității internaționale, deoarece F.M.I. nu a emis D.S.T. decît în perioada 1970—1972 și numai într-o sumă totală de 9,5 miliarde de unități (o unitate D.S.T. a fost considerată egală cu dolarul S.U.A. dinaintea devalorizării din 1971).

Motivul acestei limitări în timp și în cantitate a emisiunilor de D.S.T. a fost existența unei lichidități suficiente în lume, dacă nu chiar excedentare, din cauza alimentării ei permanente cu dolari în urma deficitelor cronice ale balanței de plăți a S.U.A. Emisiunile suplimentare de D.S.T. ar fi provocat într-o asemenea împrejurare o pletoră de lichiditate, adică o situație care a fost cîndva caracterizată de cunoscutul economist francez Jacques Rueff prin plastica formulă: „a da drumul la irigații în timpul potopului”.

Dealtfel, întrucît nici volumul și nici structura lichidității internaționale nu s-au schimbat între timp și nici nu se prefigurează o schimbare în viitorul apropiat, rămîne de văzut cum va putea Fondul Monetar Internațional să realizeze transformarea D.S.T. în principalul instrument de rezervă al sistemului monetar internațional, așa cum prevede proiectul de modificare a statutului său.

În această privință, România a susținut în mod consecvent că atît timp cît numeroase probleme teoretice și practice de mare complexitate, legate de emisiunea și funcționarea acestui instrument, nu au fost încă clarificate, este prematur să se ia hotărîri asupra oricăror aspecte, inclusiv asupra dreptului Fondului Monetar Internațional de a utiliza D.S.T. pe scară mai largă în cadrul sistemului monetar internațional. Asemenea hotărîri ar trebui amîinate pînă la studierea aprofundată a problemelor în suspensie, astfel încît discutarea viitorului statut al F.M.I. și a viitorului sistem monetar internațional de către țările membre să se poată face pe baza unui material de ansamblu, fundamentat pe rezultatele unui asemenea studiu.

dr. Costin KIRIȚESCU

R. D. GERMANĂ

LA ÎNCEPUT DE CINCINAL

DUPĂ cum se arată în proiectul Programului P.S.U.G. — care urmează a fi dezbătut la apropiatul, cel de-al IX-lea Congres al partidului — sarcina fundamentală trasată la începutul cincinalului trecut ca o orientare strategică pe termen lung, de ridicare continuă a nivelului de trai material și cultural al poporului pe baza unui înalt ritm de creștere a producției socialiste, pe baza sporirii eficienței, a progresului tehnico-științific și a creșterii productivității muncii, își păstrează întru totul valabilitatea și în actualul plan cincinal.

În cadrul unei asemenea concepții, calea principală a dezvoltării economiei R.D.G. o constituie intensificarea producției sociale, bazată pe legătura organică dintre cuceririle revoluției tehnico-științifice și avantajele oferite de orinduirea socialistă. Intensificarea include, în primul rând, măsuri de raționalizare și modernizare (prin reconstrucție) a întreprinderilor existente, paralel cu crearea de noi capacități de producție corespunzător necesităților dezvoltării armonioase, planificate a economiei naționale, ale perfecționării structurii producției. În al doilea rând, este vorba de utilizarea rațională a potențialului de muncă al societății, prin organizarea științifică a muncii, punerea optimă în valoare a timpului de lucru, a cunoștințelor și aptitudinilor cadrelor. În al treilea rând, ținându-se seama de faptul că R.D.G. dispune de o gamă limitată de resurse naturale, se afirmă cerința imperioasă ca energia, materiile prime și materialele să fie utilizate cât mai eficient, cu maximum de economii și la un nivel calitativ înalt.

În domeniul agriculturii, cuprinderea sa crescândă în sfera revoluției tehnico-științifice, trecerea la metode de producție superioare, de tip industrial, pregătesc condițiile pentru înfăptuirea acelei sinteze creatoare dintre industrie și agricultură, pe care o va constitui — în perspectivă — crearea complexului industrial-agrar al economiei naționale, considerat ca un proces treptat de închegare a unor verigi tehnologice unitare, de la producție și prelucrare până la desfacere.

Tendențe similare către progres și perfecționare se manifestă și în alte domenii sau sectoare de activitate — ca transporturile, construcțiile, prestările de servicii către populație etc. O mare atenție va fi acordată în viitor perfecționării conducerii și planificării activității de cercetare științifică, în scopul sporirii eficienței sale, îmbunătățirii diviziunii muncii și a specializării în cercetare, precum și a colaborării atât

pe plan intern — între instituțiile științifice și producție — cât și pe plan internațional. În acest cadru, în actualul cincinal se prevede — între altele — ca, prin aplicarea în producție a rezultatelor cercetării tehnico-științifice, să se realizeze 60—70% din creșterea preconizată a productivității muncii și, totodată, să se economisească anual 220—280 milioane de ore de lucru în industrie și construcții.

Gama complexă a obiectivelor menționate constituie rezultatul firesc al nivelului atins în dezvoltarea forțelor de producție ale țării, în edificarea orinduirii socialiste. În prezent, R.D. Germană ocupă un loc de frunte în ierarhia mondială la o serie de indicatori economici (de pildă, la producția de cărbune, de anumite sortimente de fire și fibre chimice și de țesături fabricate din ele, de rășini și mase plastice, de energie electrică) sau se situează la un nivel relativ înalt (la producția de cauciuc sintetic, de automobile, de ciment etc.), ca volum al comerțului exterior etc.). Afirmatie valabilă și în ceea ce privește gradul atins în echiparea populației R.D. Germane cu mașini și aparate electro-casnice; la sfârșitul anului trecut, la fiecare sută de gospodării reveneau (în medie) 86 de frigider, 82 de televizoare, 73 de mașini de spălat și 26 de autoturisme.

Realizările obținute în cursul perioadei 1971—1975 constituie o temelie trainică pentru asigurarea progresului social-economic neîntrerupt în actualul cincinal.

Expansiunea economiei R. D. Germane în actualul cincinal se caracterizează, înainte de toate, prin menținerea aproximativ la același nivel a ritmurilor de creștere a venitului național și a producției industriale, premisă a ridicării în continuare a nivelului de trai al populației, a lărgirii exporturilor, a avansului tuturor celorlalte domenii de activitate social-economică.

Fată de creșterea cu 34—36% a producției industriale globale, cea a industriei chimice urmează să sporească cu 44—46%, cea a industriei electrotehnice și electronice — cu 42—43%, cea a întreprinderilor producătoare de mașin-unelte și alte utilaje de prelucrare — cu 56—57% ș.a.m.d. — ceea ce va permite modernizarea în continuare, în ritm susținut, a economiei naționale; același scop urmărește și creșterea mai rapidă (cu 29—31% pe întregul cincinal) a volumului investițiilor. Indici superiori mediei se prevede că vor înregistra și o serie de subramuri producătoare de bunuri de consum (mobilă, articole de sticlă, ceramică sau porțelan

Imagine din centrul Berlinului, capitala R. D. Germane.

ș.a.). În sectorul energetic, accentul se pune pe utilizarea cât mai largă a resurselor proprii (îndeosebi de cărbune brun, a cărui extracție urmează să ajungă la 250—254 mil. tone în 1980), pe extinderea termoficării (la sistemul său central urmînd a fi racordate încă 415 000 de locuințe), precum și pe sporirea ponderii capacităților nucleare în ansamblul centralelor electrice (de la 17% în cincinalul trecut la 27% în cel actual). Creșteri cantitative apreciabile sau îmbunătățiri structurale, calitative sînt prevăzute și în celelalte domenii de activitate (agricultură, comerț interior și exterior, construcția de locuințe etc.), ilustrînd — în ansamblu — avansarea economiei naționale a R. D. Germane pe drumul progresului și bunăstării.

Dinamismul caracterizează și evoluția relațiilor prietenești, de colaborare și cooperare reciproc avantajoasă dintre România și R. D. Germană, concretizate în numeroase acorduri și în obiective, realizate deja sau convenite, în domenii cum sînt: energetică, construcțiile de mașini, metalurgia, electronica și electrotehnica, chimia, industria extractivă, în domeniul agriculturii, al schimburilor comerciale, al științei și tehnicii. Progresul realizat în ultima perioadă în extinderea colaborării și cooperării economice, tehnico-științifice și culturale dintre cele două țări constituie o bază trainică pentru dezvoltarea în continuare, pe multiple planuri, a unor legături reciproc avantajoase.

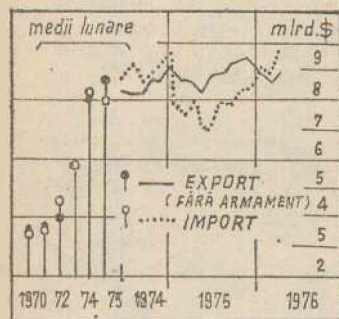
N. POPOV

Producția și exportul de petrol

EXPORTUL de petrol al țărilor membre ale O.P.E.C. a scăzut anul trecut cu 12,4%, la 1 450 milioane tone, față de 1 665 milioane tone în 1974, a declarat la Caracas ministrul venezuelean al petrolului. Cele mai importante reduceri ale exporturilor (în milioane tone pe an) au fost efectuate de: Arabia Saudită (80), Iran (40), Venezuela (32), Nigeria (24), Kuweit și Libia. Producția mondială de petrol a anului trecut (2,7 miliarde tone) a fost cu 6% mai scăzută decât cea obținută în 1974.

S.U.A.: deficit comercial

ÎN 1975, anul celei mai a-dînci recesiuni cunoscute de economia americană din anii '30 încoace, comerțul exterior al S.U.A. s-a soldat cu un excedent-record de 11 miliarde de dolari, cel mai mare înregistrat vreodată de această țară. De la începutul anului 1976, însă, tendința s-a inversat. În luna martie s-a înregistrat un deficit de 650 milioane de dolari, ceea ce a făcut ca pe întreg trimestrul I soldul pasiv să atingă 864 milioane de dolari, față de un ex-

după The Economist

cedent de 1,8 miliarde în aceeași perioadă a anului trecut. Răsturnarea tendinței, pe care o ilustrează graficul, se datorează pe de o parte creșterii importurilor, în special de produse de bază pentru industrie, iar pe de altă parte, faptului că ritmul exporturilor nu ține pasul cu producția industrială deoarece tendințele recesive s-au prelungit mai mult în restul țărilor capitalis-

te dezvoltate. Pe ansamblul anului în curs se prognozează în momentul de față un deficit de circa 4 miliarde de dolari al balanței comerciale a S.U.A.

Industria chimică: redresare diferențiată

FACTORII de răspundere din industria chimică occidentală consideră că, după o perioadă de regres, această ramură înregistrează în anul curent un reviriment atât în domeniul producției cit și în cel al investițiilor. Diferențiată de la țară la țară și de la o companie la alta, tendința pare a fi mai pronunțată în S.U.A. În ansamblu, se apreciază că cele mai sensibile creșteri ale gradului de utilizare a capacităților de producție și chiar extinderi ale acestora au loc în sectorul produselor chimice de bază, în petrochimie și în producția de mase plastice. În ceea ce privește problema investițiilor, în cercurile de specialitate se relevă că locurile bune de ocupat în cadrul acestui sector dinamic al industriei vor deveni din ce în ce mai scumpe.

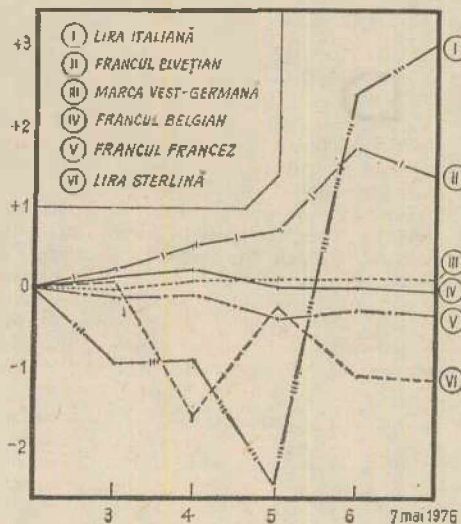
Relații economice polono-franceze

DUPĂ cum s-a evidențiat la sesiunea de la începutul acestui an a comisiei guvernamentale polono-franceze de colaborare economică, în perioada 1971-1975 volumul schimburilor reciproce a sporit de 5 ori, după o creștere de 2,5 ori în intervalul 1965-1970 — menționează publicația B.I.K.I.

După ce la mijlocul anului trecut a fost semnat acordul polono-francez pe termen lung privind livrările de cărbune polonez în Franța, la 30 ianuarie a.c. a fost încheiat și un acord similar pentru livrările de sulf polonez. Totodată, ambele părți și-au exprimat interesul pentru dezvoltarea colaborării în domeniul industriei alimentare, metalurgice și chimice, în producție tehnicii de calcul electronice, precum și în agricultură

EVOLUȚII MONETARE

Francul elvețian a continuat să manifeste săptămîna trecută o tendință deosebit de fermă față de restul devizelor occidentale, atingînd un punct maxim de circa 2,4690 franci elvețieni pentru un dolar S.U.A., respectiv 97,50 franci elvețieni pentru 100 mărci vest-germane. Banca Națională a Elveției a intervenit pe piață urmărind, fără succes, să frîneze tendința de reprecieare a monedei sale. Unii observatori apreciază că în viitorul imediat francul elvețian va continua să se înălțarească, putînd atinge un nivel de circa 2,40 franci elvețieni pentru un dolar S.U.A. Atractivitatea sporită a transferării unor capitaluri importante în franci elvețieni este pusă în legătură cu deteriorarea continuă a climatului politic, economic și social dintr-o serie de țări vest-europene.

Evoluția principalelor devize în perioada 3. V. — 7. V. 1976, luînd ca bază cursul dolarului din 30. IV. 1976.

Marca vest-germană a avut o evoluție foarte constantă în jurul nivelului de 2,5325 mărci pentru un dolar S.U.A., în timp ce francul francez a înregistrat un ușor recul față de intervalul precedent, terminînd săptămîna la un nivel de circa 4,6720 franci francezi pentru un dolar S.U.A.

După ce a resimțit efectul hotărîrii de demisie a cabinetului Moro, atingînd un nivel minim de circa 919 lire italiene pentru un dolar S.U.A., cursul lirei italiene s-a întărit în a doua jumătate a intervalului, datorită măsurilor luate de oficialitățile italiene pentru susținerea monedei naționale și echilibrarea balanței comerciale și de plăți și anume: obligativitatea de depozitări de către importatorii italieni a 50% din contravaloarea importurilor pe o perioadă de trei luni, fără dobînzii, la banca centrală a Italiei; obligativitatea pentru exportatorii italieni de a recurge la o bancă locală pentru a obține un credit egal cu cel puțin 30% din contravaloarea în valută a exporturilor ce trebuie convertită în lire italiene în termen de 7 zile, față de 15 zile anterior (în acest mod se îngrădesc încasările ce erau întîrziate deliberat în scopul obținerii de beneficii datorate deprecierei în timp a lirei italiene față de restul devizelor); limitarea operațiilor speculative cu lira italiană, prin interzicerea efectuării de conversii din devize străine în lire italiene în cursul aceleiași zile sau în ziua următoare contractării operațiunii comerciale (limitarea așa ziselor operații „overnight” și „to-morrow”).

Lira sterlină a oscilat foarte mult în perioada analizată, tendința generală fiind de scădere; nivelul minim atins a fost de circa 1,8160 dolari S.U.A. pentru o liră sterlină.

Dobînzile la depozitele în eurovalute pe perioada de 6 luni s-au menținut la nivelurile de circa 2,125% pentru depozitele în eurofranci elvețieni și 4,0625% pentru cele în euromărci vest-germane. Dobînzile la depozitele în eurodolari au avut o ușoară tendință de creștere, la 6,375% la sfîrșitul intervalului.

Prețul aurului la Londra a avut ușoare oscilații în jurul nivelului de 127,50 dolari S.U.A./uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Dumitru LUNGU

**A XXXII-A EDIȚIE
A TÎRGULUI INTERNAȚIONAL
PLOVDIV, BULGARIA
3 — 10 septembrie 1976**

Cunoscutul centru comercial internațional, Plovdiv, este pregătit pentru a vă primi. Pe un spațiu de expunere de 165 000 m² vor fi prezentate cele mai recente realizări în domeniul științei și tehnicii.

Conferințele tehnice și simpoziioanele organizate în timpul târgului vor contribui la un schimb de experiență și de informații pe plan internațional.

Informații:

Direcția Tîrgului Internațional — Plovdiv

Bulevardul Gheorghe Dimitrov nr. 37

Telegrame: PANAIRA PLOVDIV

Telex: 044432 Parlet BG

Camera de Comerț și Industrie a R.P. Bulgaria
— Sofia

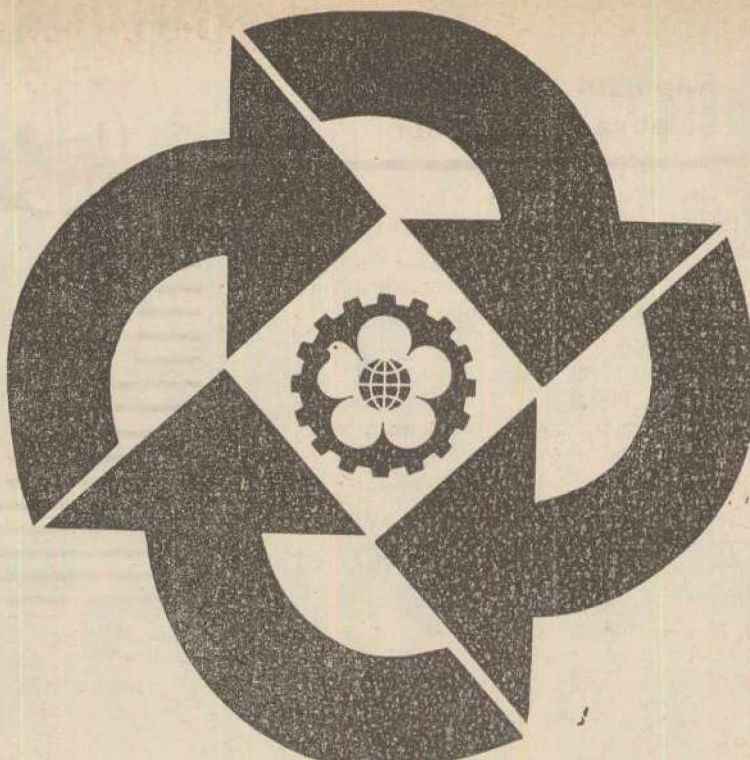
Bulevardul Stamboliiski 11-a

Telegrame: TORGPALATA SOFIA

Telex: 22374

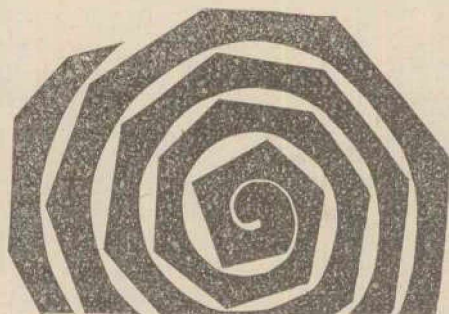
Reprezentanța Comercială a R.P. Bulgaria
în R.S. România.

București, str. Galați nr. 32

PUBLICOM

MACHINOEXPORT

STRUNG SEMIAUTOMAT MONOBROȘ CU COMANDĂ- PROGRAM CE 06 1

Este destinat prelucrării de mare productivitate a plășelor, angrenajelor, volanților, a roților, a tamburilor de frână și a altor piese de oțel, fontă și metale neferoase, cu diametru pînă la 320 mm și lungime pînă la 200 mm.

Mașinile pot prelucra suprafețe exterioare și interioare cilindrice și plane cu ajutorul a două cărucioare cu scule multiple, independente unul de altul, și care pot executa cele mai variate mișcări în lungul axelor X și Y.

Dispozitivul de comandă-program al mașinii permite acționarea — consecutivă sau simultană — a celor două cărucioare.

Fixarea piesei de prelucrat se face printr-o mandrină electromecanică cu stringere reglabilă.

CE 06 1 este o mașină de mare productivitate și cu înaltă precizie de execuție. —

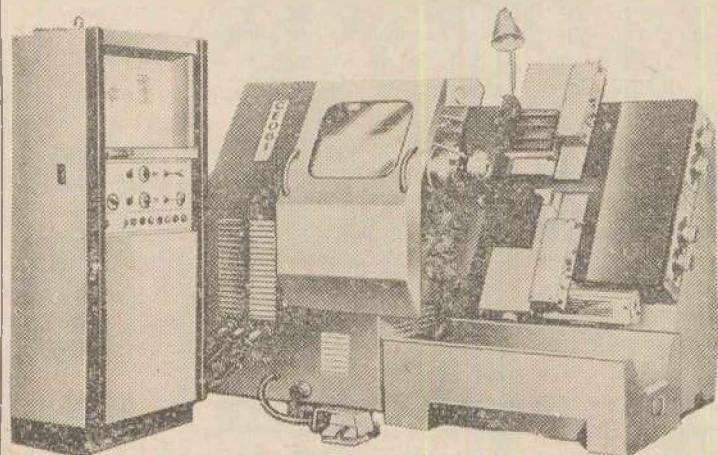
Exportator: MACHINOEXPORT S.A.R.L.

5, Aksakov, Sofia — Bulgaria

Telefon: 88 — 53 — 21

telegramă: Machinoexport — Sofia

Telex: 22425

PUBLICOM

Raportul de schimb și povara datoriilor

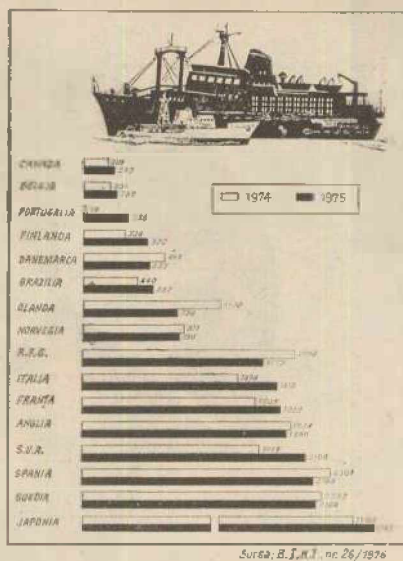
CRIZA ECONOMICĂ din lumea capitalistă s-a repercutat cel mai mult asupra țărilor în curs de dezvoltare. După cum arăta recent publicația iugoslavă *Revue de politique internationale*, anul trecut cele mai ample scăderi de prețuri pe piața internațională au înregistrat acele materii prime care sînt exploatate și comercializate mai ales de societăți naționale din țările în curs de dezvoltare (cauciuc, cupru, plumb, zinc, cositor, lînă, iută ș.a.), în timp ce prețurile materiilor prime de care dispun îndeosebi companiile multinaționale și țările capitaliste dezvoltate (oțel, aluminiu, nichel, carne, cereale, grăsimi etc.), s-au menținut la un nivel relativ ridicat. Ca urmare, se apreciază că numai în 1975, ca efect al raportului de schimb dintre mărfurile exportate de țările în curs de dezvoltare și mărfurile exportate de țările capitaliste dezvoltate, aproape 16 miliarde de dolari au fost transferate din primul grup de țări în cel de-al doilea.

Ceea ce a contribuit, între altele, la agravarea poverii datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare, care a ajuns în prezent la circa 150 mlrd. dolari (față de 38,1 mlrd. dolari în 1965), astfel încît anuitățile s-au majorat în ultimul deceniu de la 3,2 la 10,5 mlrd. dolari.

Anemiarea construcțiilor navale

CONFORM datelor furnizate de „Lloyd's Register of Shipping”, la sfîrșitul anului trecut pe șantierul naval ale țărilor nesocialiste (dezvoltate și în curs de dezvoltare) se aflau în construcție 2080 de nave, cu un tonaj global de 32,7 mil. t.r.b., față de 2156 nave, cu circa 30 mil. t.r.b. la finele anului 1974. După cum se poate vedea din graficul alăturat, o evoluție relativ favorabilă a cunoscut anul trecut sectorul construcțiilor navale în Portugalia, Finlanda, Italia, S.U.A. și Japonia, în timp ce activitatea șantierelor navale din Danemarca, Olanda, R.F.G. sau Spania a regresat față de sfîrșitul anului 1974.

În ceea ce privește evoluția portofoliului de comenzi, acesta însumează — pe ansamblul societăților constructoare de nave din țările nesocialiste — doar 79,2 milioane t.r.b., comparativ cu 117,1 milioane la finele anului 1974. Cele mai ample scăderi ale volumului portofoliului — (33,4%), Franța (—26%), Spania lui au înregistrat Japonia (—40%), Suedia (—30%), R.F.G. (—45%), Italia

Tonajul navelor aflate pe șantier la sfîrșitul anului (mii t.r.b.)

(—28,5%), Danemarca (—38%), Norvegia (—55%), și Olanda (—50%), singura țară cu o creștere notabilă a portofoliului de comenzi fiind Brazilia (+22%).

„Amenajarea” Mării Azov

MAREA AZOV, cea mai mică din Uniunea Sovietică (38 mii kmp), este deosebit de bogată în pește; fiecare hectar de mare poate furniza 70—80 kg de pește din specia sturionilor. În ultima perioadă structura hidrologică a Mării Azov a suferit însă schimbări. Ca urmare a creșterii volumului apelor din Don și Kuban utilizate pentru nevoile industriei și irigațiilor, s-a redus considerabil debitul acestor fluvii la vărsare și deci aportul de apă dulce în mare. Pe de altă parte, intrucit Marea Azov primește apă sărată din Marea Neagră prin strîmtoarea Kerch, s-au înrăutățit condițiile de înmulțire a peștilor.

În această situație, a fost întocmit un plan de folosire complexă a resurselor bazinului Mării Azov, prevăzînd măsuri de ameliorare a terenurilor din zona litoralului, de asigurare a apei necesare orașelor și întreprinderilor, precum și pentru nevoile pisciculturii. Elementul principal al proiectului îl constituie nodul hidrologic și barajul de regularizare a fluxului apelor din strîmtoarea Kerch (în lungime de aproximativ cinci kilometri). Se va ajunge astfel ca nivelul apelor din Marea Azov să fie mai scăzut decît în Marea Neagră. Barajul va fi prevăzut cu instalații care să permită migrația peștelui și navigația maritimă, iar pe coronamentul său va trece o linie ferată, care va lega Caucazul de Crimeea.

Condițiile eficienței inovațiilor

ÎN cursul ultimilor ani, în Anglia au fost efectuate o serie de studii referitoare la condițiile care determină eșușul sau insuccesul aplicării unei inovații (inclusiv lansarea unui produs nou). Una din concluziile însemnate la care s-a ajuns pe baza acestor studii constă în aceea că probabilitatea aplicării cu succes a inovației depinde direct de formularea corectă, de către conducerea societății respective, a grupului de probleme legate de adoptarea deciziei privind utilitatea unor investiții în inovația respectivă.

După unele opinii, printre problemele determinate în acest sens figurează: stabilirea avantajelor pe care le oferă inovația din punct de vedere comercial; determinarea necesarului potențial al pieței, în legătură cu inovația; studiul posibilităților de a reduce radical prețurile la produsul înlocuit pe piață prin inovația respectivă (în caz contrar, este posibil ca lansarea inovației să se soldeze cu un deficit comercial); precizarea — pe baza unor informații complexe — care ar putea fi cel mai probabil ritm de creștere a volumului vânzărilor datorită inovației; în fine, determinarea cuantumului posibil de depășire a devizului inițial de cheltuieli.

Se apreciază că respectarea criteriilor menționate ar permite proiectanților să-și concentreze eforturile către elaborarea de inovații sau produse noi, cu perspective favorabile.

Din nou la cinema

DUPĂ o scădere continuă începută încă în anii '50, indicele de frecvență a sălilor de cinema a început să crească în Europa occidentală, deși timid. În S.U.A., țară în care televiziunea s-a extins mai devreme, această tendință se semnalează de cîțiva ani. Se știe că după nașterea televiziunii, cinematograful pierduse cvasi-monopolul său asupra divertismentului, frecventarea sălilor de cinema devenind din sistematică, ocazională. Pentru tinerii de azi, televiziunea nu mai reprezintă un șoc, ci există „dintotdeauna” și, în plus, este asociată cu rămasul în casă, ceea ce o face mai puțin atractivă. De aceea, tinerii sub 24 de ani reprezintă, în Franța, de exemplu, între 35 și 50 la sută din spectatorii cinematografulor. Un alt factor care a contribuit la revirimentul frecvenței filmelor a fost renovarea cinematografulor vetuste și divizarea lor în mai multe săli cu capacități diverse. În aceste săli rulează filme diferite, a căror proiecție poate fi programată într-o sală sau în alta, în funcție de afluența de spectatori.

GLOSAR

Acoperire monetară

IN CONDIȚIILE ACTUALE, acoperirea monetară este un termen care în accepția lui inițială, veritabilă, are numai un interes istoric, deoarece el nu mai corespunde niciunei în lume unei realități economice.

În această accepție, acoperirea monetară era un raport între suma rezervelor de aur și valute convertibile deținute de o bancă de emisiune, pe de o parte, și suma bancnotelor puse în circulație de bancă (într-o variantă) sau suma angajamentelor la vedere ale acestei bănci (în altă variantă), pe de altă parte.

Rezervele de aur și valute convertibile erau obligatorii pentru bancă și constituiau așa-numitul stoc de acoperire. Dispozițiile statutare ale băncii de emisiune prevedeau mărirea acestor rezerve față de totalul bancnotelor în circulație. Există deci o proporție obligatorie pe care trebuia să o mențină banca între cele două măriri. Ea varia în general între 25 și 40% și se numea „acoperire tehnică”.

În România, legea de înființare a Băncii Naționale (1880) a prevăzut o acoperire de o treime din suma bancnotelor emise și consta din aur și argint. În legea din 1946 pentru etalizarea băncii s-a prevăzut o acoperire monetară în aur de cel puțin 25% din totalul angajamentelor la vedere și, facultativ, încă 10% în valute convertibile în aur. În legea de stabilizare din 1947, ultima din țara noastră în care a mai figurat obligația unei acoperiri procentuale a emisiunii, se prevede că această acoperire, constând din aur, trebuie să reprezinte 25% din totalul angajamentelor la vedere.

Scopul acoperirii tehnice era acela de a limita mecanic bancnotele în circulație, deci de a evita inflația, deprecierea monetară, de a menține încrederea publicului în caracterul reprezentativ al bancnotelor (procentul acoperirii era publicat regulat în presă), precum și de a garanta convertibilitatea bancnotelor.

Sub acest ultim aspect, o acoperire de 25-40% a circulației bănești era considerată drept suficientă, deoarece chiar în cazul izbucnirii unei panici, ar fi fost practic imposibil ca totalitatea bancnotelor să fie prezentate spre convertire la bancă: ar fi însemnat ca toate mijloacele bănești să dispară de pe piață, deci ca întreaga economie să fie paralizată. Dealtfel, statutele băncilor de emisiune aveau în general grijă să prevină în asemenea cazuri prezentarea unor sume prea mari la convertire. Măsura cea mai răspândită (aplicată și în România) era aceea de limitare geografică a operațiilor de convertire, în sensul că aceste operații se puteau efectua într-un singur punct în țară și anume la ghișeu sediul central al băncii de emisiune.

Din cele arătate rezultă că acoperirea era considerată drept un mijloc de realizare a echilibrului monetar în economie.

În prezent, băncile de emisiune din țările capitaliste continuă să dețină rezerve de aur și valute, însă acestea nu mai reprezintă acoperirea, deoarece legătura dintre ele și circulația bănească a fost ruptă în două sensuri: mărirea rezervelor nu mai ține seama de nici o proporție față de masa banilor în circulație, iar rezervele nu mai servesc nici cele de aur și nici cele valutare la convertirea bancnotelor. Răspunderea lor este în prezent altă și anume aceea de a acoperi un eventual deficit al balanței de plăți a țării respective. Echilibrul monetar în economie, de asemenea, nu se mai realizează (mai bine spus, nu se mai încearcă să se realizeze) prin intermediul acoperirii monetare, ci prin alte mijloace.

În țările socialiste nu există o acoperire în sensul inițial al termenului. Băncile centrale dispun de o rezervă de mijloace de plată internaționale, fără însă ca acestea să fie prevăzute de legea monetară sau de statutele băncilor într-o anumită proporție față de masa bancnotelor în circulație. În aceste țări se consideră că acoperirea cea mai rațională a banilor constă în mărșurile aflate în mișcare statului și puse în rînzare la preturi fixe.

C. K.

Sateți

Dan Popescu. București — De la 4 octombrie 1957, data lansării primului satelit artificial al Pămîntului de către U.R.S.S., și pînă în prezent numărul sateliților a crescut considerabil. La 30 aprilie 1975, de exemplu, înconjurau planeta noastră 731 sateliți care transmiteau (sau transmisese) date pe Pămînt. În același timp se estimează că 4 468 obiecte zburătoare s-au întors pe Pămînt, majoritatea arzînd la reîntrearea în atmosferă.

Între 1965 și 1974 numărul convorbirilor telefonice transatlantice a crescut de la 3 la 50 milioane anual, cu perspectiva de a ajunge la 200 mil. anual pînă în 1980. Această creștere va necesita noi sateliți, de capacități sporite (cei actuali permit fiecare efectuarea simultană a 4 000 de convorbiri).

Unele țări insulare sau cu populație rară au de pe acum propriul lor sis-

17 mai 1976
ZIUA MONDIALĂ
A TELECOMUNICAȚIILOR

Telecomunicație și
informare

tem de telecomunicații prin satelit, ca de exemplu Indonezia (120 milioane de locuitori, răspândiți în circa 13 500 de insule), care dispune de 40 de stații terestre de transmisie și retransmisie. Satelitul respectiv servește nu numai pentru telefonie, ci și pentru televiziune, telex, consultații medicale etc.

Statele arabe preconizează și ele înființarea unei rețele de comunicații prin satelit. Acest sistem va permite efectuarea de legături telefonice, telex și schimburi de programe de radio și televiziune, prin intermediul a trei sateliți ce urmează să fie plasați pe orbite geostationare deasupra statelor din zonă. Investițiile necesare sînt estimate la peste 100 mi-

lioane de dolari, fiind totuși mai reduse decît cele necesare pentru instalarea de cabluri submarine.

Restricții valutare în Elveția

Vasile Putezean. Alba Iulia — Hotărîrea Consiliului federal (guvernul) elvețian de a limita importul de bilete de bancă străine la 20 000 franci elvețieni pe persoană și trimestru — hotărîre despre care ați citit la rubrica noastră „Evoluții monetare” — (Revista economică nr. 17 din 30 aprilie a.c.) — nu privește tranzacțiile comerciale și financiare cu străinătatea, care se reglează în general prin alte mijloace decît remiterea de bilete de bancă. Importurile tot mai masive de bilete de bancă străine în Elveția, efectuate adeseori prin intermediarii ocuți, specializați în acest gen de trafic, permit acum speculatorilor să evite dobînda negativă de 10% percepută de bancă asupra capitalurilor străine. Trimiși în Elveția, traficanții schimbău oficial biletele de bancă cu bilete elvețiene, închiriau un seif într-o bancă (contra sumei de 30 franci elvețieni pe an) și le depuneau acolo.

Interesul operațiunii consta în faptul că valoarea relativă a biletelor de bancă astfel conservate sporea an de an fără nici un efort, numai datorită reprecierii continue a francului elvețian în raport cu celelalte valute.

Conferința primarilor

Virgil Costescu. Lugoj — Conferința primarilor marilor orașe ale lumii (Milano, 15-18 aprilie a.c.) a fost consacrată în principal pregătirii Conferinței Națiunilor Unite asupra așezărilor umane, care se deschide la Vancouver la 31 mai, și examinării posibilităților de cooperare internațională între marile metropole.

Universitatea Națiunilor Unite

Romeo Iorgulescu. București — Universitatea Națiunilor Unite a fost creată în anul 1973 de Aduna-

rea Generală a O.N.U. în baza unei sugestii a fostului secretar general al O.N.U. U Thant. Ea este concepută ca nucleu al unei rețele mondiale de instituții de cercetare și pregătire, consacrate studierii unor probleme urgente care confruntă umanitatea. Universitatea Națiunilor Unite va colabora cu oameni de știință de pe diferite meridiane, din diverse domenii, lucrînd în universități și institute de cercetare care s-au asociat cu ea. Ea nu trebuie confundată cu o universitate obișnuită, cu studenți care la absolvire obțin o diplomă. Sediul său se află la Tokio, dar universitatea are un caracter internațional, ca și consiliul său de conducere compus din 24 de savanți de renume mondial. Consiliul se reunește de două ori pe an (ultima reuniune a avut loc la Caracas în luna ianuarie a.c.).

Pe lista temelor de cercetare ale Universității Consiliul a înscris ca priorități problemele foametei în lume, ale progresului uman și social și ale utilizării și gestiunii resurselor naturale. Pe prima din aceste teme cu caracter de urgență în primul rînd pentru țările în curs de dezvoltare Universitatea a și organizat recent la Tokio o dezbateră la care au participat 90 de oameni de știință din 16 țări ale lumii. Ei au fost de acord în a considera că una din contribuțiile concrete ale Universității ar putea fi conceperea de noi tehnici care să permită diminuarea pierderilor de produse agricole în timpul și imediat după recoltare (se estimează că actualmente aceste pierderi afectează pînă la 40 % din recoltă în unele țări). Universitatea își propune de asemenea să găsească soluții noi, creative, în domeniul învățămîntului, acordînd o atenție specială consecințelor umane și sociale ale schimbărilor rapide. Consiliul a definit totodată un program de cercetări privind conservarea resurselor naturale și a energiei.

Activitatea Universității a putut demara grație unei donații de 20 milioane de dolari acordată de guvernul Japoniei ca țară gazdă. Alte țări care au promis donații financiare Universității sînt Ghana, Senegalul, Suedia și Venezuela, iar dacă Congresul american va aproba — și Statele Unite ale Americii,

PROGRESUL TEHNIC

(Urmare din pag. 6)

coordonarea precisă a eforturilor tuturor ramurilor, sectoarelor și compartimentelor creației și producției. Decizia de a importa sau nu un produs nu poate fi adoptată nici „din principiu” și nici dintr-un birou. Sînt necesare : o cunoaștere temeinică a obiectivului avut în vedere și a ansamblului tehnico-economic în care acesta se integrează; cunoașterea tuturor variantelor de asigurare a funcțiunii pe care urmează să o îndeplinească obiectul; cunoașterea tuturor furnizorilor reali din țară, și, mai ales, a celor potențiali; cunoașterea și compararea exigentă a furnizorilor străini; compararea judicioasă a cîiilor proprii cu varianta import. Mai mult decît atît : dacă s-a optat pentru rezolvarea cu forțe proprii a problemei, se impune ulterior, crearea tuturor condițiilor organizatorice de bază materială și de cadre, necesare înfăptuirii în țară a obiectivului, ceea ce face necesară o mai mare mobilitate și flexibilitate a organismelor noastre de planificare, a rețelei de aprovizionare tehnico-materială și de distribuire a forței de muncă. Pe de altă parte, dacă s-a ajuns la concluzia că importul este necesar trebuie create toate condițiile ca investiția făcută în produsul sau tehnologia achiziționată să fie recuperabilă și profitabilă. Iată de ce punem în acest cîncinal un accent deosebit pe perfecționarea activității de asimilare a produselor și tehnologiilor noi, în care considerăm că o mare importanță o au, alături de indicatorii valorici, și cei de calitate. Căci, așa cum se știe, forța de atracție a produselor și tehnologiilor de vîrf spre care năzuim rezidă, în mare măsură, în calitatea ce le caracterizează sau pe care o creează. Într-un anumit sens, nici un produs importat nu trebuie considerat desăvîrșit: paralel cu asimilarea sa integrală, este necesar ca cercetarea, proiectarea, specialiștii care vin în contact nemijlocit cu produsul și îl utilizează, să-l supună în permanentă unei critici tehnico-economice exigente — premisă a îmbunătățirii, perfecționării, dezvoltării și diversificării produsului inițial. Numai în felul acesta importul poate deveni o activitate economică într-adevăr sănătoasă — fiind convertit într-o premisă posibilă a exporturilor viitoare.

Afirmarea deplină a revoluției științifice și tehnice în viața națiunii noastre socialiste creează totodată condiții noi pentru

participarea mai activă a țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de bunuri și valori. În prezent, România are relații de colaborare și cooperare în domeniul științei și tehnologiei cu 70 țări ale lumii, cu toate țările socialiste, cu peste 40 de țări în curs de dezvoltare și cu majoritatea țărilor dezvoltate din Europa, America de Nord și Asia, participînd la activitatea a peste 350 organizații internaționale, guvernamentale și neguvernamentale.

În cîncinalul 1976—1980 ponderea acțiunilor de cooperare cu alte țări crește. În realizarea acestor acțiuni se va urmări o organizare pe obiective complexe care să includă, acolo unde este posibil, toate lucrările de cercetare-experimentare și proiectare necesare, pentru ca rezultatul acțiunii de cooperare să-l constituie un proces tehnologic, un prototip, o licență de proces sau un utilaj care ar putea fi aplicate imediat în economia națională. Acțiunile de cooperare vor trebui să contribuie în mai mare măsură la reducerea duratei de cercetare-proiectare a lucrărilor din planurile proprii, ridicarea nivelului tehnico-calitativ al producției, creșterea productivității muncii și a competitivității produselor, valorificarea mai largă, pe plan extern, a rezultatelor cercetării — dezvoltării românești.

Dar nu numai atît. Dincolo de aspectele tehnice ale problemei, România acționează pentru perfecționări calitative de fond, în procesul diviziunii internaționale a muncii și a cooperării între națiuni. Prin întreaga sa activitate de cooperare internațională, țara noastră militează pentru materializarea în practică a noului ordin economic internațional, care să faciliteze accesul tuturor națiunilor la cuceririle progresului tehnic.

Tabloul înfățișat oferă o imagine a complexității sarcinilor asumate de știința și tehnologia românească în unire cu producția în cîncinalul pe care l-am început. Hotărîrile istorice ale Congresului al XI-lea al partidului, indicațiile prețioase date de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a lua măsurile cele mai energice pentru introducerea progresului tehnic în întreaga economie națională, constituie un cuvînt de ordine pentru toți oamenii muncii din domeniile creației și producției din întreprinderi, institute de cercetare și proiectare, din toate sectoarele economiei naționale.

celorlalte elemente, data emiterii și un număr de înregistrare, aceste decizii constituind temeiul pentru recunoașterea și plata unor drepturi.

Alocația de stat pentru copii

PETRE BURILEANU, Drobeta-Turnu Severin — Așa cum am mai arătat la acordarea alocației de stat pentru copii, nu se ține seama de majorarea cu 60 lei a retribuției tarifare, prevăzute de Decretul nr. 74/1975. La stabilirea plafoanelor de venituri în funcție de care se stabilește dreptul la alocație, se include indemnizația primită de la asociația de locatari, de către beneficiarul încadrat cu contract de muncă la o unitate de stat, precum și sumele încasate din plata cu ora, în cadrul acțiunilor de mică mecanizare și reparații capitale, executate în regie, dacă participarea la aceste lucrări a personalului unității are o bază legală, orele prestate nefiind considerate ore suplimentare.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul numărului 19 din 14 mai 1976

1921 • P.C.R. • 1976

— Partidul, Ceaușescu, România 1—2

— Progresul tehnic și accelerarea dezvoltării (Gheorghe Oprea, vice prim-ministru al guvernului) 3—6

— Ideologie • politică • educație
Forța educativă a colectivului de muncă (Bucur Tomniuc, Gavril Colceriu) 7—8

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Plan • angajamente
Rolul pirghiilor financiar-bancare în îndeplinirea sarcinilor de plan (dr. Ioan Oțelea) 9—10

— Cheltuielile materiale și costurile de producție (II) 11—12

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Diagnosticul activității de conducere a unei centrale (George Pleșoianu, Petre Anton) 13—14

CONSULTATII

— Documentar economic în sprijinul participanților la învățămîntul politico-ideologic de partid : Bazele principale ale politicii economice interne și externe a României (V. Iojă) 15—17

— În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior : Întreprinderea socialistă de stat (prof. dr. Marin Mehedințu) 18—19

TEORII • IDEI

— File de istorie : Comunitatea economică a țărilor române în evul mediu (secolele XIV—XVI) (conf. dr. Radu Manolescu) 20—21

— Școli • curente • economiști : Destinul unei opere clasice de economie politică (I). (acad. V. Malinschi) 22—23

— Puncte de vedere : Creșterea economică și corelația între substanță, energie și informație (prof. dr. docent. ing. Valter Roman) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

— UNCTAD IV

— Modalități concrete pentru depășirea subdezvoltării : Componenta financiară (I) (dr. Costin Kirîțescu) 25—26

— R.D. Germană : La început de cîncinal (N. Popov) 27

— Tendințe • conjuncturi 28

— Mondorama 30

— Curier 31

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

ÎNTREBĂRI — RĂSPUNSURI

Acordarea gradatăiei

PETRU PATRAȘCU, Galați — Problema acordării retroactive a gradatăiei, este reglementată prin art. 33 alin. (2) din Legea nr. 57/1974. Potrivit acestei reglementări, trecerea în gradații superioare se poate face o dată pe an, în limitele prevăzute de lege. Aprobarea dată de organul de conducere a unității se aplică pentru perioadele următoare, pentru întregul personal îndreptățit, astfel că nu se poate pune problema ca, pentru unele persoane, să se ia în considerare alte date de trecere în gradații superioare. Cele de mai sus nu se referă la stabilirea retribuției tarifare în anumite situații deosebite, cînd sînt aplicabile prevederile art. 200 din legea susmenționată, respectiv ale anexei 2 la H.C.M. nr. 69/1975. În situațiile reglementate prin aceste dispoziții normative, încadrarea în alte gradații se face și în cursul anului. Deciziile de încadrare ale personalului trebuie să cuprindă în mod obligatoriu, în afara

COMBINATUL PENTRU LIANȚI
CIMPULUNG MUSCEL
jud. ARGES — Tel. 12700
PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZA DE
COMANDA FERMA ȘI CONTRACT

GRANULIT

Produs realizat prin expandarea argilelor
fuzibile, avind formă de granulare rotunjită
și cu structură poroasă în spărtură.

Se utilizează la prepararea betoanelor foarte ușo-
re și ușoare pentru :

- izolație termică
- izolație termică și rezistență
- elemente de rezistență

Se poate folosi și sub formă neaglomerată, în stru-
turi de izolație termică la terase etc.

După mărimea granulelor se realizează 3 sorturi :

- 0-7 cu granulație 0-7,1 mm
- 7-16 " 7,1-16 mm
- 16-31 " 16-31,5 mm

Prețul de livrare este de 87,65 lei mc.

Combinatul pentru lianți Cimpulung Muscel reali-
zează și blocuri de beton cu agregate ușoare (gra-
nuli) care au forma unui paralelipiped dreptun-
ghiular cu muchiile drepte și fețele plane, cu dimen-
siunea

- 290 X 240 X 188

La cererea beneficiarului se pot executa și blocuri
de alte forme și dimensiuni

1 MAȘINA CU DISC ABRAZIV PENTRU DEBITAT METALE

poate debita profile din aliaje ferose și neferoase

- electromotor 4 kw 380/220 V 2865 tr./min.
- diametru maxim de debitare $\varnothing$ 60 mm.
- disc abraziv diam. exter. 300 mm.
- diam. inter. 30 mm.
- grosime 3—4 mm.
- gabarit (LxIxH) 750x1050x1500 mm.

2 APARAT DE DESEN JUNIOR

- dimensiunile planșetei 710x530 mm.
- cap divizor cu rotire 90 grade dreapta 45 grade stînga
- blocare și fixare din 15 grade în 15 grade
- rigle gradate 300 mm.

3 PARCOMETRU

destinat taxării la parcare a autovehiculelor

- taxare individuală cu tarife și programe diferențiate
- afișare permanentă a plății
- siguranța sumelor taxate — prin utilizarea încuierilor succesive
- protecție climatică (L x l x h) 235x125x1320 mm.

4 INSTALAȚIE SPĂLAT-USCAT AUTOTURISME

- | | arc
spălare | arc
uscare |
|----------------------------|-------------------|--------------------|
| - spațiul de lucru (LxIxH) | 8000x2000x2200 mm | 6000x2280x1450 mm. |
| - viteză de deplasare | 5 m/min. | 5 m/min. |
| - productivitate medie | 12 mașini/oră | 12 mașini/oră |
| - putere instalație | 2,99 kw | 10,88 kw |
| - consum apă | 16—80 mc/min. | — |
| - debit de aer | — | 11700 mc/h |
| - gabarit (LxIxH) | 3200x1400x2800 | 2640x1270x2850 |

